

**Valašské muzeum v přírodě
v Rožnově pod Radhoštěm
Národní kulturní památka**

**VÝROČNÍ ZPRÁVA ZA ROK
2011**

Předkládá: Ing. Vítězslav KOUKAL, CSc., ředitel muzea

Podklady připravili: náměstci útvarů VMP

Zpracoval: Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D.

Rožnov pod Radhoštěm, duben 2011

OBSAH

1.	ÚVOD	3
2.	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PERSONÁLNÍ AGENDA	6
2.1.	ORGANIZAČNÍ STRUKTURA	6
2.1.1.	Právní a hospodářské poslání	6
2.1.2.	Hlavní úkoly VMP	6
2.1.3.	Vnitřní organizace a řízení	8
2.1.3.1.	Pracoviště VMP	8
2.1.3.2.	Organizační struktura	9
2.2.	PERSONÁLNÍ AGENDA	11
2.2.1.	Změny personální struktury za období 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011	13
3.	PORADNÍ ORGÁNY ŘEDITELE	16
4.	ETNOGRAFICKÝ ÚTVAR	17
4.1.	SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST	17
4.1.1.	Charakteristika sbírkových fondů Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm	17
4.1.2.	Charakteristika sbírkových skupin sbírky Valašského muzea v přírodě	19
4.1.2.1	Charakteristika sbírkových skupin podsbírký Etnografická, a Dokumentace VMP sbírky Valašského muzea v přírodě	19
4.1.2.2.	Charakteristika sbírkových skupin podsbírký Písemnosti a tisky sbírky Valašského muzea v přírodě	26
4.1.3.	Práce se sbírkou Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm	33
4.2.	DIGITALIZACE	37
4.3.	PREZENTACE SBÍRKOVÝCH FONDŮ	38
4.4.	PROGRAM ISO	42
4.5.	ODBORNÁ A VÝZKUMNÁ ČINNOST	42
4.5.1.	Grantové úkoly ORNK MK ČR	43
4.5.2.	Grantové úkoly OMG MK ČR	54
4.5.3.	Věda a výzkum	56
4.6.	PUBLIKAČNÍ ČINNOST	62
4.7.	PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY	64
4.8.	ZEMĚDĚLSKÉ ODDĚLENÍ	67
5.	TECHNICKÝ ÚTVAR	69
5.1.	INVESTIČNÍ A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE	69
5.2.	ISO/A	72
5.3.	NORSKÉ GRANTY	72
5.4.	AKCE PROVÁDĚNÉ PRACOVNÍKY TECHNICKÉHO ÚTVARU	72
5.5.	ZABEZPEČOVACÍ SYSTÉMY EPS, EZS A CTTV	77
5.6.	ODDĚLENÍ STAVEBNĚ TECHNICKÉ DOKUMENTACE	78
5.7.	POŽÁRNÍ OCHRANA	81
5.8.	ELEKTROREVIZE	82
5.9.	ODDĚLENÍ DOPRAVY - DOPRAVNÍ ČINNOST	82
5.9.1.	Osobní doprava	82

5.9.2.	Nákladní doprava	83
5.10.	ENERGETIKA	85
5.11.	ZEMNÍ PLYN	86
5.12.	PITNÁ VODA – VODNÉ, STOČNÉ	87
5.13.	FAKTURACE NÁJEMCI - ELEKTRICKÉ ENERGIE, ZEMNÍHO PLYNU A PITNÉ VODY V ROCE 2011	87
5.14.	ODDĚLENÍ STOLAŘSKÉ VÝROBY	88
6.	EKONOMICKO - PROVOZNÍ ÚTVAR	89
6.1.	EKONOMICKÝ PODÚSEK	89
6.1.1.	Rozpočtové ukazatele VMP	89
6.1.2.	Hospodářský výsledek	91
6.2.	PROVOZNÍ PODÚSEK	96
6.2.1.	Návštěvníkový provoz	97
6.2.2.	Oddělení služeb návštěvníků a hospodářské správy	99
6.2.3.	Oddělení programů a propagace	100
6.2.4.	Oddělení ostrahy	100
6.2.5.	Správa počítačové sítě	100
7.	VALAŠSKÝ ROK 2011	102
7.1.	PROGRAMOVÁ SKLADBA JEDNOTLIVÝCH POŘADŮ VALAŠSKÉHO ROKU	102
7.2.	FOLKLORNÍ FESTIVALY	104
7.3.	VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ POŘADY	106
7.4.	PROPAGACE VALAŠSKÉHO ROKU	107
7.5.	NÁVŠTĚVNOST	108
8.	PLNĚNÍ PROFILOVÝCH ÚKOLŮ STANOVENÝCH MK ČR VALAŠSKÉMU MUZEU V PŘÍRODĚ NA ROK 2011	111
8.1.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 1 - ZAJIŠTĚNÍ A REALIZACE PROGRAMŮ VALAŠSKÉHO ROKU 2011	111
8.2.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 2 - VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK K NAPLŇOVÁNÍ PROGRAMU DIGITALIZACE SBÍRKOVÉHO FONDU VMP	117
8.3.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 3 - REALIZACE PLÁNOVANÉ A REGISTROVANÉ INVESTIČNÍ AKCE PODLE AKTUÁLNÍCH MOŽNOSTÍ SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU INVESTIC MK	123
8.4.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 4 - ZPRACOVÁNÍ A REALIZACE NÁPRAVNÝCH OPATŘENÍ K NÁLEZU NKÚ	126
8.5.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 5 - PROVÉST REVIZI SEZNAMU VNITŘNÍCH PŘEDPISŮ ORGANIZACE A OPTIMALIZOVAT TUTO PŘEDPISOVOU ZÁKLADNU PODLE POKYNU ZŘIZOVATELE	130
8.6.	PROFILOVÝ ÚKOL Č. 6 - ZAJIŠTOVAT NAPLŇOVÁNÍ STŘEDNĚDOBÉ KONCEPCE MUZEA	133
9.	SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI	140
10.	ZÁVĚR	143

1. ÚVOD

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) předkládá 12. výroční zprávu o činnosti za rok 2011. Podklady pro její zpracování poskytly jednotlivé útvary VMP, údaje o ekonomické situaci muzea připravilo Ekonomické oddělení, které má v náplni své činnosti také personální agendu.

VMP hospodaří s movitým a nemovitým majetkem, jehož vlastníkem je stát, majetek využívá ke své činnosti a plnění úkolů deklarovaných ve zřizovací listině, které jsou rozpracovány v metodických materiálech a vnitřních směrnících (Režim zacházení se sbírkou, Program tvorby sbírek na léta 2008 – 2013, Směrnice o naplňování standardů časové, ekonomické a fyzické dostupnosti, směrnice o prezentaci atd.). Odborná kvalifikace pracovního týmu je uplatňována při realizaci odborně různých výzkumných, dokumentačních a technických aktivit, které pokrývají všechny oblasti nezbytné pro zdárnou ochranu a péči o hmotné i nehmotné kulturní dědictví.

Již více jak 30 let je muzeum členem Svazu evropských muzeí v přírodě, který ocenil jako velmi významný podnět pro prezentaci na programy zaměřené na prezentaci tradičních činností a folklóru v prostředí muzeí v přírodě. Rada muzeí využila naše zkušenosti při tvorbě vlastních programů s velkým úspěchem. Díky této skutečnosti se v roce 2011 konala část 25. konference AEOM právě ve Valašském muzeu v přírodě, které tak mohlo představit 116 účastníkům (16 zemí Evropy, USA a Austrálie) dosažené výsledky na poli vědeckém, prezentačním, ale především výsledky dosažené realizací tzv. Norských grantů.

Vysoká odborná úroveň muzea, jeho dílčích organizačních složek a jednotlivých pracovníků se odráží v členství v prestižních odborných sdruženích i podílem na významných odborných aktivitách v rámci České republiky, Evropy a celého světa. Muzeum se podílí na naplňování zásadního dokumentu Koncepce účinnější podpory o tradiční lidovou kulturu, schválenou vládou České republiky z 11. června 2003, který vychází z programu UNESCO. V rámci programu, navazujícího na koncepci, Valašské muzeum v přírodě vyhledává tradiční řemeslníky, dokumentuje jejich práci, užité postupy i výsledky a na základě shromážděných dat zpracovává nominace řemeslníků na prestižní ocenění Nositel tradice lidových řemesel (česká varianta programu UNESCO Živoucí lidské poklady).

Od roku 2001 vykonává Valašské muzeum v přírodě funkci metodického centra pro muzea v přírodě České republiky, od roku 2002 bylo VMP sídlem generálního sekretariátu Mezinárodní asociace zemědělských muzeí AIMA (**Association Internationale des Musées d'Agriculture**). Ten je po deseti letech ustanoven ve Francii v partnerské organizaci AIMA – AFMA. Ředitel Valašského muzea v přírodě Ing. Vítězslav Koukal, CSc. je členem Národního výboru CIOF.

Muzeum je také členem Asociace muzeí a galerií ČR, jeho odborní pracovníci se významně podílí na činnosti odborných komisí a jsou garanty tvorby Pojmosloví etnografických sbírek. Je také kolektivním členem České národopisné společnosti.

Základem odborné práce jsou již dříve realizované dílčí etnografické a stavebně historické výzkumy a dokumentace, zaměřené na lidovou architekturu na území výskytu roubeného domu karpatského typu na Moravě a ve Slezsku. Pravidelně je rozšiřován archiv stavebně technické dokumentace o technickou dokumentaci, která dále slouží jako východisko pro výběr objektů umístěných v expozičních areálech.

Velký důraz je v odborné práci kladen na prezentaci jevů lidové kultury hmotné i duchovní. Již od počátku existence muzea se staly folklórní pořady a později festivaly s mezinárodní účastí trvalou součástí programové nabídky. Prostředí muzea v přírodě je pro konání takových pořadů mimořádně vhodné a tuto skutečnost oceňují jak odborníci, tak laická veřejnost. Ročně připravuje muzeum minimálně 60 programových titulů, 4 folklórní festivaly a také 12 výchovně – vzdělávacích pořadů. Díky bohaté nabídce pořadů a inovacím expozic si muzeum udržuje dlouhodobě třetí místo mezi muzei České republiky v počtu návštěvníků.

V roce 2011 Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) navštívilo celkem 277.838 osob, což je o 31.725 osob více než v roce 2010. Dřevěné městečko navštívilo v roce 2011 celkem 188.155 osob, což je o 20.855 více než v roce 2010, Valašskou dědinu 59.212 osob, což je o 7.725 osob více než v roce 2010, Mlýnskou dolinu 28.284 osob, což je o 1.357 osob více než v roce 2010. Expozice a výstavy v Sušáku zhlédlo v roce 2011 celkem 2.187 osob.

Sbírková, výzkumná a dokumentační činnost se odvíjela v souvislosti s realizací několika grantových a vědecko-výzkumných projektů. Především v oblasti řešení projektu V a V - Tradice řemeslné rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace - instalace výstavy „Pilně živnosti si dobývají“ a v rámci přípravy rukopisu studie a redakční přípravy publikace „Relikty tradiční rukodělné výroby v regionu Moravské Valašsko“. Dále také při tvorbě výstav – „Interiér na Rožnovsku“ – včetně přípravy katalogu za současné realizace expozice „Výtvarné umění na Valašsku II.“.

V rámci účinnější péče o sbírkové předměty bylo dokončení přesunu sbírkového fondu Domácnost, Liturgie a Porcelán z původních prostor do nových kvalitnějších, vybavených prachotěsnými pojezdovými systémy v Centrálním depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm.

V oblasti mezinárodní spolupráce je nutno zdůraznit pokračování spolupráce s Ruskou federací – Národní park Kenozero (Archangelská oblast), kde VMP jako hlavní zahraniční partner poskytuje metodickou pomoc v oblasti:

- ochrany hmotného a nehmotného kulturního dědictví;
- způsobů ochrany, rekonstrukcí tradiční lidové architektury;
- prezentace hmotného a nehmotného kulturního dědictví.

V souvislosti s úspornými opatřeními SPO MK ČR z důvodu snížení mzdových prostředků byly realizovány v rámci personální a organizační struktury opatření s cílem snížení celkového přepočteného stavu pracovníků.

V rámci snížení rozpočtu ve mzdové oblasti pro rok 2011 o částku 2 524 tis.Kč byla přijata úsporná opatření v regulaci stavu pracovníků. Jednalo se o celkové snížení přepočteného stavu pracovníků oproti stejnému období roku 2010 ve výši 18,6 osob. V jednotlivých útvech pak došlo k následujícímu snížení přepočteného stavu:

- útvar ředitele 0,5 pracovníků
- etnografický útvar 6,5 pracovníků
- provozně-ekonomický útvar 6,0 pracovníků
- technický útvar 5,6 pracovníků

Snížení stavu pracovníků bylo realizováno cestou ukončení smluv na dobu určitou především z řad důchodců dále snížením pro nadbytečnost s výplatou odstupného a v neposledním řadě snížením výše pracovního úvazků.

Vzniklá situace přispěla k provedení celkové změny tj. systemizace personálních kapacit jednotlivých organizačních složek muzea, takovým způsobem, aby byla zabezpečena hlavní činnost plynoucí ze zřizovací listiny, nejpozději k datu 31. 12. 2012.

Přes naznačenou problematiku byl rok 2011 obdobím náročných úkolů, které se podařilo díky mimořádné obětavosti a invenci všech pracovníků splnit s velmi dobrým výsledkem. I přes tento pozitivní přínos se muselo VMP potýkat s omezenými prostředky především na opravy a náročnou údržbu roubených památek lidového stavitelství a jejich dalšího uchování pro budoucí generace.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2011 byl rokem, ve kterém i přes finanční těžkosti ve vztahu k naplňování nových metodických standardů, se podařilo navržený střednědobý plán koncepce a činnosti muzea naplnit. Podrobnější specifikace všech dosažených výsledků a výstupů je uvedena v jednotlivých kapitolách této Výroční zprávy za rok 2011.

2. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA A PERSONÁLNÍ AGENDA

2. 1. ORGANIZAČNÍ STRUKTURA

Na základě čl. VIII. Zřizovací listiny Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm pod č.j. 17.469/2000 vydané Ministerstvem kultury ČR v prosinci 2000 a Rozhodnutí ministra kultury ČR č. 3/1996 ze dne 14. 3. 1996, byl pro rok 2011 platný Organizační řád VMP ze dne 1. 1. 2011 jakožto základní organizační norma, která upravuje vnitřní organizaci Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a jeho základní organizační členění.

2. 1. 1. Právní a hospodářské poslání

1. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen "VMP") je státní příspěvkovou organizací, vystupující v právních vztazích svým jménem a nesoucí odpovědnost z těchto vztahů plynoucí. S účinností od 1. 1. 1991 vykonává funkci zřizovatele Ministerstvo kultury ČR (dále jen "MK ČR").
2. VMP má sídlo v Rožnově pod Radhoštěm, Palackého 147, PSČ 756 61. Českým statistickým úřadem VMP bylo přiděleno identifikační číslo organizace 00098604, oblast působnosti Česká republika a DIČO CZ00098604
3. VMP má příslušnost hospodařit ke svěřenému movitému a nemovitému majetku, jehož vlastníkem je stát, přičemž tohoto majetku využívá ke své činnosti a plnění úkolů.
4. VMP při plnění funkcí státu a dalších úkolů v rámci stanoveného předmětu činnosti hospodaří s movitým a nemovitým majetkem České republiky za podmínek stanovených právními předpisy o ochraně sbírek muzejní povahy a o majetku České republiky.
5. VMP se při své činnosti řídí právními předpisy právního řádu České republiky, podzákonnými předpisy zřizovatele a dokumentem „Přehled stanovených úkolů“. Finanční hospodaření VMP se řídí právními a dalšími předpisy pro finanční hospodaření příspěvkových organizací státu a stanoveným finančním vztahem mezi zřizovatelem a VMP.
6. Areál VMP byl nařízením vlády č. 262/1995 Sb., ve znění pozdějších změn a doplňků prohlášen za Národní kulturní památku.

2. 1. 2. Hlavní úkoly VMP

1. VMP shromažďuje sbírku nemovitých i movitých dokladů k dějinám lidové kultury, národopisu, řemesel a zemědělství, se zvláštním zřetelem na dějiny lidové architektury z moravských a slezských regionů, v nichž se rozšířil roubený dům karpatského typu. Chová původní plemena hospodářských zvířat a pěstuje původní odrůdy zemědělských plodin. Dokumentuje život a kulturu krajanů, pocházejících ze sledovaného území a žijících v zahraničí. Vede genealogickou kartotéku rodů, pocházejících z regionu Moravského Valašska. Sbíрку tvoří na základě vědeckého poznání a vlastní koncepce sbírkotvorné činnosti.
2. Spravuje odbornou knihovnu a sbírku dokumentů archivní povahy, filmotéku, videotéku a fotografický archiv.
3. Sbíрку spravuje podle zákona č. 122/2000 Sb., o ochraně sbírek muzejní povahy a o změně některých dalších zákonů ve znění pozdějších změn a doplňků. (dále jen „zákon o ochraně sbírek“)
4. Ke sbírkovým předmětům pořizuje odbornou dokumentaci písemnou a podle potřeby i obrazovou, případně zvukovou.
5. Sbírkové předměty odborně zpracovává a vytěžuje z nich poznatky o vývoji přírody a společnosti.
6. Provádí vědecký výzkum prostředí, z něhož sbírkové předměty získává.
7. Sbírkové předměty, odbornou dokumentaci k nim a poznatky získané jejich odborným zpracováním prezentuje zejména prostřednictvím stálých expozic specifických pro muzea v přírodě s využitím krajinných prvků a rekonstrukcí přírodního prostředí, a prostřednictvím dlouhodobých i krátkodobých výstav, vlastní publikační a přednáškovou činností v České republice i v zahraničí a dalšími kulturně-výchovnými aktivitami určenými pro nejširší veřejnost, speciálně pak zejména dětem a mládeži, seniorům a handicapovaným občanům.
8. Zapůjčuje sbírkové předměty do expozic a na výstavy pořádané jinými subjekty v České republice i v zahraničí nebo za účelem jejich vědeckého zkoumání nebo preparování, konzervování a restaurování za předpokladu, že je zajištěna jejich bezpečnost a ochrana ve smyslu zákona o ochraně sbírek. Umožňuje studium svých sbírek badatelům za podmínek stanovených zákonem o ochraně sbírek a badatelským řádem, který samo vydá.
9. Vydává a veřejně šíří periodické i neperiodické publikace, audio a video nahrávky, CD-ROM a vyměňuje je s domácími i zahraničními institucemi.

10. Pořádá samostatně nebo ve spolupráci s jinými právníckými nebo fyzickými osobami odborné konference, sympózia a semináře, vztahující se k předmětu činnosti.
11. Pořádá kulturní a vzdělávací programy, přehlídky a festivaly vyplývající z předmětu činnosti (hudební, divadelní, literární, filmové a multimediální), zejména ukázky tradičních řemesel, lidové výroby a pořady folklórní.
12. Vstupuje do profesních sdružení tuzemských i zahraničních za účelem koordinace odborné činnosti.
13. Spolupracuje se zájmovými sdruženími a vědeckými společnostmi, zejména s Valašským muzejním a národopisným spolkem v Rožnově pod Radhoštěm.
14. Provádí metodickou a poradenskou činnost pro muzea v přírodě v České republice.
15. Na základě pověření Ministerstva kultury České republiky vydává osvědčení k vývozu předmětů kulturní hodnoty podle zákona č. 71/1994 Sb., o prodeji a vývozu předmětů kulturní hodnoty ve znění pozdějších změn a doplňků.
16. V oboru své činnosti spolupracuje s tuzemskými i zahraničními partnery, zvláště s AEOM a s AIMA, kde vykonává funkci generálního sekretariátu.
17. Poskytuje genealogické poradenství ve zvlášť zřízeném subjektu Genealogickém centru Valaška.
18. Ve smyslu přílohy č. 5 vyhlášky Ministerstva kultury č. 275/2000 Sb., kterou se provádí zákon o ochraně sbírek a poskytuje odbornou pomoc a služby vlastníkům sbírek muzejní povahy.
19. Vykonává ostatní činnosti vyplývající z předmětu činnosti a ve vztahu k zajištění provozu veřejně přístupných prostor.
20. VMP plní další úkoly, které v rámci vymezení základního účelu muzea a předmětu hlavní činnosti stanoví zřizovatel.

2. 1. 3. Vnitřní organizace a řízení

2. 1. 3. 1 Pracoviště VMP

- Expoziční areál Dřevěné městečko včetně provozních a hospodářských staveb využívaných pro zajištění návštěvnického provozu;
- Expoziční areál Mlýnská dolina včetně provozního zázemí;
- Expoziční areál Valašská dědina včetně provozního zázemí pro návštěvníky a činnosti zemědělského oddělení

- Expoziční objekt Sušák s areálem Vozovny z Ostravice
- Budova ředitelství, KD 1 a 2, stavební dvůr s dílnami, garážemi, sklady a pilou
- Objekty mimo hranice VMP sloužící jako pracoviště, dílny a depozitáře:
  - o obytný dům Palackého ul. č. p. 484 (Wilk) – detašované pracoviště Oddělení dokumentace
  - o obytný dům Palackého ul. (Jůva) – detašované pracoviště Oddělení dokumentace – Knihovna VMP, správa ÚLUV
  - o obytný dům Čechova ul. (Jaroňkova galerie) – v rekonstrukci (budoucí pracoviště Dokumentačního oddělení)
- Depozitní hala I a II
- Objekt a pozemek Ústřední depozitář a Oddělení péče o sbírky Frenštát pod Radhoštěm, Rožnovská ulice, č. p. 1408
- Areál Pusteven v k. ú. Prostřední Bečva
- Pozemky zapsané na LV č. 475 v k. ú. Rožnov p/R, na LV č. 216 v k. ú. Tylovice, na LV č. 1392 v k. ú. Prostřední Bečva, na LV č. 895 v k. ú. Horní Bečva, a pozemky na LV č. 5572 v k. ú. Frenštát p/R

2. 1. 3. 2. Organizační struktura

1. Útvar ředitele

- sekretariát
- interní audit
- řidiči

2. Etnografický útvar

- oddělení výzkumu a sbírkových fondů,
- oddělení dokumentace
- oddělení péče o sbírky,
- zemědělské oddělení.

3. Ekonomicko - provozní útvar

- oddělení programů a propagace
- oddělení služeb návštěvníkům
- oddělení hospodářské správy
- oddělení ostrahy
- správa počítačové sítě
- ekonomické oddělení

4. Technický útvar

- oddělení obnovy památek a údržby,
- oddělení stavebně technické dokumentace, energetiky, BOZP, PO, CO a majetkové správy,
- oddělení stolařské výroby,
- oddělení autodopravy (mimo řidiče).

Náměstek etnografického útvaru řídí etnografický útvar, připravuje a předkládá návrhy na dlouhodobé a střednědobé programy v oblasti výzkumu, akvizice sbírek, sbírkové dokumentace, správy a ochrany sbírkových souborů a kvalifikované péče o ně, expoziční a výstavní prezentace, případně další formy odborné prezentace (vědecké články, konference apod.). Koordinuje práci odborných oddělení a spolupráci útvaru na řešení celomuzejních projektů. Navrhuje programy spolupráce s jinými institucemi, odbornými sdruženími, redakcemi a dalšími subjekty. Odpovídá za kvalitní a aktuálním potřebám odpovídající práci knihovny včetně informačních služeb pro muzea v přírodě, ISO a Genealogického centra Valašska. Navrhuje koncepci odborných tiskovin muzea a zodpovídá za jejich obsahovou stránku. Zpracovává a garantuje úroveň žádostí o granty, zpracovává výkazy o odborné činnosti VMP, výroční zprávy a další materiály, v jejichž obsahu se uplatňuje odborný potenciál útvaru a VMP. Zastupuje zájmy VMP na základě pověření ředitele. Organizuje a koordinuje práce vedoucích odborných oddělení, formuje jejich plány činnosti a kontroluje kvalitu odvedené práce.

Technický náměstek řídí technické záležitosti VMP, zejména zabezpečuje činnost provádění stavebních a rekonstrukčních a restaurátorských prací, a to jak na stavbách lidové architektury, tak na objektech provozního charakteru, provoz a revize energetických center, revize hasících přístrojů, požárních hydrantů, dalších vyhrazených technických zařízení a zabezpečuje další související úkoly. Podílí se na výběru staveb lidové roubené architektury v terénu, jejich zaměrování, vypracovávání stavebně technické projektové dokumentace dle platných norem, předpisů a památkářského zákona, zpracovává a posuzuje projekty staveb, návrhy na rozšíření, změny a rekonstrukce. Organizuje provádění stavebních a kolaudačních řízení. Organizuje a kontroluje plnění povinností vyplývajících z předpisů a norem v oblasti BOZP, PO, CO a majetkové správy. Zajišťuje technické zabezpečení při programech národopisného léta. Sleduje právní předpisy vztahující se k činností úseku a zajišťuje a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP a podle potřeby zpracovává návrhy navazujících interních směrnic. Organizuje přípravu a realizaci schválených projektových akcí, spoluorganizuje přípravu investičních záměrů, grantů, realizaci a jejich vyúčtování pro MK ČR a jiné organizace, podílí se na investiční výstavbě ve VMP, pokud si toto nevyhradí v konkrétním případě ředitel VMP. Zajišťuje péči o základní fondy, zejména provádění potřebných oprav a pravidelné údržby.

Ekonomicko - provozní náměstek řídí ekonomické oddělení - tvorbu nezbytných finančních i jiných plánů a vyhodnocuje jejich plnění. Spolupodílí se na prognózách, průběžném vyhodnocování a efektivním řešení rozhodující finanční, úvěrové, mzdové a personální politiky VMP. Řídí inventarizaci majetku a závazků VMP. Zabezpečuje účetnictví ve VMP v souladu s požadavky příslušných předpisů. Spolupracuje při tvorbě kolektivní smlouvy, sleduje plnění přijatých závazků v ekonomické a personální oblasti. Navrhuje řediteli ekonomicky výhodnou a věcně potřebnou spolupráci s peněžními ústavami a pojišťovnami. Kontroluje včasné a řádné uzavírání dohod o hmotné

odpovědnosti. Je odpovědný za správnost finanční uzávěrky příslušného roku a řádné zdanění. Zabezpečuje skladové hospodářství a jeho evidenci v souladu se závaznými předpisy a udržuje materiálové zásoby na úrovni odpovídající potřebám a záměrům VMP. Uzavírá a kontroluje smlouvy na krátkodobé a dlouhodobé pronájmy objektů.

Na provozním úseku sleduje právní předpisy vztahující se k činnostem oddělení, zajišťuje a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP a podle potřeby zpracovává návrhy navazujících interních směrnic. Odpovídá za zaměstnance obsluhy signalizačního zařízení. Sleduje vývoj návštěvnosti a navrhuje opatření vedoucí ke zlepšení služeb návštěvníkům, čistoty a vybavení areálů z hlediska zlepšení péče o hosty, stravovací služby atd. Řídí produkční a programové oddělení, odpovídá za realizaci programů a pořadů Valašského roku. Je odpovědný za realizaci a včasné uzavření smluv s účinkujícími. Respektuje rozpočtové částky na jednotlivé pořady VR. Svolává pravidelné porady režisérů programů a tím zajišťuje bezproblémový průběh pořadů a akcí VMP. Respektuje veškeré zákony související s produkční a programovou činností včetně odvodů autorských práv a vnitřních směrnic VMP. Plní úkoly zadané Směrnicí pro režiséry VMP k realizaci programů Valašského roku. Vede a zajišťuje rezervace Janíkovy stodoly, odpovídá za zpracování kalkulace za její pronájmy a vede příslušnou dokumentaci. Podílí se na vytváření koncepce VMP a na řešení dlouhodobých úkolů, nese odpovědnost za granty, které byly VMP přiděleny a na základě podkladů odborných útvarů připravuje žádosti nové. Dbá na jejich dohodnuté čerpání a o veškerou administrativu, která s čerpáním grantů souvisí. Sleduje právní předpisy vztahující se k činnostem v rámci grantů a kontroluje jejich uplatňování v podmínkách VMP, zvláště při uzavírání smluv a u výběrových řízení.

2. 2. PERSONÁLNÍ AGENDA

Personální struktura VMP zaznamenala od 1. 1. 2011 výrazné změny oproti roku 2010. V souvislosti s úspornými opatřeními SPO a také z důvodu snížení celkového objemu mzdových prostředků VMP byly realizovány v rámci celé organizační struktury VMP rozsáhlé personální změny (přesuny a ukončení pracovního poměru) s cílem snížení celkového přepočteného stavu pracovníků. Jednalo se především o přesuny pracovníků z Technického útvaru na uvolněná místa za 5 úvazků na oddělení ostrahy, kteří měli uzavřenou pracovní smlouvu na dobu určitou do 31. 12. 2010. K dalšímu celkovému snížení přepočteného stavu došlo formou výpovědi pro nadbytečnost s výplatou odstupného a pronájmem prodejny LUV.

V souvislosti se snížením rozpočtů ve mzdové oblasti o částku 2 524 tis. Kč byla přijata úsporná opatření v regulaci stavu pracovníků. Z tabulky je zřejmé

celkové snížení přepočteného stavu pracovníků oproti stejnému období minulého roku ve výši 18,6 osob.

V jednotlivých útvech pak došlo k následujícímu snížení přepočteného stavu:

- útvar ředitele 0,5 pracovníků
- etnografický útvar 6,5 pracovníků
- provozně-ekonomický útvar 6,0 pracovníků
- technický útvar 5,6 pracovníků

Snížení stavu pracovníků bylo realizováno cestou ukončení smluv na dobu určitou především z řad důchodců dále snížením pro nadbytečnost s výplatou odstupného a v neposledním řadě snížením výše pracovního úvazků.

Průběžné čerpání personálních kapacit (přepočteného stavu zaměstnanců) v roce 2011 ve srovnání s rokem 2010		
Organizační struktura	2010	2011
1. Útvar ředitele - ředitel	1,00	1,00
sekretariát	1,00	1,00
interní audit	1,00	0,50
řidiči	2,00	2,00
2. Etnografický útvar - náměstek	1,00	1,00
oddělení výzkumu sbírkových fondů	8,30	6,40
oddělení dokumentace	7,50	7,00
oddělení péče o sbírky	12,00	9,30
zemědělské oddělení	8,80	7,40
3. Provozně - ekonomický útvar - náměstek	0,90	1,00
oddělení služeb návštěvníkům	19,30	18,80
oddělení ostrahy	16,00	15,60
oddělení hospodářské správy	8,00	7,40
propagační, produkční a programové oddělení	6,00	6,20
správce počítačové sítě	1,00	1,30
4. Ekonomický útvar - náměstek	1,00	0,00
ekonomické oddělení	8,20	8,00
prodejna LUV	3,90	0,00
5. Technický útvar - náměstek	1,00	1,00
oddělení obnovy památek a údržby	22,50	18,40
oddělení stavebně technické dokumentace, energetiky, BOZP, PO, CO a majetkové správy	4,50	3,50
oddělení stolařské výroby	4,00	3,50
oddělení autodopravy (mimo řidiče)	0,50	0,50
Celkem	139,40	120,80
Dle výkazů pro MKČR		
Schválený stav přepočtených zaměstnanců	142	139

2. 2. 1. Změny personální struktury za období 1. 1. 2011 – 31. 12. 2011

Etnografický útvar (změna personální struktury)

- k 30. 4. 2011 ukončil pracovní poměr Ondřej Novák, který pracoval jako traktorista – mechanizátor a od 1. 5. 2011 byl na jeho místo přijat nový zaměstnanec Přemysl Slovák.
- k 31. 7. 2011 ukončila pracovní poměr paní Zdeňka Nováková a od 1. 8. 2011 na její místo nastoupil Ladislav Ulrych.
- v souvislosti s úspornými opatřeními SPO MK ČR byl k 1. 1. 2011 převeden ze zemědělského oddělení pan Zdeněk Pavlica, který pracoval jako zahradník, na oddělení ostrahy.
- v souvislosti s úspornými opatřeními SPO MK ČR byl k 1. 1. 2011 převeden z oddělení péče o sbírky pan Václav Ulrich, který pracoval jako konzervátor, na oddělení ostrahy.
- k 31. 5. 2011 odešla na mateřskou dovolenou paní Barbora Jarošová (kurátorka fondu živnosti a řemesla), na její místo nastoupil pan Radek Bryol jako zástup za mateřskou od 1. 9. 2011
- k 1. 6. 2011 nastoupila po návratu z mateřské paní Lenka Kučerová, zpět na místo Vedoucího oddělení výzkumu a sbírkových fondů. Do této doby byl zastupujícím vedoucím pan Zdeněk Cvikl – vedoucí oddělení dokumentace
- k 31. 10. 2011 ukončila pracovní poměr paní Eva Románková (zástup za mateřskou, kurátorka sbírkového fondu textil)
- k 21. 4. 2011 nastoupila po návratu z mateřské dovolené paní Denisa Hružková na místo dokumentátora ve fotoarchivu
- k 30. 6. 2011 byl ukončen pracovní poměr panu Ctimíru Štruncovi, který pracoval jako fotograf, na jeho místo nastoupil od 1. 7. 2011 pan Jan Kolář.
- k 30. 6. 2011 byla ukončena pracovní smlouva paní Janě Stixové, která byla zaměstnána na oddělení péče o sbírky jako konzervátor.
- k 31. 12. 2011 ukončil pracovní poměr pan Martin Knápek, který pracoval na oddělení péče o sbírky jako konzervátor.

Technický útvar (změna personální struktury)

- v souvislosti s úspornými opatřeními SPO MK ČR byl k 1. 1. 2011 převeden z oddělení obnovy památek a údržby pan Petr Suchý, na oddělení ostrahy, který současně s tímto ukončil pracovní poměr k 31. 7. 2011.
- v souvislosti s úspornými opatřeními SPO MK ČR byl k 1. 1. 2011 převeden z oddělení obnovy památek a údržby pan Jiří Knébl, na oddělení ostrahy.
- na zimní období a to od 1. října do 21. dubna byl na technický útvar opět převeden z provozního útvaru pan Tomáš Růčka jako kovář.

- ke dni 18. 1. 2011 byl převeden z provozního útvaru pan Pavel Mičunek jako správce Janíkovy stodoly, elektrikář a revizní technik, a zvukař.
- ke dni 31. 3. 2011 ukončil pracovní poměr na technickém útvaru z důvodu snížení počtu zaměstnanců Valašského muzea pan Pavel Kubát.
- ke dni 1. 7. 2011 ukončil pracovní poměr na technickém útvaru z důvodu snížení počtu zaměstnanců Valašského muzea pan Tomáš Skalík.

Ekonomicko – provozní útvar (změna personální struktury)

- ke dni 12. 10. 2012 byl ukončen pracovní poměr pro nadbytečnost paní Ludmile Jirákové.
- ke dni 28. 2. 2011 byl ukončen pracovní poměr pro nadbytečnost panu Přemyslu Halamíčkoví.
- ke dni 31. 3. 2011 odešla na mateřskou dovolenou paní Vendula Juřicová a na její místo byla přesunuta paní Milena Bahounková z oddělení ostrahy.
- V souvislosti s pronájmem prodejny LUV od 1. 1. 2011 došlo k přesunu paní Kutrové Libuše na provozní oddělení a místo vedoucí prodejny paní Julie Hlavenkové bylo zrušeno.
- ke dni 31. 12. 2010 bylo zrušeno pracovní místo provozního náměstka a od 1. 1. 2011 došlo ke sloučení provozního a ekonomického útvaru pod vedením Ing. Petra Jurečky.
- ke dni 1. 9. 2011 nastoupil do pracovního poměru na pozici správce počítačové sítě pan Jan Jurča.
- ke dni 11. 9. 2011 nastoupil do pracovního poměru pan Daniel Šamánek jako tiskový mluvčí a redaktor na oddělení propagace.
-

Specifičnost provozu VMP, jehož hlavní návštěvnická sezóna spadá do několika letních měsíců a vánočního období, si už tradičně vyžaduje vedle zapojení stálých zaměstnanců také zajištění sezónních pracovníků na místa průvodců, pokladních a demonstrátorů, najímaných na krátkodobé pracovní smlouvy. Hlavním úkolem pro zajištění návštěvnického provozu v době hlavní sezóny bylo jako každoročně obsazení míst průvodců, demonstrátorů, pokladních. Na krátkodobé smlouvy bylo zaměstnáno 45 osob, z toho 25 studentů, 16 důchodců (převážně v areálu VD) a 4 pracovníci v produktivním věku.

Každoroční nábor sezónních průvodců a pracovníků vyžaduje vysoké časové nároky, zvláště přihlédneme-li ke skutečnosti, že se pro optimální zajištění sezóny nedostává pracovníků v produktivním věku. Nejčastější délka pracovního poměru sezónních pracovníků v podobě pětiměsíčního úvazku nekoresponduje s požadavky ÚP k získání podpory v nezaměstnanosti. Studenti projevují zájem o brigádnickou činnost především pro měsíce červenec a srpen. Stálou skupinu ke spolupráci ochotných osob tak muzeum i

nadále nalézají mezi důchodci, mnozí z nich mají navíc zkušenosti s provozem muzea z předešlých let.

Druhou, početně však již méně obsáhlou, skupinu externích spolupracovníků představují pamětníci, řemeslníci, znalci tradičních technologií, kteří se spolupodílejí na obsahové náplni řady prezentačních programů ve všech areálech muzea. Především u některých demonstrátorů, ale také u těchto osob přibližujících tradiční rukodělnou výrobu, se však muzeum potýká se stálým úbytkem pamětníků, kteří bezprostředně zažili alespoň část z přibližované historické reality. S jejich úplným odchodem se bude muset VMP potýkat se stále naléhavější potřebou důkladného školení a získávání trvalejších spolupracovníků, ochotných spolupodílet se na prezentaci života minulých generací.

3. PORADNÍ ORGÁNY ŘEDITELE

Celoročně pracovaly poradní orgány ředitele, jejichž statuty byly upraveny dle Organizačního řádu muzea, úkolů a cílů jejich činnosti. Členy všech orgánů jsou externí spolupracovníci, specialisté v oborech v muzeu aplikovaných, znalci regionální historie, tradičního stavitelství, památkové péče. Tajemníky komisí jsou pracovníci VMP, jejichž pracovní zařazení souvisí s posláním poradního orgánu.

Poradní orgány tvoří:

1. Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost
2. Rada starších
3. Redakční rada
4. Vědecká rada
5. Výtvarná rada

V roce 2011 se **Poradní sbor pro sbírkovou činnost** sešel celkem pětkrát.

Rada starších zasedala v průběhu roku dne 6. prosince 2011, a na jednání odsouhlasila zápis 2 osobností do Knihy paměti kraje:

- **Jindřich Vašut** - (1911 - 1997) národopisný, muzejní a vlastivědný pracovník
- **Helena Mičkalová** - (1935 - 2011) regionální spisovatelka, národopisný pracovník

Redakční rada na svých jednáních průběžně schvalovala či připomínkovala odborné příspěvky sborníku *Museum Vivum (ročník 2010)*, který je nedílnou součástí publikační činnosti VMP od roku 2005.

Na jednání **Vědecké rady** VMP ze dne 5. 4. 2011 bylo členy vědecké rady doporučeno (dle zápisu z jednání):

- schválení další dostavby expozičního areálu Valašská dědina – vycházkový chodník – dle předložené dokumentace;
- schválení další dostavby expozičního areálu Valašská dědina – realizace dle předložené dokumentace vzdušné elektrifikace v „horní části areálu – mezi objekty Hospoda ze Zděchova – Šturalova pasekářská usedlost;
- schválení návrhu dostavby expozičního areálu Mlýnská dolina dle předložené dokumentace – rekonstrukce mlýnského náhonu , vybudování expozičního celku „rybí líheň“.

Dále na druhém jednání **Vědecké rady** VMP ze dne 24. 11. 2011 bylo členy vědecké rady doporučeno (dle zápisu z jednání):

- schválení návrhu dostavby usedlosti č. p. 32/90 z Velkých Karlovic – Miloňova v expozičním areálu Valašská dědina o hospodářské objekty (ovčín, chlív)
- schválení návrhu vegetačních úprav u hospodářské usedlosti z Hážovic (tz. Urbanův statek) s prezentací záhumenicové plužiny.

4. ETNOGRAFICKÝ ÚTVAR

V roce 2011 bylo organizačně personální složení Etnografického útvaru následující:

- náměstek útvaru: Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D
- zemědělské oddělení
  - o vedoucí oddělení: Miroslav Románek
  - o počet zaměstnanců: 7 (včetně vedoucího)
- oddělení výzkumu a sbírkových fondů:
  - o vedoucí oddělení: Mgr. Lenka Kučerová
  - o počet zaměstnanců: 7 (včetně vedoucího)
- oddělení dokumentace:
  - o vedoucí oddělení: Mgr. Zdeněk Cvikl
  - o počet zaměstnanců: 7 (včetně vedoucího)
- oddělení péče o sbírky:
  - o vedoucí oddělení: Mgr. Markéta Šimčíková
  - o počet zaměstnanců: 9 (včetně vedoucího)

4. 1. SBÍRKOTVORNÁ ČINNOST

Sbírkotvorná činnost Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm se řídí ustanovenými platných právních předpisů pro činnost muzeí, galerií a ochranu movitého kulturního dědictví (především zákonem č. 122/200 Sb., [Metodickým pokynem Ministerstva kultury k vývozu kulturních statků z celního území Evropských společenství, č.j. 10744/2004](#) a dalšími příslušejícími předpisy – www.mkcr.cz). Na jejich základě VMP vydává koncepci sbírkotvorné činnosti jako svůj vnitřní předpis pro selekci, evidenci, tezauraci a dokumentaci sbírky za účelem uchování projevů tradiční lidové kultury dob minulých.

[Sběrná oblast Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm](#)

Ve Zřizovací listině VMP z roku 2000 je sběrná oblast VMP definována jako území výskytu roubeného domu karpatského typu na Moravě. Z hlediska geografického se jedná o území Moravskoslezských Beskyd, Podbeskydské pahorkatiny a Bílých Karpat. Z hlediska současného územně správního členění zahrnuje převážně kraje Zlínský a Moravskoslezský s částečným přesahem do kraje Olomouckého.

4. 1. 1. Charakteristika sbírkových fondů Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Sbírkovou kolekci VMP ve smyslu výše jmenovaných právních předpisů tvoří tři oborové soubory (podsbírký) sbírkových předmětů trojrozměrných, dvourozměrných a nemovitostí. K 31.12. 2011 bylo evidováno celkově ve všech třech podsbírkách 131 054 inventárních čísel

- Podsíbírka etnografická: 66 449 inventárních čísel
- Podsíbírka tiskoviny a písemnosti: 18 816 inventárních čísel

- Podsbírka dokumentace muzea v přírodě: 45 789 inventárních čísel

Podsbírka etnografická – sbírka popisuje původní sběrnou oblast VMP – etnografický region Moravské Valašsko s málo obsáhlými přesahy do etnografických regionů Těšínsko a Moravské Kopanice. Zvláštní pozornost je v jejím obsahu věnována městu Rožnovu pod Radhoštěm a jeho obyvatelům.

Převážná část předmětů pochází z druhé poloviny 19. stol. a první poloviny století 20. Mezi nejvýznamnější sbírkové kolekce této podsbírky náleží soubory dokumentace způsobů obživy (zemědělství, řemesla, podomácká výroba), dokumentace způsobů života (bydlení, strava, příprava jídel), soubor lidového oděvu a bytového textilu, soubor keramiky, skla, malovaného porcelánu, nábytek, lidové umění, zvykoslovné předměty, staré tisky.

Podsbírka tiskoviny a písemnosti - sbírka pokrývá původní sběrnou oblast VMP – etnografický region Moravské Valašsko s málo obsáhlými přesahy do etnografických regionů Těšínsko a Moravské Kopanice. Zvláštní pozornost je v jejím obsahu věnována městu Rožnovu pod Radhoštěm a jeho obyvatelům.

Časově sbírka pokrývá období zejména 19. a 20. století. Fond obsahuje písemnosti z pozůstalostí sourozenců Jaroňkových (zakladatelé muzea), Fr. Klauďy, členů Musejního spolku, dále doklady původních obyvatel usedlostí, které byly přeneseny do VMP. Tiskoviny vztahující se ke kulturním aktivitám regionu, folklorním festivalům, institucím. Součástí podsbírky je soubor pohlednic, dobových fotografií.

Speciální součástí podsbírky je genealogická kartotéka se zpracovanými údaji z archivních pramenů 16.-18. stol.

Podsbírka dokumentace muzea v přírodě - sbírka pokrývá původní sběrnou oblast VMP – etnografický region Moravské Valašsko s málo obsáhlými přesahy do etnografických regionů Těšínsko a Moravské Kopanice. Zvláštní pozornost je v jejím obsahu věnována městu Rožnovu pod Radhoštěm a jeho obyvatelům.

Vznikla v 70. letech 20. stol. jako účelový fond pro praktické potřeby muzea – vybavení expozic, ověřování technologií apod. Zahrnuje kopie lidové architektury ve VMP, příklady kopií a rekonstrukcí pracovního náradí, oděvních součástí, nábytku, zvykoslovných artefaktů.

Sbírka VMP byla 7. 6. 2002 zapsána do Centrální evidence sbírek dle Zákona 122/2000 Sb. pod evidenčním číslem VMR/002-04-29/104002.

4. 1. 2. Charakteristika sbírkových skupin sbírky Valašského muzea v přírodě

4.1.2.1. Charakteristika sbírkových skupin podsbírky Etnografická, a Dokumentace VMP sbírky Valašského muzea v přírodě

ARCHEOLOGIE

Ve sbírkách VMP je archeologie zastoupena konvolutem fragmentárních nálezů z místní středověké lokality Hradisko. Jedná se zejména střepy keramických kachlů, nádobí, úlomky zvířecích kostí a součásti loveckých potřeb a jezdeckého vybavení. Soubor okrajově doplňuje pravěká industrie z Rožnovska a okolí.

BETLÉM

Početná skupina obsahující kompletní soubory i jednotliviny zhotovené z různých materiálů (převážně ze dřeva, papíru, ale také keramiky, vosku a vlny) získané z oblasti Valašska i širšího okolí. Fond reprezentuje tvorbu jak neprofesionálních tvůrců od 19. století, tak i současné umělecké projevy. Příznačné pro region jsou zejména tzv. frenštátské betlémy, ručně malované na papírové lepence, které se vyráběly od poloviny 19. století v tkalcovských rodinách. Ve sbírce je zastupuje jen několik exemplářů, včetně malovaných pozadí. Sběrka zahrnuje i větší celky např. unikátní příborský betlém A. Staroweského z poloviny 19. století, početný soubor z dílny F. Vrzalíka, který jednotlivé figurky vyřezával podle výtvarných návrhů malíře J. Kobzáně. K rozměrným kusům ve sbírce se řadí příborský betlém z konce 19. století s kaširovaným pozadím a dřevěnými kulisami budov, každoročně vystavený o Vánocích v kostele sv. Anny z Větrkovic v areálu Dřevěného městečka, nebo řezbářský betlém, který je výsledkem práce řezbářů, účastnících se prvních ročníků pořadu Hejův nožík (mezinárodní setkání neprofesionálních řezbářů).

Současnou produkci zastupuje ve sbírce keramický betlém A. Červinkové a dva soubory, zhotovené technikou plstění vlny, od Ivany Langrové.

DOMÁCNOST

Název poměrně jasně vystihuje, co je obsahem této početně bohaté skupiny. Zachycuje nám mnohdy jednoduché, obyčejné předměty, které tvořily vybavení domácností a bez nichž se každodenní chod domu neobešel. Ale také složitější mechanismy a stroje, se kterými se dnes již v našich kuchyních neseťkáváme – např. stroj na zmrzlinu, pračky, sporáky, mandly, žehličky, odstředivky na mléko, mlecí strojky, lisy na tvaroh, struhadla na zelí, z těch jednodušších pak různé nádoby, kotle, přibory, valchy, váhy, ošatky, atd.

Sběrka postihuje převážně období 19. až do poloviny 20. století a proto se i z hlediska materiálu můžeme setkat s klasickým dřevem, kovem, keramikou, slámou, ale také např. umělou hmotou (bakelit)

DROBNÝ TISK

Pod tímto označením se skrývá soubor poutních obrázků čítající několik tisíc položek. Postihuje obrázky různého stáří, různých technik (ocelorytiny, kolorované rytiny či dřevoryty, různé typy barvotiskových technik) a také šíří náboženských motivů zahraničních či tuzemských, tak jak se našim předkům dařilo navštěvovat poutní místa a zanechávat nám památky z nich.

FOTO, OPTIKA

Obor optika je ve sbírkách VMP zastoupen nepočetným souborem fotografické techniky a materiálu, dokumentujících činnost rožnovských fotoateliérů VOKÁČ a KOTT, sezónních (lázeňských) fotoateliérů z Příbora, Olomouce, Brna a Vídně z přelomu 19. a 20. století a soukromých fotografů O. Kotoučka a Vl. Hambálka, zabývajících se zejména produkcí pohlednic. Vedle reziduální techniky filmové (kamery, projektory...) a mikroskopie z období 2. třetiny 20. století tvoří podstatnou část dobový obalový materiál obchodního charakteru (obaly filmového a fotopříslušenství) a reklamní prostředky (dobové světelné reklamy).

Samostatnou kolekci představuje soubor brýlí a obrouček z 19. a 1. třetiny 20. století.

HODINY

Nepočetná sbírka odrážející v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – vybavení místních domácností z období 19. a 1. poloviny 20. století. Jedná se nástěnné (mj. konzolové), stojací (podlahové) a stolní hodiny, budíky, kapesní hodinky, jejich součástky, kyvadla, závaží a jiné doplňky - závěsné řetízky, pouzdra.

HRAČKA

Obsahově různorodá skupina dětských hraček a dalších herních předmětů (celkem 480 kusů) zhotovených převážně ze dřeva, textilních materiálů, ojediněle i z kovu, pochází z konce 19. a první poloviny 20. století. Regionální produkci zastupuje soubor zakuřovaných hraček vyráběných ve Valašské Bystřici a okolních obcích s dlouholetou tradicí. Příznačné jsou miniatury nábytku, zemědělského nářadí a řemeslných nástrojů, či různé vozíky, trakaře a řebříňáčky, jejichž tmavý povrch je zdoben rytým geometrickým ornamentem. Mimo Valašsko je zde i několik kusů hraček z Hlinecka.

Sbírka obsahuje také různé typy kočárků, houpací koníky, textilní i plastové panenky, stavebnice, nábyteček, nádobíčka a mnohé další jednotliviny.

HUDEBNÍ NÁSTROJ

Sbírka obsahuje různé typy hudebních nástrojů, užívaných především na Valašsku. Těžiště sbírky tvoří lidové hudební nástroje regionální provenience, vyráběné neprofesionálními nástrojaři. Kolekce obsahuje nástroje vzduchové (aerofony) – koncovky, fujarky a další typy píšťal, dudy, rohy a pastýřské trouby. Své zastoupení zde mají také nástroje strunné (chordofony) –

ochleбки, kobzy, cimbály, housle a basy. Zvláštní skupinu tvoří hudební hříčky. Většina předmětů je z katalogizována, jejich datace zahrnuje období od 2. poloviny 18. století do současnosti, kterou zastupuje soubor hudebních nástrojů z dílny Víta Kašpaříka z Velkých Karlovic.

KERAMIKA

Soubor keramických předmětů dokumentuje v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – zejména vybavení venkovských a měšťanských domácností v období konce 18. století po 1. polovinu 20. století. Sbírkotvorná činnost VMP se zde soustředila především na možnost prezentace hrnčínového, bělninového, kameninového a porcelánového nádobí ve všech svých expozičních areálech.

Samostatné soubory představují produkce z místních hrnčářských dílen (Hauserovi, Kudělkovi, Urbisch aj.) a ručně malovaný porcelán z rožnovských malíren sourozenců Jaroňkových a jejich následovníků – Józsi Nývlt, Karla Solařika, Lea Matějky, Václava Jaroně a dalších, stylizující tradiční výtvarný projev v 1. polovině 20. století.

Historicky hodnotnými artefakty jsou fajánsové (majolikové) nádoby a orientální porcelán z pozůstalostí muzejních donátorů a mecenášů.

LÉKÁRNA, DROGERIE, LÉKAŘSTVÍ

Základem lékárenské a drogistické sbírky se staly kompletní mobiliáře drogerie Adolfa Brantála z 20. let 20. století z Frýdku a rodinné lékárny Kolčavů z Moravské Nové Vsi založené v roce 1941. Vedle nábytkových souborů se jedná o kolekci lékárnických nádob ze skla a porcelánu (prachovnice, stojatky, masťovky, třecí misky, trdla, filtrační nádoby aj.), váhy a závaží, pilulovnice a další drobné předměty užívané k výrobě léků, obalový materiál obchodního charakteru, mj. skleněné flakóny na parfém. Sbírkou doplňují předměty z pozůstalostí lékárníků a drogistů z rožnovské Lékárny u Matky Boží a Vodičkovy drogerie ve Valašském Meziříčí.

Lékařská část prezentuje zejména období 1. poloviny 20. století základními ošetřovatelskými pomůckami, nástroji a mobiliářem dentistů, též zvěrolékařů. Zajímavostí je dobové vybavení porodních babek a zvěrokleštíků z 19. století.

LITURGIE

Soubor liturgických předmětů dokumentuje v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – náboženský život místního obyvatelstva v celé své šíři, nejen tedy aspekty spjaté s rodinným životem (drobné artefakty v inventářích obytných domů), ale též s komunitou (vybavení sakrálních staveb) katolického a protestantského prostředí v období 18. století až 1. poloviny 20. století. Jedná se o multimateriálový konvolut trojrozměrných předmětů – kapliček a oltářních relikvií, liturgického nádobí a náčiní, zvonů, křížů a náhrobků, korouhví a postavníků, poutních upomínek, růženců aj.

K historicky cenným artefaktům náleží mezi jinými na severovýchodní Moravě ojedinělý kamenný smírčí kříž s vysekaným motivem vražedného nástroje - nože a nápisem INRI IOANNES STRULSKI BIL ZABITI 1741 z lokality Soláň (Velké Karlovice) či kompletní soubor sedmi plánů kulis Božího hrobu (olejomalba na dřevě), zhotovený pravděpodobně mezi léty 1748-1758 pro rožnovský farní kostel Všech svatých.

NÁBYTEK

Obsáhlá skupina čítá více než 3000 předmětů, zahrnující základní mobiliář venkovských usedlostí i měšťanských domácností od 19. století do první poloviny 20. století. Sběrka se vytvářela již od počátku založení Valašského muzea v přírodě a rozšiřovala se intenzivními sběry ve druhé polovině minulého století v souvislosti s výstavbou areálů Valašská dědina a Mlýnská dolina. Fond nábytku se stal výchozím při zařizování interiérů všech expozičních objektů muzea.

Reprezentativní je zejména početná kolekce malovaného nábytku ze dvou národopisných regionů - Valašska a Těšínska, která obsahuje doklady od konce 18. století až do počátku 20. století. Vzácným exemplářem ve sbírce nábytku je také barokní sekretář s alegorií války o dědictví španělské z přelomu 17. a 18. století, pocházející z pozůstalosti lékárníka a mecenáše muzea Františka Klauudy.

NUMISMATIKA

Malá skupina předmětů (253 kusů). Základ sbírky tvoří kovové odznaky, připomínající památné události z našich moderních dějin (všesokolské slety), pamětní medaile vydané u příležitosti kulatého nebo půlkulatého výročí založení Valašského muzea v přírodě. Zastoupeno je jen několik málo mincí z konce 19. století (rakouské, polské, uherské) a platidla z období první československé republiky.

OBRAZ

Základ sbírce položila pozůstalost po zakladatelích muzea – sourozencích Jaroňkových. Ve fondu tak najdeme dřevoryty Bohumíra Jaroňka, jeho malby a kresby. Nedílnou součástí jsou také návrhy na keramiku, gobelíny či další zboží (převážně dílo Aloise Jaroňka), které tvořily základ produkce jejich umělecko-výtvarných dílen. Z tohoto období jsou také zachována díla Jaroňkových přátel a současníků, která sbíral a dostával, a také obrazy cizích malířů, získané na zahraničních cestách.

Na tuto sbírku navázala sběratelská činnost muzea v dalších letech své působnosti a fond se rozrůstal o díla regionálních autorů a motivy zachycující místní prostředí (Kobzáň, Strnadel, Mervart, Hýžová, Podešva, Duša, Majer a další) nebo prosté barvotisky s náboženskými motivy z venkovských chalup. Početně významnou podskupinu tvoří soubor ex libris – vzešlých jak z činnosti muzea, tak získaných výměnou s ostatními institucemi či jednotlivci.

OBRAZ NA SKLE

Početně malá a svou podstatou nesmírně křehká sbírka. Umožňuje nám nahlédnout do každodenního života domácností, kde zastávala nejen funkci dostupného výzdobného prostředku. Důležitý účel byl symbolický – ochraňující nejen centrum rodinného života – tzv. „svatý kout“, ale i celou domácnost. Vyobrazení svatých jsou proto různorodá, u nás nejčastější zastoupení čítá např. Kristus, P. Maria, sv. Jenováfa, Anna, Veronika, či Jan Křtitel.

PLASTIKA

Základ sbírky VMP tvoří sakrální figurální plastika pocházející ze sběrné oblasti VMP – Valašska a přilehlých okrajových regionů - z církevních staveb, plenérů ale i domácností 18. až 20. století. Ve fondu jsou zastoupeny zejména dřevěné, kamenné a keramické artefakty, často s bohatou polychromií, nechybí křehké voskové plastiky pod skleněnou výduť.

Jedinečnou kolekci naivního a lidového umění i art brut představují práce lidových řezbářů Josefa Heji, Františka Vrzálika a jejich následovníků, setkávajících se každoročně na *Hejově nožíku* ve VMP.

REPRODUKČNÍ TECHNIKA

Reprodukční technika je ve sbírkách VMP zastoupena souborem nejrůznějších mechanických hracích strojů, orchestrionů a flašinetů z přelomu 19. a 20. století, radiopřijímači a gramofony firem TELEFUNKEN, PHILIPS, EMPO, GRAETZ, IRON RADIO, TITAN, TESLA, REL či TELEGRAFIA postihujícími období 30. – 60. let 20. století. Sbírkou je doplněna konvolutem příslušných hudebních nosičů – hracích kotoučů, lepenkových ploten, šelakových i vinylových gramodesek.

SKLO

Soubor skleněných předmětů dokumentuje v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – zejména vybavení venkovských a měšťanských domácností, taktéž restauračních zařízení v období konce 18. století po 1. polovinu 20. století. Sbírkotvorná činnost VMP se zde soustředila především na možnost prezentace skleněného nádobí ve všech svých expozičních areálech.

Samostatný soubor představuje produkce z místních Reichových skláren v Krásně, Velkých Karlovicích a Karolince (Karolinina huť v Novém Hrozenkově) z přelomu 19. a 20. století.

STAVEBNÍ PRVEK

Skupina zaujímá jak stavby samotné (originály, kopie staveb), tak i příslušenství staveb, jako jsou např. různé typy dveří se zámky, datované trámy, části schodišť, čísla domovní, dřevěné i kamenné artefakty. Zajímavostí jsou objemné dřevěné modely některých objektů, pocházející z 20. let 20. století.

SVÍTIDLO

Soubor osvětlovacích předmětů a příslušných pomůcek dokumentuje v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – zejména vybavení venkovských a měšťanských domácností, taktéž sakrálních prostor v období konce 18. století až 1. poloviny 20. století. Sbírkotvorná činnost VMP se zde soustředila především na možnost prezentace osvětlovacích technologií ve všech svých expozičních objektech, tj. dřevěných loučích ve stojanech se skřipci, nejrůznějších typů svícňů s voskovými a parafinovými svíčkami, voskových sloupků, dřevěných luceren, plechových a skleněných lamp, závěsných lustrů.

ŠKOLA, KANCELÁŘ

Skupina obsahuje již podle názvu převážně školní potřeby a pomůcky užívané při vyučování na obecných školách od konce 19. století do první poloviny 20. století. Sbíрка byla budována za účelem vybavit expozici školní třídy a kabinetu z počátku minulého století, proto i většina předmětů se dnes nachází ve škole z Velkých Karlovic Miloňova v areálu Valašská dědina. Zastoupeny jsou břidlicové tabulky, kalamáře, psací potřeby, dřevěné penály, různé modely, 2 teluria a další pomůcky. Početně největší soubor tvoří názorné obrazové tabule, převážně barvotisky z období první republiky a dále ze 40. a 50. let 20. století. Součástí sbírky jsou i sešity, písanky a učebnice.

TEXTIL

Sbíрка textilu, do které jsou zařazeny i textilní doplňky a textilní pomůcky, patří k nejvýznamnějším muzejním fondům VMP v Rožnově p/R. Přesto, že jsou zde zařazeny i gobelíny, koberce, liturgický textil a textilní výrobky používané v městských či venkovských domácnostech či hospodářstvích, reprezentativním a nejpočetnějším základem sbírky jsou součásti lidového odívání – valašského kroje. Jedinými památkami jsou především bílé šátky, na Rožnovsku zvané „vyvazovačky“, rukávce s jemnou bílou rožnovskou výšivkou (nejstarší datovány rokem 1828) a vyšíváné obřadní plachty – „úvodnice“ (nejstarší s datací 1771).

TRANSPORT

Skupina obsahuje množství dvoukolových, čtyřkolových a speciálních transportních prostředků využívaných jak v pracovní činnosti, tak i v osobní dopravě. Z menších zde mají své zastoupení kolečka, trakaře, vozíky, ale i dětské kočárky, z velkých pak vozy různých typů (žebřinové, deskové, košinové, kládové, atd.), bryčky a kočáry. Početnou část tvoří saně - pracovní i osobní. Sbíрку významně obohacuje např. originál formanského vozu z let 1861, pohřební vůz – furgon, nebo zrestaurovaný knížecí kočár Coupe ½ z produkce věhlasné kopřivnické továrny na kočáry Ignáce Schustaly.

ZÁBAVA, SPORT

Soubor trojrozměrných předmětů pod označením ZÁBAVA, SPORT dokumentuje dobové volnočasové aktivity obyvatel převážně maloměstského prostředí s lázeňskou minulostí a postihuje období konce 19. a

1. poloviny 20. století. Sportovní potřeby v horském regionu jsou zastoupeny lyžemi, sánkami, sněžnicemi, bruslemi aj., nechybí náčiní ke kolektivním převážně míčovým hrám. Historii nejstaršího českého turistického spolku v naší zemi Pohorské jednoty Radhošť prezentují turistické cedule a známky, vybavení jako stany, batohy, hole. Zábavný element naplňují rezidua pouťových a jarmarečních atrakcí, kolotoče a houpačky, panoptikální figuríny, ale též několik fundusů loutkových divadel, kinoreklamy apod. Nechybí stolové hry, karetní soupravy, kulečníky či kuželky.

ZBRAŇ, MYSLIVOST

Sbírka obsahuje celkem 130 kusů předmětů různé provenience a stáří. Zvláště cenný je soubor balkánských palných a chladných zbraní z pozůstalosti rožnovského lékárníka Františka Klaudy. Součástí sbírky jsou také lovecké pušky, zásobníky na střelný prach, lovecké trofeje – paroží a dřevěné řezbované podložky

ZEMĚDĚLSTVÍ

Tato obsáhlá skupina pojímá předměty využívané především v zemědělských oborech, avšak nutně zasahuje do dalších odvětví. Obsahuje množství zásobních či jinak užitných nádob různých materiálů, široké spektrum ručního nářadí a pomůcek, dále menší či objemné stroje a zařízení využívané k obdělávání půdy či k ošetřování a zpracování zemědělských produktů. Neméně důležitou část sbírky tvoří předměty z oboru včelařství, ovocnářství či chovu zvířat, např. na Valašsku rozvinutého salašnictví, jehož muzejní součásti jsou originální, pastýřské biče nebo nejrůznější typy kravských a ovčích zvonců.

ZPRACOVÁNÍ VLÁKEN

Stroje, nástroje a různé pomůcky potřebné při zpracování přírodních textilních vláken, především lnu, konopí a vlny. Součástí sbírky jsou např. tkalcovské stavy, destičky, člunky a cívky, snovadla, kolovraty, vřetena, přeslice a kužely, drhleny, lamky a potírky, motovidla, kramplovací stolice.

Část sbírky, věnovaná barvířství, obsahuje především modrotiskové formy, dřevěné, drátkové i kombinované, barvířské kruhy a cejchy. Ve sbírce se nacházejí modrotiskové formy z 19. a počátku 20. století např. z dílny rožnovského barvíře Martina Janíka, Aloise Bajera a Aloise Černocho, Josefa Michny ze Vsetína a barvíře Trnky z Púchova.

Zajímavým zařízením je tzv. perotina, tj. tiskařský stroj na postiskování látek, včetně početné sbírky forem do perotiny.

ZVYKOSLOVÍ

Multimateriální soubor zvykoslovných předmětů dokumentuje v návaznosti na sběrnou oblast VMP – Valašska a okrajových oblastí k němu přilehlých – projevy lidové duchovní kultury místního obyvatelstva v celé své šíři. Jedná se zejména o trojrozměrné atributy výročního zvykosloví - obyčejové masky a

příslušné rekvizity, vánoční ozdoby, obřadní pečivo (vizovické, mikulášské...), perníkářské formy, oplatečnice, velikonoční kraslice, tatary a rapače, dožínkové věnce, prvky ochranné magie – apotropeické křížky, škapulíře...

ŽIVNOSTI A ŘEMESLA

Skupina živnosti a řemesla sbírkového fondu VMP obsahuje předměty hmotné povahy týkající se výrob provozovaných v minulosti obyvateli ve sběrné oblasti VMP především profesionální řemeslnickou formou a rovněž domácí. Nosnými podskupinami jsou obecně rozšířená řemesla živnosti – např. bednářství, kovářství, obuvnictví, řeznictví. Podstatná je také dokumentace specifické regionální produkce – např. dýmkařství, brouškařství, řemenářství, sedlářství, kartáčnictví nebo šindelářství. Souvislé celky tvoří předměty, pocházející z dílen konkrétních výrobců.

4.1.2.2. Charakteristika sbírkových skupin podsbírk Písemnosti a tisky sbírky Valašského muzea v přírodě

DIVADELNÍ HRY – rozsáhlý soubor divadelních her obsahuje kapesní divadelní hry pro ochotníky různých autorů a žánrů. Kromě všeobecně známých a uznávaných autorů (Čapek, Čechov, Dostojevskij, Dumas, Dyk, Gogol, Ibsen, Jirásek, Podlipská, Preissová, Shakespeare, Stroupežnický, Tyl, Vrchlický a další) zahrnuje také řadu děl méně známých českých i zahraničních tvůrců. Ve sbírce je také zastoupena tvorba regionálních autorů (např. Miloš Kulišfák, F. J. Karas, J. Kalda).

POZŮSTALOST – nejobsáhlejší soubor archivních materiálů a dokladů tvořící téměř polovinu celé podsbírk. Jedná se o soubor archiválií od původců majících vztah k regionu z různého pohledu jejich působnosti (zakladatelé Valašského muzea v přírodě, významní výtvarní umělci, spisovatelé, folkloristi, regionální politici a důležité osobnosti kulturního a společenského života regionu). Největší množství materiálů osobního a pracovního charakteru obsahují pozůstalosti sourozenců Aloise, Bohumíra a Julie Jaroňkových (výtvarní umělci a zakladatelé Valašského muzea v přírodě), Augustina Mervarta (akademický malíř), Arnošta Kubeši (etnolog, folklorista a první ředitel Valašského muzea v přírodě), Bohumíra Kramoliše (zakladatel košíkářské školy v Rožnově a správce Valašského muzea v přírodě v letech 1939-1947), Františka Klaudy (mecenáš rožnovského Muzejního spolku), Bohumila Kašíka (pedagog a folklorista), Miloše Kulišfáka (spisovatel a národopisný pracovník), Zdeňka Rudy (spisovatel a knihovník), Josefa Macůrka (historik), Václava Davidka (archivář a historik), Maxmiliána Franka (pedagog) atd. Jednotlivé pozůstalosti zahrnují zejména soukromou osobní a pracovní korespondenci, fotografie rodinných příslušníků a přátel, různé drobné osobní doklady a listiny, rukopisné texty, deníky a zápisníky apod.

PROPAGAČNÍ MATERIÁLY - soubor grafických dokumentů vzniklých převážně z vlastní produkce Valašského muzea v přírodě od 60. let 20. století do současnosti. Sbíрка zahrnuje jednak velkoformátové propagační tisky –

plakáty (převážně materiály z vlastní tvorby VMP, rovněž však také plakáty jiných kulturních institucí) a jednak propagačního tiskoviny menšího formátu – letáky, pozvánky na programy či katalogy výstav (opět především vlastní produkce VMP).

ROŽNOV POD RADHOŠTĚM – soubor rozmanitých archiválií a dokumentů vztahujících se k historii a fungování města Rožnova pod Radhoštěm. Skupina obsahuje řadu materiálů z agendy rožnovské městské rady (úřední listiny, smlouvy, oznámení, vyhlášky usnesení, platební rozkazy, zprávy, účetní doklady, pozvánky na schůze obecního zastupitelstva města Rožnova a pořady těchto schůzí) a množství archivních dokladů majících spojitost s Rožnovem jako lázeňským městem – propagační materiály města a městských klimatických lázní (letáky, noviny a brožury), korespondenci, řády pro lázeňské hosty, seznamy lázeňských hostů atd.

ŘEMESLA – soubor obsahuje neucelený a různorodý archivní materiál k jednotlivým druhům řemesel – košíkářství, stolařství, tkalcovství, dýmkařství, kovářství, zámečnictví, ševcovství, řemenářství, výroba hraček a další. Sbírkou tvoří smlouvy, výuční listy, školní zprávy, výuční vysvědčení, vysvědčení o způsobilosti k činnosti, pracovní knížky, výkresy, občanské doklady řemeslníků, živnostenské listy, katalogy a ceníky výrobků, nabídkové listy, odborná literatura.

SPOLKY – soubor zahrnuje torzovité materiály vztahující se ke spolkové činnosti ve městě Rožnově pod Radhoštěm. Jedná se o spolkovou agendu (stanovy spolku, korespondence, účetnictví, pozvánky na schůze spolku, zápisy ze schůzí, letáky) Valašského musejního a národopisného spolku v Rožnově pod Radhoštěm, Vlastivědného kroužku, Okrašlovacího spolku a pěveckého kroužku Tetřev.

ŠKOLSTVÍ – soubor obsahuje značně torzovité archiválie a dokumenty vztahující se k historii školství na Valašsku. Základ fondu tvoří školní zpráva a vysvědčení z různých typů škol, školní sešity, propouštěcí vysvědčení, brožury a kapesní katalogy, korespondenci, fotografie a jiné drobné doklady.

VALAŠSKÉ MUZEUM V PŘÍRODĚ – soubor obsahuje archivní a dokumentační materiál zejména k historii a organizaci muzejních národopisných a folklorních slavností zvaných Valašský rok uskutečněných ve Valašském muzeu v přírodě v letech 1925, 1935 a 1947. Jedná se převážně o rozsáhlou korespondenci mezi organizátory slavností a jejími účastníky, spolupracovníky a dodavateli, propagační materiál (plakáty, pozvánky, letáky, brožury), noviny a novinové výstřižky, prezenční listiny a poměrně objemnou fotodokumentaci akcí.

VOLBY A VYHLÁŠKY – soubor neucelených dokumentů obsahující různý archivní materiál vztahující se k volbám v letech 1901 – 1929 (pozdánky, noviny, korespondence, kandidátky, programy politických stran, propagační materiál) a různé vyhlášky a nařízení, svolání, ustanovení, oznámení.

VÝSTAVY – muzejní soubor obsahuje dokumenty k organizaci a průběhu Krajiné výstavy moravskoslezského Pobeskydí konané v Rožnově pod Radhoštěm roce 1932. Skupinu tvoří především korespondence, propagační materiály k výstavě (programy, letáky, plakáty, katalogy), dále různé noviny a novinové výstřižky.

Přehled podsbírek a hlavních sbírkových skupin sbírky VMP

Název podsbírky	Podsbírka etnografická
Kategorie dle CES	11
Název skupiny	Jméno kurátora
archeologie	Mgr. Jana Tichá
archiv	Alena Fojtášková
betlém	Mgr. Petr Liďák
cín a jiné kovy	Mgr. Jana Tichá
domácnost	Bc. Helena Cviklová
drobný tisk	Mgr. Petr Liďák/ Mgr. Lenka Kučerová
foto, optika	Mgr. Jana Tichá
hodiny	Mgr. Jana Tichá
hračka	Mgr. Petr Liďák
hudební nástroj	Mgr. Petr Liďák
keramika	Mgr. Jana Tichá
knihovna	Anna Borová
lékárna, drogerie	Mgr. Jana Tichá
lékařství	Mgr. Jana Tichá
liturgie	Mgr. Jana Tichá
nábytek	Mgr. Petr Liďák
numismatika	Mgr. Petr Liďák
obraz	Mgr. Petr Liďák/ Mgr. Lenka Kučerová
obraz na skle	Mgr. Petr Liďák/ Mgr. Lenka Kučerová
plastika	Mgr. Jana Tichá
reprodukční technika	Mgr. Jana Tichá
sklo	Mgr. Jana Tichá
služba	Mgr. Jana Tichá
stavební prvek	Ing. Šárka Kramolišová
svítidlo	Mgr. Jana Tichá
škola, kancelář	Mgr. Petr Liďák
šperk, bižuterie	Mgr. Jana Tichá
textil	Mgr. Eva Románková
textilní doplněk	Mgr. Eva Románková
textilní pomůcka	Mgr. Eva Románková
transport	Ing. Šárka Kramolišová
vosk	Mgr. Jana Tichá
zábava, sport	Mgr. Jana Tichá
zbraň, myslivost	Mgr. Petr Liďák
zemědělství	Ing. Šárka Kramolišová

zpracování vláken	Bc. Helena Cviklová
zvykosloví	Mgr. Jana Tichá
živnosti a řemesla	Mgr. Barbora Jarošová/ Bc. Radek Bryol
Název podsbírký	Podsírka dokumentace muzea v přírodě
Kategorie dle CES	25
Název skupiny	Jméno kurátora
archeologie	Mgr. Jana Tichá
archiv	Alena Fojtášková
betlém	Mgr. Petr Lidák
cín a jiné kovy	Mgr. Jana Tichá
domácnost	Bc. Helena Cviklová
drobný tisk	Mgr. Petr Lidák/ Mgr. Lenka Kučerová
foto, optika	Mgr. Jana Tichá
hodiny	Mgr. Jana Tichá
hračka	Mgr. Petr Lidák
hudební nástroj	Mgr. Petr Lidák
keramika	Mgr. Jana Tichá
knihovna	Anna Borová
lékárna, drogerie	Mgr. Jana Tichá
lékařství	Mgr. Jana Tichá
liturgie	Mgr. Jana Tichá
nábytek	Mgr. Petr Lidák
numismatika	Mgr. Petr Lidák
obraz	Mgr. Petr Lidák/ Mgr. Lenka Kučerová
obraz na skle	Mgr. Petr Lidák/ Mgr. Lenka Kučerová
plastika	Mgr. Jana Tichá
reprodukční technika	Mgr. Jana Tichá
sklo	Mgr. Jana Tichá
služba	Mgr. Jana Tichá
stavební prvek	Ing. Šárka Kramolišová
svítidlo	Mgr. Jana Tichá
škola, kancelář	Mgr. Petr Lidák
šperk, bižuterie	Mgr. Jana Tichá
textil	Mgr. Eva Románková
textilní doplněk	Mgr. Eva Románková
textilní pomůcka	Mgr. Eva Románková
transport	Ing. Šárka Kramolišová
vosk	Mgr. Jana Tichá
zábava, sport	Mgr. Jana Tichá
zbraň, myslivost	Mgr. Petr Lidák
zemědělství	Ing. Šárka Kramolišová
zpracování vláken	Bc. Helena Cviklová
zvykosloví	Mgr. Jana Tichá
živnosti a řemesla	Mgr. Barbora Jarošová/ Bc. Radek Bryol

Název podsbírky	Podsbírka písemnosti a tisky
Kategorie dle CES	19
Název skupiny	Jméno kurátora
Divadelní hry	Mgr. Renata Prejdová
Genealogie	Mgr. Zdeněk Cvikl
Pohlednice	Mgr. Zdeněk Cvikl
Pozůstalost	Mgr. Renata Prejdová
Propagační materiály	Mgr. Renata Prejdová
Rožnov	Mgr. Renata Prejdová
Řemesla	Mgr. Renata Prejdová
Skleněné desky	Alena Fojtášková
Spolky	Mgr. Renata Prejdová
Staré foto	Alena Fojtášková
Školství	Mgr. Renata Prejdová
VMP	Mgr. Renata Prejdová
Volby	Mgr. Renata Prejdová
Vyhlašky	Mgr. Renata Prejdová
Výstavy	Mgr. Renata Prejdová
Ostatní	Mgr. Renata Prejdová

Přehled počtu sbírkových předmětů zapsaných v CES k 31.12.2011

Název skupiny	stav k 31.12.2010 (inv. č.)	stav k 31.12.2011 (inv.č.)	Přírůstek celkem za rok 2011	Z toho z darovacích smluv (za 2011)	Z toho z kupních smluv (za 2011)
Podsbírka - Etnografická					
archeologie	134	134	0	0	0
archiv	188	188	0	0	0
betlém	666	669	3	0	0
cín a jiné kovy	121	121	0	0	0
domácnost	5410	5463	53	39	11
drobný tisk	4160	4160	0	0	0
foto, optika	90	90	0	0	0
hodiny	118	119	1	0	1
hračka	415	415	0	0	0
hudební nástroj	149	149	0	0	0
keramika	4232	4245	13	7	5
knihovna	2364	2364	0	0	0
lékárna, drogerie	963	969	6	6	0
lékařství	34	34	0	0	0
liturgie	627	630	3	2	1
nábytek	3506	3517	11	5	6
numismatika	130	130	0	0	0
obraz	7441	7446	5	1	3
obraz na skle	207	207	0	0	0

plastika	787	809	22	11	0
reprodukční technika	158	159	1	0	1
sklo	1388	1396	8	1	7
služba	153	154	1	1	0
stavební prvek	137	139	2	0	2
svítidlo	717	719	2	0	2
škola, kancelář	597	599	2	2	0
šperk, bižuterie	1	1	0	0	0
textil	12796	12843	47	27	20
textilní doplněk	1164	1169	5	4	1
textilní pomůcka	819	819	0	0	0
transport	285	285	0	0	0
vosk	20	20	0	0	0
zábava, sport	250	250	0	0	0
zbraň, myslivost	105	105	0	0	0
zemědělství	4847	4866	19	6	2
zpracování vláken	2789	2789	0	0	0
zvykosloví	1517	1579	62	7	51
živnosti a řemesla	7735	7740	5	1	4

Název skupiny	Stav k 31.12.2010 (inv.č.)	Stav k 31.12.2011 (inv.č.)	Přírůstek celkem za rok 2011	Z toho z darovacích smluv (za 2011)	Z toho z kupních smluv (za 2011)
Podsbírka - Dokumentace muzea v přírodě					
archeologie	38	38	0	0	0
archiv	283	283	0	0	0
betlém	37	37	0	0	0
cín a jiné kovy	1	1	0	0	0
domácnost	1881	1933	52	12	37
drobný tisk	3343	3343	0	0	0
foto, optika	56	56	0	0	0
hodiny	28	28	0	0	0
hračka	79	79	0	0	0
hudební nástroj	52	52	0	0	0
keramika	985	991	6	3	3
knihovna	82	82	0	0	0
lékárna, drogerie	307	307	0	0	0
lékařství	0	0	0	0	0
liturgie	275	277	2	1	1
nábytek	340	352	12	1	5
numismatika	127	127	0	0	0
obraz	722	728	6	2	4
obraz na skle	44	44	0	0	0
plastika	59	62	3	0	0
reprodukční technika	147	147	0	0	0
sklo	866	868	2	0	2
služba	62	62	0	0	0
stavební prvek	73	73	0	0	0

svítidlo	216	220	4	1	3
škola, kancelář	215	218	3	3	0
šperk, bižuterie	0	0	0	0	0
textil	3398	3422	24	18	5
textilní doplněk	957	957	0	0	0
textilní pomůcka	438	439	1	0	1
transport	84	84	0	0	0
vosk	0	0	0	0	0
zábava, sport	103	103	0	0	0
zbraň, myslivost	23	23	0	0	0
zemědělství	1128	1155	27	6	21
zpracování vláken	273	274	1	0	1
zvykosloví	524	525	1	1	0
živnosti a řemesla	1378	1421	43	2	41

Název skupiny	Stav k 31.12.2010 (inv.č.)	Stav k 31.12.2011 (inv.č.)	Přírůstek celkem za rok 2011	Z toho z darovacích smluv (za 2011)	Z toho z kupních smluv (za 2011)
Podsbírka - Písemnosti a tisky					
Divadelní hry	472	472	0	0	0
Genealogie	136	136	0	0	0
Pohlednice	8544	8724	180	0	180
Pozůstalost	19579	19583	4	0	4
Propagační materiály	1493	1493	0	0	0
Rožnov	1560	1560	0	0	0
Řemesla	233	233	0	0	0
Skleněné desky	175	175	0	0	0
Spolky	271	271	0	0	0
Staré foto	3692	3712	20	20	0
Školství	58	58	0	0	0
VMP	1595	1595	0	0	0
Volby	52	52	0	0	0
Vyhlašky	62	62	0	0	0
Výstavy	54	54	0	0	0
Ostatní	7607	7609	2	2	0

Předměty byly zapsány do přírůstkové knihy, postupně nahlášeny do CES, zaevidovány do inventární knihy v počítačové podobě a předány konzervačnímu oddělení k ošetření a následné fotografické dokumentaci. Po ošetření byly vrácené sbírkové předměty postupně ukládány do určených depositářů.

4. 1. 3. Práce se sbírkou Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm

Archiv

Sbírkový fond byl obohacen nákupy – pohlednice, staré fotografie. Souběžně probíhaly excerpcce dokumentů (interně i externě). V roce 2011 bylo do sbírek VMP – podsbírká *písemnosti a tisky* zapsáno celkem 209 nových přírůstkových čísel.

Rukopisy

Malý fond, rozšiřován zejména činností pracovníků VMP (výzkumné zprávy, výstupy z grantových projektů, výstavy, atd.) a také činností studentů VŠ (bakalářské a magisterské diplomové práce). V roce 2011 bylo do této části sbírky VMP zapsáno celkem 17 nových položek.

Práce	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Přírůstky A položky	0	0	0	0	209	0	0	0	0	0	0	0	209
Přírůstky R položky	6	0	0	0	0	0	8	0	2	1	0	0	17
Vklad dat do PC - A	0	0	0	1	34	99	75	0	0	0	0	0	209
Vklad dat do PC - R	6	0	0	0	0	0	8	0	2	1	0	0	17
Skenování - negativ	1946	359	1207	150	43	0	166	40	25	75	31	0	4042
Skenování - plošné	0	324	126	102	328	88	58	577	200	35	28	0	1866
Vypalování	0	20	0	0	3	1	1	75	0	0	0	0	100
Excerpce	7	9	6	2	5	8	8	4	3	5	11	3	71
Opravy a revize	302	226	117	0	0	0	0	215	0	92	69	126	1147
Výpůjčky „A“ interní	1	524	247	319	256	327	2910	479	139	312	107	63	5684
Výpůjčky „A“ externí	176	30	18	1	138	0	2	2	0	3	362	0	732
Výpůjčky „R“ interní	2	6	2	0	2	5	12	7	8	0	2	0	46
Výpůjčky „R“ externí	8	92	5	4	17	3	5	2	4	5	4	0	149
Badatelé - interní	12	20	10	1	14	5	8	6	6	12	8	2	104
Badatelé - externí	13	7	13	5	6	5	9	2	3	6	7	4	80

Fotoarchiv - do fondu fotoarchivu jsou zařazeny negativy řady základní N, fotodokumentace sbírkových předmětů řady P, diapozitivy, pozitivy a sbírkové fotografie archivní A (staré foto).

Standardně probíhaly excerpcce fotografií a diapozitivů – viz výkazy jednotlivých měsíců. Tematicky se vztahovaly na propagaci VMP, webové stránky VMP, Gloria musaealis, publikační činnost a pro jiné subjekty.

Práce se postupně zjednodušuje postupnou digitalizací fotografií, negativů a diapozitivů. Snímky se řadí číselně a ke kartám v systému Bach je každý snímek zmenšen do formátu náhledu (cca 100 -150 Kb). Podařilo se díky outsourcingu dokončit skenování základní řady negativů „N“ a negativů „P“, částečně diapozitivů „D“. U stávajících negativů řady N chybí spárování – přiřazování skenů (cca 28500 položek). U řady diapozitivů bylo dokončeno

spárování a elektronický zápis u 2000 položek. Zůstává i nadále cca 2500 položek. Problematické při zpracování této části fotoarchivu je různorodý formát, navíc v diarámečku. Nové přírůstky jsou ukládány v pergamenových zásobnících a šanonech.

Souběžně s digitalizací byla prováděna běžná provozní činnost ve fotoarchivu – zapisování přírůstků do knih a počítače, číslování negativů, rozstříhání negativů na pásy a uložení, skenování filmů a fotografií, zpracování skenů (číslování, ořezání, zmenšení do formy náhledu a přiřazení ke kartě v systému Bach), zpětné doplňování elektronické evidence, excerpcce, badatelé. V současné době je situace ve fotoarchivu neuspokojivá. Problematickou zůstalo a i nadále zůstává zpracování digitální fotografie, zpracování přírůstků negativů N za rok 2011, negativy P.

V roce 2011 bylo zapsáno celkem 5 598 ks přírůstků – Negativy N, 609 ks přírůstků – Negativy P, 30 ks - Diapozitiv a 0 ks přírůstků – digitální fotografie. Celkem bylo v rámci poskytování odborných služeb realizováno v roce 2011 11 027 excerpcí: z toho pro VMP – 8 675, badatelé externí 2 352.

Činnost fotodokumentace	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Přírůstky N (ks)	550	515	479	353	189	118	431	365	33	364	160	0	3557
Přírůstky P (ks)	0	7	0	0	0	0	224	339	280	798	279	0	1927
Diafilm – D (ks)	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Výpůjčky (položky a kusy)	10	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	10
Excerpcce – VMP	350	1327	1250	1425	721	629	1527	670	120	325	321	10	8675
Excerpcce – ostatní	95	105	320	340	320	254	455	211	20	95	127	10	2352
Skenování filmů (snímky)	40	621	38	35	58	350	686	34	0	402	89	20	2373
Skenování foton. (plošné)	20	81	527	125	10	25	10	50	23	10	2	0	883
Úprava foton. po skenu	60	702	565	160	257	75	613	414	325	586	251	0	4008
Bach - vkládání náhledů, úpravy	550	522	581	353	189	118	694	715	2906	2906	1346	0	10880
Lepení foto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	147	141	0	288

Činnost fotodokumentace	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Vkládání dat do PC – "N"	550	515	479	353	189	118	431	365	33	364	160	0	3557
Vkládání dat do PC – "P"	22	20	0	0	81	0	174	458	331	748	209	0	2043
Vkládání dat do PC – "D"	0	0	0	0	0	0	0	0	0	400	800	800	2000
Oprava, doplňování údajů - Bach	624	771	441	2919	398	320	577	880	122	1789	1003	0	9844
Badatelé	0	0	2	0	0	0	0	0	0	1	0	0	3

Činnost fotograf	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Vyvolávání - čb. film	6	0	2	0	4	0	4	0	3	2	8	0	29
Vyvolávání - bar. film	1	4	0	3	7	24	36	20	9	4	5	9	122
Foto sbírky	72	0	45	45	68	0	0	0	0	72	130	0	432
Foto jiné	180	144	45	108	328	288	92	288	115	108	150	250	2096
Foto digi	255	643	540	2858	3511	1732	1250	969	639	404	464	740	14005
Foto digi - zařaz.	244	260	480	1800	3200	774	0	500	500	200	305	450	8713
Výroba černobílé foto	0	120	360	45	45	0	0	0	0	0	0	144	714
Výroba barevné foto	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Diafilm	0	0	0	0	0	0	0	0	1	0	0	0	1
Skenování filmů (snímky)	216	144	0	108	396	0	936	551	345	144	468	324	3632
Ořez a úpravy skenů (snímky)	185	144	144	180	360	0	540	410	273	288	432	219	3175
Popis skenů (snímky)	180	108	72	180	180	0	468	410	273	216	360	72	2519

Knihovna

Knížní fond včetně AV médií je umístěn na detašovaném pracovišti – Odborná knihovna VMP. V odborné knihovně VMP je evidováno k 31. 12. 2011 celkem 23 690 knižních jednotek. Evidence a zpracování je realizováno v programu Clavius – v roce 2011 byl aktualizován na novou verzi. Další fondy – staré tisky a klasické filmy jsou uloženy v Centrálním depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm. V roce 2011 bylo dokončeno nové uložení sbírky „Staré tisky“. Ke konci roku byla provedena pravidelná vazba knih, časopisů a periodik. Časově byla náročná práce v rámci vydání 4. dílu publikace Nástroje lidové hudby v Čechách, na Moravě a ve Slezsku, kdy se zpracovávala ucelená bibliografie. Započaly se práce na bibliografii k Muzeím v přírodě. Otvírací doba pro badatele byla stanovena na každou středu (od 15,30 – 17,00 hodin). Byly zrušeny výpůjčky knižního fondu pro veřejnost – pouze prezenčně.

Knížní fond byl obohacen o 57 nových přírůstků. V roce 2011 bylo celkem v odborné knihovně VMP (veřejná knihovna VSE801) registrováno celkem 102 uživatelů, bylo realizováno na 4 790 výpůjček.

Činnost	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Přírůstky K (svazky)	0	0	3	4	11	11	4	5	8	8	3	0	57
Přírůstky AV (ks)	0	0	0	0	0	8	0	0	0	0	0	0	0
Přírůstky VKF	10	4	0	0	0	72	0	0	6	0	0	0	92
VKF - rozesílání	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Povinné výtisky	0	0	42	0	0	0	0	0	0	0	15	0	57

Evidence periodik	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35	35
Badatelé interní	23	26	27	28	30	31	33	35	37	39	40	41		41
- počet návštěv	29	19	32	29	27	31	24	21	18	22	24	16		292
- výpůjčky	295	279	249	342	321	311	266	259	241	269	291	219		3342
Badatelé externí	34	39	46	47	49	50	53	54	57	59	60	61		61
- počet návštěv	41	28	16	19	17	15	24	24	23	31	30	18		286
- výpůjčky	168	93	75	115	109	92	148	138	109	128	138	135		1448
MVS	3	0	0	0	0	1	1	6	1	1	2	1		16
Vkládání dat do PC Clavius	35	35	35	36	40	40	35	35	35	35	35	35		431
Vkládání dat do PC Bach	0	0	59	0	0	0	0	0	0	0	0	0		59

ÚLUV

Vlastní práce spočívala ve zpracování pomocného sbírkového fondu ÚLUV – přepisy stávající sbírkové dokumentace (karty druhostupňové dokumentace včetně kompletace v systému BACH).

V průběhu roku pokračovalo postupné ukládání sbírkových předmětů ze skupiny: *Domácnost, Zpracování vláken, Keramika, Textil a Textilní doplněk* do nových úložných regálových systémů na pracovišti Centrálního depozitáře - Frenštát pod Radhoštěm.

Inventarizace sbírek

Podle harmonogramu inventarizace sbírek, který ukládá v průběhu 10 let prověřit stav celého sbírkového fondu, bylo v roce 2011 zrevidováno 7 296 inventárních čísel sbírkových předmětů, u fondů spravovaných kurátory v těchto skupinách:

inventarizovaná skupina	počet
1. zemědělství	802
2. betlém	645
3. zvykosloví	1 256
4. plastika	22
5. domácnost	1 565
6. textil a textilní doplněk	1 613
7. numismatika	130
8. archiv (pozůstalosti a staré fotografie)	1 263
Celkem	7 296 inv. čísel

Celkem bylo v roce 2011 inventarizováno 7.296 inventárních čísel výše uvedených skupin sbírkového fondu Valašského muzea v přírodě. Jedná se o 5,6 % inventarizovaných sbírek z celkového počtu (k 31. 12. 2011) 131 047 inv. čísel

4. 2. DIGITALIZACE

V roce 2011 pokračovalo úspěšně řešení *Koncepce dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě*. Podrobný popis průběhu digitalizace je popsán v kapitole 8. této zprávy.

Na základě Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR určujícího soubor požadavků, jejichž splněním prokazuje organizace schopnost provádění efektivní a kvalifikované evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví v digitální podobě, a v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. ve znění zákona č. 483/2004 Sb. o naplňování standardů fyzické dostupnosti vydává ředitel Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm tuto *Koncepci dokumentace a evidence movitého kulturního dědictví v digitální podobě*, jejíž nedílnou a průběžně aktualizovanou součástí je *Směrnice k tvorbě a správě digitální dokumentace*.

Cíle digitální dokumentace sbírkových předmětů:

- shromáždění co největšího množství textových a obrazových informací napomáhajících identifikaci předmětů a jevů pro potřeby evidence a v případě krádeže nebo ztráty umožňujících shromáždění dostatečného souboru informací sloužících k následné identifikaci předmětu;
- zaznamenání okolností, místa původu, prostředí (např. sociálního), z něhož sbírkový předmět pochází, obohatí soubor informací s ním spjatý a umožní jej zařadit do širšího kontextu;
- zajištění odpovídajícího množství informací v digitální podobě sníží riziko poškození sbírkového předmětu při časté manipulaci, využití pro studijní a badatelské účely, pro potřeby, dlouhodobé prezentace apod.;
- zpřístupnění maximálního množství informací o předmětu a sbírkových fondech odborné i laické veřejnosti v rámci dostupných databázových souborů;
- zaznamenání konzervačních a restaurátorských prací a technologií;
- zajištění odpovídajícího souboru textových a obrazových informací v digitální podobě umožní částečnou náhradu sbírkového zcizeného či nevratně poškozeného sbírkového předmětu, případně umožní pořízení jeho kopie či rekonstrukce;

Cíle digitální dokumentace jevů:

- zachycení událostí významných z hlediska funkce organizace jako paměťové instituce;
- v rámci naplňování *Koncepce* účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ze dne 11. června 2005 zahrnuje dokumentaci projevů, událostí a dokladů tradiční lidové kultury sběrné oblasti VMP (lidová architektura, zvykosloví, způsob obživy aj.);

- dokumentace tradičních technologií a jejich odborné rekonstrukce a prezentace.

Digitalizace ve VMP probíhá s většími či menšími problémy (personalistika). Rozhodujícím impulzem jsou vždy finanční prostředky VMP. Digitalizace probíhá na přístrojovém vybavení VMP - skener NIKON 5000 ED na kinofilmový materiál a na velkoformátovém skeneru CONTEX na plánovou a technickou dokumentaci lidové architektury z archivu VMP.

V letošním roce byla na tuto činnost vyčleněna částka 90 000,- Kč – na služby, a 70 000,- Kč na OON. Po výběrovém řízení byla provedena digitalizace zbývajících položek v pomocném sbírkovém fondu negativy „N“, „P“, „D“. Byla ukončena digitalizace - skenování základních řad negativů a cca 2/3 položek diapozitivů.

V rámci plánovaného technického dovybavení se nepodařilo realizovat nákup nového středofarmátového skeneru NIKON 9000 ED. Firma NIKON zrušila výrobu těchto typů skenerů v roce 2010. V rámci uvolnění investičních prostředků VMP byl na základě výběrového řízení zakoupen filmový skener Hasellblad včetně pracovní stanice (PC) a datového úložiště.

Pokračovala kompletizace skenů archivu stavebně-technické dokumentace a archivu Kuriál.

Problémem je spárování dat (přřazení k elektronické evidenci v systému Bach), které je konzultováno s firmou Bach). Zkvalitnění celé digitalizace se projevilo pořízením nového skeneru Contex 50i na nestandardní materiál.

Digitalizace také probíhala interně na oddělení dokumentace, kde začala digitalizace sbírky pohlednic – cca 9000 ks (hotovo 2/3).

Práce	I.	II.	III.	IV.	V.	VI.	VII.	VIII.	IX.	X.	XI.	XII.	Celkem
Sken negativy celkem	2113	396	37	366	3658	3859	1601	580	457	1002	1268	1124	16461
Neevidovaný sken negativy	144	144	0	304	371	504	286	70	43	39	38	32	1975
Evidovaný sken, ořez, uložení náhledu	1969	252	37	62	3287	3355	1315	510	414	963	1230	1092	14486
Plošné skenování A2-A4	804	1034	973	832	1315	760	698	972	855	813	611	111	9788

4. 3. PREZENTACE SBÍRKOVÝCH FONDŮ

V průběhu roku 2011 bylo ve VMP uspořádáno 7 výstav. 3 výstavy byly připraveny ze sbírkových fondů muzea a 4 výstavy připraveny na základě výpůjček z jiných muzeí nebo soukromých osob.

Výstavy realizované v roce 2011 – z vlastních sbírek:

- září 2010 – únor 2011 – **Krásná jizba**, výstava prezentující svéráz folklorismu ve sbírkách VMP u skupiny předmětů nábytek a doplňky (autoři výstavy: Mgr. Jana Tichá a Mgr. Petr Lidák).
- duben 2011 – únor 2012 – **Pilně živnosti dobývají**, výstava prezentující rukodělnou činnost Valaška
- prosinec 2011 – únor 2012 – **Psáno o Vánocích** – výstava zaměřena na prezentaci žánrové pohlednice s vánoční tematikou (autor: Mgr. Zdeněk Cvikl, Alena Vojtíšková, Bc. Denisa Hružková).

Výstavy realizované v roce 2011 – zapůjčené, nebo z privátních sbírek:

- květen – srpen - **Dřevěné kostely Evropy** – výstava zaměřena na typologii dřevěných kostelů Evropy (autor: PhDr. Jiří Langer, CSc.)
- červen – červenec 2011 - **Mizející poklady – Památníky dřevěné architektury: Smrt nebo znovuzrození?** – výstava dokumentující současný stav tradiční lidové architektury v severních oblastech Ruské federace. Výstup mezinárodního projektu CZ – SK – RF (autoři: Mgr. Radoslav Vlček, Ph. D., Prof. Igor A. Shurgin, Mgr. Aleksandra V. Shatkovskaya, Ing. Svetlana Belova).
- červenec - **Krásné lilie z celého světa** – výstava lilií ve spolupráci s ČZS – ZO Lilium Brno
- listopad - **Úroda z polí, zahrad a sadů aneb Valašský hortikomplex** – výstava prezentující plody původních polních plodin regionu Valaška (autor: Miroslav Románek, ve spolupráci s Výzkumnými ústavem rostlinné výroby)

Dlouhodobé expozice z vlastních sbírek:

- **Řeznické řemeslo** je výstava umístěná v prostorách tzv. Panské sýpky z Horní Suché představující práce řezníků na maloměstě (autor: Mgr. Václav Michalička, od 2005).
- **Městečko pod Radhoštěm** (autor scénáře: PhDr. Daniel Drápala, Ph.D., od - prosinec 2010).
- **Interiér na Rožnovsku**, expozice zaměřena na prezentaci folklorismu ve sbírkách VMP u skupiny předmětů nábytek a doplňky (autoři výstavy: Mgr. Jana Tichá a Mgr. Petr Lidák, od srpen 2011).
- **Výtvarné umění na Valašsku II.**, expozice zaměřena na prezentaci výtvarného umění Valaška v období let 1920 - 1945 – (autoři: Mgr. Petr Lidák, PhDr. Karel Bojar, od srpen 2011)

V expozicích VMP (expoziční areály Dřevěné městečko, Mlýnská dolina, Valašská dědina) je celkem instalováno 4226 sbírkových předmětů různé povahy, které procházejí každoroční kontrolou při předávání a následném podzimním přebírání expozičních areálů od provozního úseku.

Pravidelnou součástí prezentace byla také v roce 2011 spolupráce nejen s domácími periodiky, ale také s rozhlasem (ČRo Ostrava, Olomouc, Brno) a televizí (TV Beskyd, ČT Praha, ČT Ostrava).

Přehled o výpůjčkách sb. předmětů za účelem realizace výstav

Název podsbírky	Zápůjčka		Název výstavy	Instituce
	Z vlastních sbírek	externí		
podsbírka etnografická				
betlém		4	Vánoční výstava	Vlastivědné muzeum Jesenicka
domácnost		7	Prababička v kuchyni	Muzeum regionu Valašsko
	10		Interiér na Rožnovsku	VMP
hračka	4		Pilně živnosti si dobývají	VMP
keramika	37		Výtvarné umění na Valašsku II.	VMP
	71		Interiér na Rožnovsku	VMP
		2	Velikonoční výstava	Obecní úřad Dolní Lomná
liturgie	3		Interiér na Rožnovsku	VMP
nábytek		13	expoze - zámek Kunín	Muzeum Novojičínka
		1	expoze zámek Kinských	Muzeum regionu Valašsko
		6	Prababička v kuchyni	
	77		Interiér na Rožnovsku	VMP
	1		Výtvarné umění na Valašsku II.	VMP
obraz		16	Zbojníci - hrdinové nebo zločinci	Národní muzeum Praha
		1	Tvorba M. Šimurdy	KGUV ve Zlíně
	7		Interiér na Rožnovsku	VMP
	70		Výtvarné umění na Valašsku II.	VMP
plastika	2		Výtvarné umění na Valašsku II.	VMP
	15		Interiér na Rožnovsku	VMP

stavební prvek	11		Mizející svět dřevěné architektury	VMP
	2		Interiér na Rožnovsku	VMP
svítidlo	2		Interiér na Rožnovsku	VMP
textil		2	výstava Rudolf Schlattauer	Rozvojová agentura VIA, Valašské Meziříčí
	2		Výtvarné umění na Valašsku II.	VMP
	51		Pilně živnosti si dobývají	VMP
	60		Interiér na Rožnovsku	VMP
textilní doplněk		3	Zbojnící - hrdinové nebo zločinci	Národní muzeum Praha
		2	výstava Rudolf Schlattauer	Rozvojová agentura VIA, Valašské Meziříčí
transport	1		Interiér na Rožnovsku	VMP
zemědělství	42		Pilně živnosti si dobývají	VMP
	8		Interiér na Rožnovsku	VMP
zpracování vláken	11		Pilně živnosti si dobývají	VMP
zvykosloví		11	Velikonoční výstava	Obecní úřad Dolní Lomná
živnosti a řemesla	73		Interiér na Rožnovsku	VMP
	206		Pilně živnosti si dobývají	VMP
podsbírka dokumentace muzea v přírodě				
domácnost	5		Interiér na Rožnovsku	VMP
keramika		1	Velikonoční výstava	Obecní úřad Dolní Lomná
	3		Interiér na Rožnovsku	VMP
liturgie	1		Interiér na Rožnovsku	VMP
nábytek		2	Prababička v kuchyni	Muzeum regionu Valašsko
	7		Interiér na Rožnovsku	VMP
obraz		2	doplnění interiéru Vaškovy hospody	Hana Tomšejová, Val. Bystřice
textil		30	prezentace k 100. výročí školy pro sluchově postižené	Škola pro sluchově postižené Valašská Meziříčí
	20		Interiér na Rožnovsku	VMP
	3		Pilně živnosti si dobývají	VMP
transport		1	Vynášení Mařeny	Kolovrátek, s.r.o., Mateřské centrum R.p.R.

	1		Interiér na Rožnovsku	VMP
zemědělství	4		Pilně živnosti si dobývají	VMP
	9		Interiér na Rožnovsku	VMP
zvykosloví		6	Velikonoční výstava	Obecní úřad Dolní Lomná
živnosti a řemesla	25		Interiér na Rožnovsku	VMP
	15		Pilně živnosti si dobývají	VMP
podsbírka písemnosti a tisky				
pohlednice	200		Psáno o Vánocích	VMP

4. 4. PROGRAM ISO

Název programu: ISO D – Preventivní ochrana před nepříznivými vlivy prostředí

Název projektu: Radiotelemetrický systém monitorování mikroklimatu prostředí Hanwell (rozhodnutí č. MK 23510/2011)

Jméno řešitele: Mgr. Markéta Šimčíková

Doba řešení: 1. 4. – 31. 12. 2011

Celkové náklady na realizaci projektu: 461 000,- Kč

Výše poskytnuté dotace: 400 000,- Kč

Na rok 2011 byla z prostředků ISO poskytnuta finanční částka na doplnění monitorovacího telemetrického systému mikroklimatu Hanwell do rožnovských výstavních a expozičních prostor včetně objektů dřevěné lidové architektury. Právě tento systém je optimálním řešením pro specifické podmínky muzea v přírodě a představuje tak jediné dostupné řešení komplexního průběžného monitoringu. Systém byl navržen tak, že se do budovy „Sušáku“ umístila řídicí jednotka Architect a přijímač, který bude shromažďovat signály nejen z expozičních a výstavních sálů v Sušáku, ale i z objektů lidové architektury v areálu Dřevěného městečka, Mlýnské doliny a s použitím retranslační jednotky i z Valašské dědiny. V budově „Sušáku“ bylo umístěno 5 ks senzorů RH/T a 3 ks senzorů lux/UV. V areálu Dřevěného městečka je pak umístěno 3 ks senzorů RH/T a 1ks externího senzoru snímajícího RH/T. V areálu Mlýnské doliny bylo umístěno 2 ks senzorů RH/T. Signál pro areál Valašské dědiny bylo třeba přenést přes retranslační jednotku umístěnou v objektu usedlosti z Miloňova. Odtud je přenášen signál do 5 ostatních vybraných objektů. Zbývající 4ks senzorů RH/T a 2 ks senzorů lux/UV byly provizorně umístěny do Centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm, kde doplnily stávající sadu senzorů tak, že je zde nyní sledování mikroklimatu optimálně pokryto.

4.5. ODBORNÁ A VÝZKUMNÁ ČINNOST

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm realizuje v rámci své odborné činnosti několik výzkumných projektů, které jsou zaměřeny na shromáždění dokumentace k uceleným sbírkovým fondům, zvykosloví m, tradičnímu způsobu zaměstnání obyvatel Valašska a Těšínska i dokladům lidové architektury ve sběrné oblasti muzea. Shromážděné informace jsou využívány při doprovodných programech v rámci Valašského roku, demonstracích zemědělských a řemeslných činností, doplňování stávajících a budování nových expozic a k odborné publikační činnosti.

4.5.1. GRANTOVÉ ÚKOLY ORNK MK ČR

V roce 2011 by řešeny tyto grantové úkoly ORNK MKČR:

Název programu: **Neprofesionální umělecké aktivity (ORNK)**

<u>Název projektu:</u>	Škola mladých odzemkářů, (rozhodnutí č. MK - S 12 063/2010 – ORNK)
<u>Jméno řešitele:</u>	Mgr. Eva Románková, Bc. Radek Bryol
<u>Doba řešení:</u>	3. 1. – 1. 7. 2011
<u>Celkové náklady na realizaci projektu:</u>	76 100,-
<u>Výše poskytnuté dotace:</u>	45 000,-

Třetí ročník Školy mladých odzemkářů uspořádalo Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm ve spolupráci s Valašským folklorním sdružením. Letošní ročník konal za finanční podpory Ministerstva kultury ČR a nadace Děti – kultura – sport.

Školy se zúčastnilo celkem 14 zájemců, mladých mužů ve věku 13-30 let, a 13 jich absolvovalo závěrečným samostatným sólovým tancem za doprovodu cimbalové muziky. Z rukou ředitele Valašského muzea Ing. Vítězslava Koukala CSc. pak obdrželi Certifikát o úspěšném absolvování školy.

Valašské muzeum v přírodě poskytlo prostory – pódium v Janíkově stodole, šatny a sociální zařízení (venkovní pódia nebylo možno v letošním roce využít z důvodů nepříznivého počasí), potřebnou techniku – promítání DVD, ozvučení muziky, osvětlení, a pro účastníky i lektory připravilo doplňkový program – přednášku o Valašsku s ochutnávkou ovčího sýra a žinčice.

Valašské folklorní sdružení připravilo Školu lektorsky a organizačně (ubytování, stravování, studijní materiály). Organizátoři při sestavování programu a výběru lektorů úzce spolupracovali s Radou pro valašský odzemek. Jako lektori působili ve Škole bývalí i současní vynikající interpreti tohoto tance. Lektorský tým pod vedením Pavla Tomečka připravil podrobný program Školy. Programová náplň je volena tak, aby frekventanti zvládli enormní fyzickou zátěž. Navíc byl v průběhu Školy k dispozici profesionální fyzioterapeut, který

kromě přednášky a poradenství intenzivně pracoval a masážemi pomáhal účastníkům i lektorům lépe snášet fyzickou námahu.

Absolventské představení mladých odzemkářů se zařadilo do bohaté programové nabídky mezinárodního folklorního festivalu „Rožnovské slavnosti 2011“ a svým vystoupením jej zpestřili děvčata a chlapci ze souboru BERI BALOG ÁDÁM z maďarského městečka Körmend.

Z absolventského vystoupení je pořizován pravidelně DVD záznam, který obdrží každý účastník školy, a každý tak vedle DVD „Odzemek“ (vydal NÚLK Strážnice) dostává důležitý studijní materiál.

Důležité je, že absolventi jsou po ukončení školy schopni předvést tanec valašský odzemek i při dalších veřejných vystoupeních – např. následující den 2. července předvedli svůj odzemek na soutěži „Kdo vyskočí, ten je chlap“ v rámci Mezinárodního folklorního festivalu Rožnovské slavnosti 2011. Valašské folklorní sdružení i Rada pro valašský odzemek je s absolventy v trvalém kontaktu a nabízí jim možnosti vystoupení na dalších akcích, jejichž je pořadatelem nebo spolupořadatelem.

Škola mladých odzemkářů je bezesporu jedním z významných počinů, jimiž se naplňuje dlouhodobý cíl a snaha o uchování tohoto typického valašského tance.

Škola mladých odzemkářů proběhla v souladu s plánem, nedošlo k žádným výraznějším změnám oproti návrhu na dramaturgii. Jedinou změnou byla nemožnost využití venkovních pódíí v Dřevěném městečku z důvodu deště. Spolupráce s Petrem Dobrovolným z Valašského folklorního sdružení byla velmi přínosná a opět se osvědčila.

Cíle pořadu

Škola mladých odzemkářů navazuje na školení a semináře, které pořádá Valašské folklorní sdružení a které se mimo jiné zabývají výukou jednotlivých figur valašského odzemku.

Cílem Školy je naučit účastníky nejenom jednotlivé taneční prvky charakteristického individuálního improvizovaného mužského tanečního projevu valašského odzemku a jeho varianty obuškového, ale především sestavit každému účastníkovi celý tanec tak, aby odpovídal jeho schopnostem. V neposlední řadě pak Škola umožňuje nácvik a předvedení odzemku nebo obuškového za doprovodu živé cimbálové muziky.

Název programu: Neprofesionální umělecké aktivity (ORNK)

Název projektu: O valašského primáška, (rozhodnutí č. MK – S 11 342/2010 - ORNK)

Jméno řešitele: Anna Borová
Doba řešení: 11. 07. - 17. 07 2011
Celkové náklady na realizaci projektu: 114 782,98,- Kč
Výše poskytnuté dotace: 20 000,- Kč

Tvůrčí dílna mladých talentovaných houslistů O valašského primáška, se uskutečnila v plánovaném termínu od 11. do 17. července 2011 ve Valašském muzeu v Rožnově pod Radhoštěm.

Pracovního setkání se zúčastnilo celkem osm hudebníků a čtyři lektori. Českou republiku zastupovali a reprezentovali Radim Ivánek z DFS Ostravička Frýdek Místek, Filip Sítek z DFS Veličánek Velká nad Veličkou, Tereza Chamillová z DFS Malý Radhošť, Rožnov pod Radhoštěm a Václav Živocký z Jasénky Vsetín. Výuky, stejně jako i odborné přípravy a režie koncertu se tradičně výborně zhostila paní Drahomíra Klimková, učitelka ZUŠ v Rožnově pod Radhoštěm.

Slovenskou republiku reprezentovali Lenka Trnková z DFS Hájenka Bratislava a Michal Čulák z DFS Radost' Trenčín. Jako lektori pracovali Mgr. Anton Pohančeník, koncertní mistr a učitel ZUŠ v Čadci a Mgr. Ján Paprčka, primáš lidové hudby Paprčkovci, který byl současně zástupcem MK Slovenské republiky.

Polsko reprezentovali Łukasz Juroszek a Kinga Patyk z dětské muziky Jatelinka a jako lektorka vyučovala paní Monika Walach, z goralské muziky Jatelinka.

Výuka probíhala v hotelu Stadion v Rožnově pod Radhoštěm, kde byli účastníci i ubytováni a měli zajištěno stravování.

Žáci byli rozděleni po dvojicích do čtyř pracovních skupin, které během dopoledne absolvovaly vždy jednu vyučovací hodinu u každého lektora. Po polední přestávce následovala poslechová hodina, připravovaná lektory a po ní následoval společný nácvik, jehož délka se upravovala podle aktuální potřeby.

Odpoledne následovaly různé volnočasové aktivity. Účastníci se seznámili s jeho historií města a zaniklým lázeňstvím, prohlédli si Valašské muzeum v přírodě. Velmi zajímavá byla přednáška s besedou o sběratelství lidové hudby na Valašsku a o jejich sběratelích.

Velkým zážitkem pro primášky i lektory byl závěrečný koncert Tvůrčí dílny hry na cimbál, která probíhala na Soláni, a koncert se uskutečnil v Evangelickém kostele v Rožnově. Žákům i lektorům se moc líbila návštěva bowlingu i opékání u Bečvy.

V neděli 17. Července 2011 se uskutečnil slavnostní závěrečný koncert tvůrčí dílny O valašského primáška. Houslisté byli doprovázeni cimbálovou muzikou Kotár. Vzhledem k tomu, že ústředním tématem letošní tvůrčí dílny byl zvolen

odzemek, na koncertu byla i ukázka tance, v podání pana Josefa Goláně z FS Javořina. Koncert byl zaznamenán na DVD a pořízena fotodokumentace.

Tvůrčí dílna mladých talentovaných houslistů se vydařila po všech stránkách. Všichni účastníci i odborní lektoři byli velmi spokojeni a příznivý ohlas byl i ze strany návštěvníků koncertu a v regionálním tisku.

Název programu: Kulturní aktivity zdravotně postižených občanů a seniorů (ORNK)

Název projektu: Podzimní tvořivé dílny, rozhodnutí č. 89-11-400/2010-ZPO/ORNK

Jméno řešitele: Ing. Miroslava Pavelková, Mgr. Libuše Rousová

Doba řešení: 1. 7. — 30. 11. 2011

Celkové náklady: 11 272,- Kč

Výše dotace: 7 000,- Kč

Projekt „Podzimní tvořivé dílny“ probíhal v souladu s projektovým a programovým plánem od 3. října do 25. listopadu 2011, vždy v pondělí odpoledne nebo pátek dopoledne. Skupiny byly soustředěny do objektu **Živý dům**, ve kterém je vybudováno vhodné zázemí pro výchovně vzdělávací programy (sociální zařízení, velký pracovní prostor – stoly, židle pro větší skupiny, hrnčířský kruh + pec, možnost promítání doprovodných dokumentů...)

Nabídka jednotlivých dílen byla umístěna na webové stránky Valašského muzea v přírodě společně s přihlašovací tabulkou on-line systému, aby bylo možné stanovit počet skupin, předejít případné přeplněnosti a poskytnout všem stejný prostor a služby. Dále byly e-mailem obesílány jednotlivé organizace zabývající se aktivitami důchodců nebo zdravotně postižených (Domov Kamarád – sociálně terapeutické dílny, Iskérka – sociální centrum denních aktivit, Klub seniorů Rožnov p. R., Klub důchodců Val. Meziříčí, Valašský muzejní spolek...). Přesto byl ohlas převážně zaznamenán u skupin zdravotně postižených a jedné skupiny seniorů. Jednotlivci na nabídku programu nereagovali. Z tohoto důvodu na základě přijatých objednávek **fakticky proběhly čtyři tvořivé dílny pro 8 skupin handicapovaných a seniorů (71 účastníků)**

V souvislosti s ukončením pracovního poměru Ing. Miroslavy Pavelkové byly jednotlivé termíny a témata rozdělena mezi pracovníky muzea, kteří zajišťovali náplň a provoz dílen. Provoz jednotlivých dílen v den konání zabezpečovali 3 lektoři (pracovníci muzea nebo odborní lektoři daného řemesla).

Charakteristika jednotlivých dílen:

1. **Textilní techniky 4. 11. 2011** – promítání dvou dokumentárních filmů z archivu VMP s tematikou zpracování vlny a konopí, za asistence lektorů praktické zkoušení krumplování a předení vlny, tkaní na destičkách,

kroucení provázků, vyšívání předtištěných vzorů, tkaní na malých stávcích.

2. **Hrnčířství – keramika 11. 11. 2011** – použití keramiky v denním životě Valachů, její praktičnost, zdobení; úcta k materiálu; zdroj obživy; významní hrnčíři; vydání brožury Desatero z keramiky pro zájemce, kteří v tomto řemesle chtějí pokračovat. Praktická část spočívala ve výrobě misek na hrnčířském kruhu a zdobení misek již nachystaných lektorem. Po vypálení si své výrobky mohou v muzeu vyzvednout.
3. **Lidové vánoční pečivo 18. 11. 2011** – z připraveného kynutého těsta si děti zkoušely vytvořit typické figurky – pány, mrváně, vánočky. Součástí bylo i předvedení výroby vánočních oplatků ve speciálních formách. S velikým ohlasem se setkala ochutnávka upečeného pečiva i možnost odnést si své výrobky s sebou.
4. **Drátování 25. 11. 2011** – seznámení s historií drátěných věcí a drátování od pravěku, zmíněno též slovenské drátování s ukázkou jeho replik. Praktická část sestávala z výuky spirály a výroby prstýnku z měděného drátu. Dále měla lektorka nachystaný keramický hrnec s nedokončeným odrátováním a děti si mohly zkusit jednotlivá oka na této nádobě.

Akce se účastnily především místní skupiny nebo z blízkého okolí, ale muzejní nabídka byla zaznamenána i ve vzdálenějších lokalitách (2 skupiny z Bílovce). Účastníci jednotlivých skupin hodnotili náplň dílen kladně, zvláště pak ocenili odbornost lektorů, jejich přístup a možnost vyzkoušet si danou tematiku přímo na místě. Důvod skutečnosti, že se zaplnilo poměrně málo termínů, lze zřejmě hledat v bohaté nabídce podobných činností jiných institucí v regionu nebo i samotnou nabídkou ostatních výchovně vzdělávacích programů Valašského muzea, probíhajících v průběhu celého roku (zahrnovaly v sobě vždy teoretickou i praktickou část k danému tématu, cílové skupiny nebyly nijak omezeny).

Problematickým se ukazuje výstup z celého pořadu – výstava výrobků. Jejich autoři více ocenili možnost si své hotové výrobky odnést, popřípadě posléze dokončit (vyšívání), u pečiva není možné jeho dlouhodobější uchování. Fotografická dokumentace z programu bude proto na počátku jara přičleněna k výstavě výrobků dětských dílen v projektu Přeshraniční spolupráce.

Název programu: Podpora tradiční lidové kultury – kategorie A (ORNK)

Název projektu: Popularizace a prezentace jevů tradiční lidové kultury formou edukačních programů pro školy (36-11598/2010-LK/OKNK)

Jméno řešitele: Bc. Helena Cviklová

Doba řešení: březen – listopad 2011
Celkové náklady: 82 245, 09 Kč
Výše dotace: 53 000,- Kč

A/ Velikonoce na Valašsku 18. – 20. 4. 2011

Termín konání: 18. – 20. 4. 2011

Místo konání: areál Valašská dědina, Živý dům

Cílová skupina: ZŠ

Doba trvání pro 1 skupinu: 120 minut

Režie: Mgr. Eva Románková, Bc. Helena Cviklová

Cíl programu:

Hlavním cílem pořadu bylo přirozenou formou vyprávění, ochutnávek, audiovizuálních vjemů a praktických činností přiblížit dětem komplexní způsob slavení svátků jara a Velikonoc. Kombinace způsobů prezentace je zárukou pestrosti programu, děti díky tomu lépe udrží pozornost až do konce programu, který trvá celé 2 hodiny. Ohlasy pedagogů potvrzují, že jsou aktivity voleny vhodně. Rovněž personální obsazení jednotlivých stanovišť se osvědčilo.

Charakteristika a průběh programu:

Výchovně-vzdělávací pořad Velikonoce na Valašsku proběhl v letošním roce podruhé. Pořad je zaměřen na prezentaci velikonočních obyčejů, stravy a rukodělných technik od starých forem, jejichž kořeny sahají do předkřesťanských dob, až ke zvykům udržujícím se dodnes. Cílovou skupinou byly především základní školy, přihlásilo se však i několik škol mateřských a středních.

Program je rozdělen do dvou celků. Nejprve se děti projdou po Valašské dědině, kde je lektoři seznámí s fakty o velikonočních svátcích. V Dědině potkají také klapotáře a děvčata vynášející *mařenu*. Cílem této části programu je dovolit dětem pocítit atmosféru valašské vesnice v době oslav jara a Velikonoc a přiblížit jim známá i méně známá fakta o těchto svátcích. Další část programu probíhá v Živém domě, kde se děti rozdělí do skupin a věnují se praktickým činnostem, konkrétně zdobení velikonočních vajíčků a pletení tatarů - pomlázky. Účastníci tak během absolvování programu získají komplexní představu o způsobu slavení velikonočních svátků v minulosti.

Školy se na program přihlašovaly elektronicky, což celý systém rezervací zjednodušilo, ale zároveň přineslo své problémy. Tím hlavním bylo nedodržení cílové skupiny. Byť byl program zaměřen na děti od 1. stupně ZŠ výše, hlásily se na něj i mateřské školy a to i přes upozornění, že pro ně program není vhodný. Malé děti nezládnou aktivity v Živém domě, nabízí se jim proto varianta vymalovávání obrázků místo barvení vajíčků. Prakticky z toho vyplývá, že mateřské školy nejsou schopny absolvovat celý program, nicméně vstupné je jednotné. V souvislosti s tím jsme zaznamenali jedinou stížnost pedagogů.

Chybu ovšem nevidíme na naší straně, ale na straně MŠ, které by si měly být vědomy tohoto rizika, když se na program hlásí.

Jelikož maximální počet účastníků na skupinu je 25 dětí, a školy jezdí často z dálky, s dvoj až trojnásobným počtem dětí, bylo nutné stejně jako v loňském roce zajistit výplň času mezi jednotlivými prohlídkami (1 hodina). Opět jsme zvolili výtvarné činnosti a ukázky a prodej drobných řemeslných výrobků v budově Sušáku. Opakovaným problémem je časté překračování maximálního počtu účastníků na skupinu. Navrhujeme snížit tento počet v příštím roce z 25 na 20 a striktně trvat na tom, aby nepřekročil oněch 25.

Všechny ostatní cíle byly splněny, nedošlo k žádným podstatným změnám ani k výrazným problémům. Oproti loňskému roku se osvědčilo poskytnutí oděvů členům souboru Malý Radhošť. Všední dětské oblečení vyznělo v kontextu Valašské dědiny mnohem lépe než souborový kroj. Také repertoár souboru vyhovuje.

Program je školami velmi žádaný, pedagogové jsou zvyklí jezdit na Vánoce na dědině a již v minulosti se zajímali o podobný pořad zaměřený na Velikonoce. Propagace proto proběhla pouze formou upoutávky na webových stránkách muzea. V letošním roce byla jako doprovodný materiál vydána drobná brožurka obsahově odpovídající náplni programu.

Personální zabezpečení: Program zajišťovalo 14 pracovníků, z toho 6 externích a 8 pracovníků VMP

Návštěvnost: Program navštívilo 521 návštěvníků.

B/ Tradiční zemědělské plodiny a jejich využití v lidové stravě - Co vařily naše babičky 20. – 22. 9. 2011

Termín konání: 20. – 22. 9. 2011

Místo konání: areál Mlýnská dolina - vodní mlýn, Živý dům

Cílová skupina: ZŠ od 5. tříd a starší

Režie: Bc. Helena Cviklová

Program zaměřený na tradiční zemědělské plodiny a jejich využití v lidové stravě byl nazván, **Co vařily naše babičky** a byl připraven pro žáky 5. ročníku ZŠ a starší. Předem objednané skupiny přicházely podle stanoveného časového harmonogramu: v 8.00, 9.30, 11.00, 12.30 a 14.00 hodin.

Charakteristika a cíl programu: Výchovně vzdělávací program pro školy byl zaměřen na využití tradičních zemědělských plodin, pěstovaných na Valašsku, v lidovém stravování. Jeho cílem bylo přirozenou formou - vyprávěním a praktickými zkušenostmi poskytnout informace a poznatky o některých tradičních zemědělských plodinách, především o obilovinách,

pohance a bramborách, a jejich využití při přípravě pokrmů v dřívějších dobách a dnes. Nedílnou součástí programu bylo vaření vybraného tradičního valašského jídla a jeho ochutnávání. Na závěr programu žáci shrnuli nové poznatky vyplněním pracovního listu s otázkami vztahujícími se k danému tématu.

Průběh programu: Program byl realizován ve dvou objektech muzea, ve vodním mlýně (areál Mlýnská dolina) a v Živém domě.

Návštěva vodního mlýna zahrnovala ukázkou mletí mouky, kdy mlynář předvedl účastníkům, jak mlýn funguje, popsal mechanismus a ukázal pomůcky, které mlynář potřebuje ke své práci. V další místnosti mlýna - v jizbě přivítala skupinu dětí hospodyně s hospodářem, které zadělávali těsto a pekli chleba. Zde děti sledovaly postup práce, viděly, jak se zadělává těsto a jak se peče chleba v chlebové peci. Hospodyně vysvětlila tradiční postup při pečení, včetně používaných surovin, nádob a pomůcek a popsala také způsob vytápění pece. Před odchodem děti dostaly ochutnat čerstvě upečený chléb.

Ze mlýna pokračovala skupina do Živého domu, kde probíhala druhá část programu. Zde jsme se krátce zabývali výkladem o potravinách, které Valaši používali při přípravě jídel, zejména o tradičních zemědělských plodinách (obiloviny, pohanka, brambory, zelí a jiná zelenina, ovoce, lesní plodiny). Mluvili jsme také o tom, jaký užitek poskytovala člověku domácí zvířata (maso, mléko a mléčné produkty, atd.). Hovořili jsme o způsobech zpracovávání, uchování a využití potravin při přípravě tradičních valašských jídel v minulosti a dnes. Děti byly seznámeny s topeništěm – místem kde se vařilo. Hlavním úkolem účastníků byla příprava, vaření a pečení některých vybraných pokrmů. Děti byly rozděleny na tři na menší skupinky, z nichž každá připravovala jiné jídlo. Podle receptu si vybraly předem nakoupené potraviny a zadané jídlo uvařily. Pro každou skupinu byly vytištěné recepty s postupem práce jak jídlo uvařit, které měli účastníci k dispozici. Přítomné lektorky pomáhaly dětem radou i praktickou pomocí, bylo-li potřeba. Potraviny pro vaření byly nakoupeny předem v potřebném množství, podle jídelníčků plánovaných na jednotlivé dny. Zároveň bylo pořízeno nádobí a pomůcky potřebné k vaření, kterými se doplnilo vybavení kuchyně v Živém domě. Vybavení bude používáno při dalších programech tohoto typu.

Pracovali jsme se žáky v menších skupinkách, max. 10 - 12 dětí. Byl to námi doporučený počet, ale některé skupinky byly na žádost učitelů větší, až 16 dětí. Práce s větší skupinou byla poněkud obtížnější, vzhledem k omezenému prostoru jedné místnosti, ale přesto se vše zvládlo bez problémů. Recepty jsme tentokrát zaměřili více na jídla z pohanky. Vařili jsme polévky, pohankovou kaši na různé způsoby, švestkové knedlíky, smažili jsme bramborové placky, pohankové karbenátky, aj. Uvařené pokrmy jsme všichni společně ochutnali a děti uklidily nádobí a stoly tak, aby byl prostor připraven pro další skupinu, která plynule navazovala na předchozí. Děti pracovaly většinou se zájmem, i

ty, které zpočátku váhaly, se v průběhu vaření zapojovaly do činností. Z výsledku měly radost, především když se jídlo podařilo uvařit dobře a chutnalo jim i spolužákům.

Na závěr programu účastníci zrekapitulovali nové poznatky vyplněním pracovních listů s otázkami k tématu lidové stravy (vše bylo v průběhu programu zmíněno ve výkladu). Učitelé jsme požádali o vyplnění krátkého dotazníku, v němž se vyjadřovali ke zvolenému tématu, způsobu prezentace, obsahové a časové náročnosti pro žáky a případně sdělovali jiné připomínky či podněty pro další programy. Jejich hodnocení bylo kladné, učitelé oceňovali dobře zvolené téma, srozumitelný a zajímavý způsob prezentace, přiměřenou obsahovou i časovou náročnost (viz. vyplněné dotazníky Hodnocení pro učitele).

Účast na programu: Programu se během tří dnů zúčastnilo celkem 114 žáků 5. - 8. tříd, z toho: 108 žáků ZŠ z Rožnova pod Radhoštěm a Valašské Bystřice a 6 žáků ZŠ pro sluchově postižené z Valašského Meziříčí, celkem deset skupin.

Personální zajištění: Program zajišťovalo 7 pracovníků, z toho 3 externí (mlynář a hospodyně ve mlýně, hospodyně v Živém domě) a 4 pracovníci VMP (hospodář - pekař, 3 lektorky - vaření a výklad o tradičních plodinách a jiných potravinách k vaření).

Výukové materiály: Pracovní list a receptářík Co vařily naše babičky 2.

Zkušenosti a postřehy: Třídenní program probíhal v pohodě, bez problémů. Po půlhodinovém pobytu ve mlýně přišli účastníci do Živého domu, kde jsme vařili. Byl dobře sestaven jídelníček pro jednotlivé skupiny, takže jsme v daném čase zvládli uvařit všechna jídla. Celkově proběhl program v dobré atmosféře, spolupráce se všemi spolupracovníky byla velmi dobrá, každý odpovědně plnil své úkoly na programu.

Název programu: Podpora tradiční lidové kultury – kategorie A (ORNK)

Název projektu: Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc. – Lidové hudební nástroje Moravy (4. etapa) - 37-11597/2010-LK/ORNK

Jméno řešitele: Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D.

Doba řešení: březen – listopad 2011

Celkové náklady: 383 104,- Kč

Výše dotace: 160 000,- Kč

V roce 2004 zahájilo Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm dlouhodobý vydavatelský projekt, jehož účelem je zpřístupnění základních agrárně-historických a etnografických prací nestora středoevropské etnografické vědy doc. Ludvíka Kunze pro odbornou i laickou veřejnost. Základní knižní řada byla pojmenována Rolnictví na východní Moravě od

baroka do II. světové války a doposud se v jejím rámci podařilo vydat čtyři svazky: Obilní jámy (2004) a Rolnický chov ovcí a koz (2005), Osedlý rolník (2006) a Společenstvo vesnice (2007), Nástroje lidové hudby v Čechách, na Moravě a ve Slezsku I. (2008), Nástroje lidové hudby v Čechách, na Moravě a ve Slezsku II. (2009).

Jednotlivé svazky edice jsou koncipovány coby propracované sondy do dílčích témat z dějin moravského venkova, jejichž prostřednictvím by měly být v souhrnu představeny základní principy fungování venkovských společenstev a tradičního rolnického hospodaření, včetně postižení zásadních proměn, jimiž moravský venkov procházel od poloviny 19. století.

Dobrý pozorovatelský talent, důkladná znalost reálií, bezprostřední kontakt s četnými informátory, z nichž mnozí pamatovali stav ještě z druhé poloviny 19. století, znalost sbírkových fondů muzeí, ale také mnohaletá spolupráce se znamenitým výtvarníkem a autorem dokumentárních kreseb prof. Karlem Langrem – to vše přispělo v uplynulých desetiletích ke vzniku hodnotných a na informace hutných textových materiálů doc. L. Kunze.

Zatímco přípravných prací na vydání prvních dvou svazků se mohl ještě bezprostředně účastnit, uprostřed příprav třetí knihy – Osedlého rolníka – doc. L. Kunz zemřel (20. 5. 2005). Rozpracovanost rukopisu i dostatek podkladových materiálů však umožnily navzdory této nepříznivé události text dokončit a zpracovat k vydání. Redakční tým se mohl při dokončování textů opřít nejen o četné, dříve již publikované, dílčí studie, ale i rozsáhlý soubor poznámek a excerpt z pozůstalosti doc. Kunze. Rukopis se podařilo také rozšířit o další obrazový materiál.

Rukopisy – Lidové hudební nástroje

Přestože prvotní základ textů doc. L. Kunze k problematice lidových nástrojů a jeho pojmosloví vznikal v průběhu celé druhé poloviny 20. století (čemuž ostatně odpovídá i jazyk užívaný autorem), hodnota informací, které přináší, vedla redakční tým i vydavatele k jednoznačnému rozhodnutí o jeho nynějším zpřístupnění v tištěné formě.

Nikomu z dnešních badatelů se totiž již nepodaří být svědkem razantních proměn a využití hudebních nástrojů v rámci sociální a duchovní kultury moravského venkova, jak se to naskytlo doc. L. Kunzovi. Jeho texty tak již dnes můžeme vlastně považovat za cenný pramenný materiál, pro nějž zúročil nespočet zážitků, výpovědí pamětníků i postřehy z terénu.

Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc. – Lidové hudební nástroje Moravy (IV. etapa)

Rukopis publikace, která svým charakterem odpovídá encyklopedii a obsahuje 600 stran textu a je doplněna dalšími 450 stranami nákrusů a

vyobrazeními. Na základě těchto skutečností se redakční tým rozhodl rozdělit publikaci na 4 svazky – encyklopedického členění

- v roce 2008 byl vydán 1. díl s encyklopedickými hesly A, B, doplněn o instrumentář české lidové hudby, rejstřík a literaturu (ISBN 978-80-87210-15-4)
- v roce 2009 2. díl s encyklopedickými hesly C – H (ISBN 978-80-87210-19-2)
- v roce 2010 3. díl s encyklopedickými hesly Ch – O (ISBN 978-80-87210-21-5)
- v roce 2011 4. díl s encyklopedickými hesly R – Ž (ISBN 978-80-87210-34-5)

V roce 2011 byla pro publikování zpracována rozsáhlá řada encyklopedicky zpracovaného textu – R – Ž (4. díl), který nebyl nikdy uceleně zpracován. Dlouholetá spolupracovnice Doc. L. Kunze paní Mgr. Iveta Eclerová, zpracovávala rukopis prakticky úplně od začátku. Vzhledem k významu díla doc. L. Kunze a ke kvalitám rukopisu je publikace zpracována na 222 stranách textu a doplněna 298 doprovodnými perokresbami autora PhDr. Karla Langera. V závěru 4. dílu je uveden rozsáhlý přehled všech publikovaných obrázků s popisy a současně přeložených do angličtiny, němčiny a ruštiny. Jedná se o 185 stran příloh s uvedením všech 941 obrázků.

Odborné posudky ke čtvrtému dílu byly vypracovány panem Doc. Lubomírem Tyllnerem (AV ČR) a panem Mgr. Petrem Balogem (kurátor - Oddělení hudebních nástrojů, Českého muzea hudby při NM Praha). Oba posudky jsou součástí žádosti této dotace, uložené na MK ČR.

Řešitelský tým

Za Valašské muzeum v přírodě byl zvolen řešitelem náměstek pro odbornou činnost – Mgr. Radoslav Vlček, Ph.D., který zodpovídal za účelové čerpání dotace a zajištění grafických a tiskařských prací.

Velký dík patří především paní Ivetě Eclerové, která na problematice zpracovávání rukopisů Doc. L. Kunzem s muzeem spolupracuje již od roku 2003. Iveta Eclerová je dcerou významného etnografa, který se svou prací zasloužil o rozvoj a výstavbu Valašského muzea v přírodě, pana PhDr. Karla Langra. Právě PhDr. K. Langer úzce spolupracoval, především jako grafik s Doc. L. Kunzem. Díky této spolupráci byl obsáhlý výzkum na poli etnografickém obohacen nesčítelným množstvím do detailu propracovaných perokreseb reálií ze všedního života obyvatel regionu Valašska.

Shoda náhod vedla, že právě Mgr. Iveta Eclerová se stala dlouholetou spolupracovnicí Doc. Kunze. Díky ní se podařilo postupně zpracovávat rukopisy z pozůstalosti pana Doc. L. Kunze.

Zhodnocení 4. etapy projektu

Práce L. Kunze představuje výsledek mnohaletého základního výzkumu. Jedná se o součást celoživotního díla nestora české, ale také středoevropské

etnologie. Skladba hesel je promyšlená, obsahuje název nástroje ve spisovné, dialektologické, hovorové řeči, údaje o konstrukci a stavitelích nástrojů. Publikace je doplněna 298 doprovodnými perokresbami a fotografiemi. Můžeme říci, že v současné době v české odborné literatuře bude tato práce svou hodnotou ojedinělá.

4.5.2. GRANTOVÉ ÚKOLY OMG MK ČR

V roce 2011 byly řešeny tyto grantové úkoly OMG MKČR:

Název programu: Kulturní aktivity (OMG)

Název projektu: Interiér na Rožnovsku, poskytovatel dotace, MK ČR, odbor ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií (MK-S 3787/2011)

Jméno řešitele: Mgr. Petr Lidák

Doba řešení: září – prosinec 2011

Celkové náklady na projekt: 663 069,13 Kč

Výše poskytnuté dotace: 300 000,- Kč

Dotace ve výši 300 000,- Kč byla účelově využita při realizaci dlouhodobé výstavy s názvem **Malovaná jizba. Umělecké řemeslo a užité umění ve sbírkách Valašského muzea v přírodě. (18. – ½. 20. století)**. Celkový plánovaný rozpočet činil 780 000,- Kč. Skutečné náklady při realizaci výstavy dosáhly výše 663 069,- Kč. Poskytnutá dotace 300 000,- Kč z MK ČR činí tedy 45,2 % z výše uvedené celkové částky.

Realizace výstavy probíhala v období září – listopad 2011. Slavnostní otevření se konalo 5. prosince 2011 v 15.00.

Realizační tým tvořili autoři výstavy Mgr. Jana Tichá a Mgr. Petr Lidák. Na realizaci výstavy se po odborné stránce podílely také Mgr. Emílie Haroková a Mgr. Marie Brandstetrová.

Příprava sbírkových předmětů pro vystavení probíhala již od března 2011 na Oddělení péče o sbírky Valašského muzea v přírodě. Proto část financí pokryla materiálové náklady na konzervační prostředky a pomůcky.

V rámci rozpočtu z investičních prostředků byly do expozice zakoupeny tři nové vitríny, které zároveň vhodně doplňují současný výstavní fundus Valašského muzea v přírodě.

Samotná realizace výstavy byla zadána profesionálním výtvarníkům, kteří se ujali výtvarného řešení prostoru výstavního sálu a také samotné instalace exponátů a všech dalších prací. Výtvarníci zpracovali po grafické stránce i veškeré texty, které doplňují jednotlivé oddíly výstavy. Tiskové služby (tisk plakátu, velkoformátové tisky, zajistila tiskárna Grafia Nova, s.r.o a firma Miger CompuPress). Část financí byla čerpána také na propagaci (výlepy plakátů apod.).

Byla zahájena také příprava publikace k výstavě, která bude odborným výstupem výstavy Malovaná jizba a zároveň obsáhne doplňkové informace k problematice jak lidového malovaného nábytku na Valašsku z 18. – 19. století, tak také zahrne projevy folkloristu a svérázu na Valašsku v prvních desetiletích 20. století. V rámci přípravy katalogu bylo zadáno vypracování tří odborných studií. Jako příloha publikace bude zpracován katalog vystavených sbírek.

Část finančních prostředků byla využita k nákupu nového osvětlení a jeho montáži ve výstavním sále Sušáku. K tomuto řešení jsme přistoupili proto, že v minulosti byl výstavní sál vybaven jen provisorním osvětlením, nová expozice si vyžadovala specifické nasvícení exponátů.

Výstava **Malovaná jizba** výrazně obohatila a rozšířila nabídku Valašského muzea v přírodě veřejnosti o unikátní expozici, která na dvou tematických částech prezentuje výběr z umělecké sbírky muzea. První část expozice se zabývá významem truhly jako úložného nábytku v 19. století a vývoji ornamentu a malby na Rožnovsku. Druhá část, nazvaná **Krásná jizba** představuje výběr z jedinečné kolekce uměleckého řemesla a užitého umění Valašského muzea v přírodě, respektive souboru interiérového zařízení – nábytku, plastiky, keramických užitkových i dekorativních předmětů, textilií, věcí osobní potřeby, aj. Návštěvníci mají příležitost shlédnout i méně známé práce valašských umělců a řemeslníků – malířů Bohumíra a Aloise Jaroňkových, Ferdise Duši, Jóži Nývltu, Karla Solaříka st., řezbářů a stolařů Josefa Baroše a Michala Žitníka, několika generací hrnčírů rodu Hauserů či sourozenců Kudělkových, a dalších osobností působících v našem regionu - architekta Dušana Jurkoviče nebo vlastivědného pracovníka Josefa Országa – Vraneckého st.

Název programu: Kulturní aktivity v oblasti ochrany movitého kulturního dědictví, muzeí a galerií

Název projektu: Tak mluvíme pod Radhoštěm (číslo rozhodnutí MK-S 3787/2011)

Jméno řešitele: Mgr. Radoslav Vlk, Ph. D.

Doba řešení: únor – prosinec 2011

Celkové náklady na projekt: 345 556,- Kč

Výše poskytnuté dotace: 100 000,- Kč

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP), získalo v roce 2008 do svých rukopisných sbírek obsáhlý textový dokument – rukopis – encyklopedického výkladového slovníku lidového nářečí z Frenštátska. Autory obsáhlého díla jsou spisovatel František Horečka a jeho synové.

Od roku 2008 probíhala obsáhlá korektura celého rukopisu za spolupráce posledního žijícího syna Františka Horečky, pana Mojmíra Horečky (* 1931) a jazykové korektorky – prof. Jarmily Nesvadbové a také za spolupráce s AV ČR

Výsledkem je zpracovaný rukopis o 840 stranách, který je členěn do:

1. Předmluva F. Trávníčka k vydání z r. 1941
2. Z předmluvy F. Horečky k „Nářečí na Frenštátsku“, vydání 1941
3. Z dějin města Frenštátu
4. Zařazení našeho nářečí
5. Vymezení nářeční oblasti Frenštátska
6. Umělci slova – spisovatelé o nářečí Frenštátska
7. Ukázky rozmluv a vyprávěnek
8. Rozmluvy
9. Na potkanej
10. Pověst o lulkyni
11. Očarovane kravy
12. Jak poznať furman smrt'
13. Naš poklad
14. Jak naši vymyšlali
15. Abecední slovník
16. Doslov
17. Z posudků Horečkova Nářečí na Frenštátsku
18. Ohlasy na nové zpracování
19. Zkratky a značky
20. Poznámky ke zkratkám a značkám
21. K výslovnosti
22. Slovo editora
23. Poděkování
24. Obsah

Přestože prvotní základ textů Františka Horečky k problematice lidového nářečí a jeho pojmosloví vznikal v průběhu 20. století (čemuž ostatně odpovídá i jazyk užívaný autorem), hodnota informací, které přináší, vedla redakční tým a vydavatele k jednoznačnému rozhodnutí o jeho nynějším zpřístupnění v tištěné formě.

Nikomu z dnešních badatelů se totiž již nepodaří být svědkem razantních proměn a využití změn v mluvě, nářečí v rámci sociální a duchovní kultury moravského venkova, jak se to naskytlo Františku Horečkovi. Jeho texty tak již dnes můžeme vlastně považovat za cenný pramenný materiál, pro nějž zúročil nespočet zážitků, výpovědí pamětníků i postřehy z terénu.

4.5.3. VĚDA A VÝZKUM

Projekt MK ČR VaV, obor tradiční lidová kultura

Název projektu: Tradice řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace /identifikační kód DB 06P01RNK001/

Řešitelé projektu: B. Jarošová - od února 2008 - června 2011, P. Lidák spoluřešitel - od září 2008, od července 2011 - řešitel

Doba trvání: 2006 – 2011

Celkové náklady za rok 2011: 382 024,- Kč

Výše přidělené dotace: 310 000,- Kč

Předkládaná průběžná zpráva o realizaci grantového projektu *Tradice řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace* sumarizuje aktivity vykonané za poslední rok jeho řešení, v období leden – listopad 2011, kdy běžel projekt se souhlasem Odboru regionální a národnostní kultury. V červnu 2011 došlo k personální změně, kdy hlavní řešitelka projektu Mgr. Barbora Jarošovou nastoupila mateřskou dovolenou. Dokončení projektu se ujal dosavadní spoluředitel Mgr. Petr Lidák.

Naplňování cílů projektu

Realizovaný projekt výzkumně – dokumentačního charakteru zahrnuje identifikaci jevů tradiční řemeslné a rukodělné výroby na Valašsku a Těšínsku ve sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. Obsahová náplň vychází z praktického naplňování Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu schválenou usnesením vlády České republiky ze dne 11. července 2003. Projekt zahrnuje identifikaci různých fází historického vývoje tradiční rukodělné práce ve vymezeném regionu (v průběhu více než jednoho století). Jeho bezprostřední součástí je i postžení současné podoby řemeslné a domácí výroby na Valašsku a Těšínsku, včetně prezentace současných nositelů těchto kulturních tradic v regionu.

V průběhu měsíců leden až listopad 2011 byly postupně dokončovány aktivity, zahájené v předchozích letech. V dubnu došlo k otevření výstavy - *Pilně živnosti si dobývají*, která představila pomocí trojrozměrných artefaktů, archiválií a doprovodných textů vybrané obory domácí výroby na Valašsku (zpracování dřeva, lnu, ovčí vlny, kůže, dále košíkářství, dýmkařství, hračkářství a jako doplněk bílou výšivku). Ke zvýšení propagace výstavy byla vydána i skládačka s krátkými texty, doplněnými o fotografie výrobních činností z archivu Valašského muzea v přírodě.

Proběhl také závěrečný historicko-archivní výzkum z důvodů doplnění informací v archivních fondech Státního okresního archivu ve Vsetíně (téma zpracování perleti v obci Velká Lhota, kolářská výroba na Valašsku) a také materiálů z archivu zrušeného ÚLUVu, který je ve správě Valašského muzea v přírodě.

V rámci dokumentace rukodělné výroby perleťářství proběhlo také studium muzejních sbírek Muzea regionu Valašsko ve Vsetíně, Moravské Galerie v Brně,

Moravské zemského muzea v Brně – etnografického ústavu, Národního muzea v Praze a Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Sběr materiálů k historii Rožnovské košíkářské školy z poslední třetiny 19. století vyústil ve vydání obrazového katalogu na CD nosiči s názvem *Košíkářská škola v Rožnově pod Radhoštěm*. Katalog obsahuje nejen sortiment výrobků (kopie originálních nabídkových listů, fotografie sbírkových předmětů s popisy), ale také informace k historii, významným osobnostem, mapuje i techniky pletení z proutí.

Od dubna 2011 byla zahájena příprava závěrečné publikace s názvem „*Rukodělná výroba v regionu Moravské Valašsko*.“ která završí a zhodnotí výsledky výzkumů a provedených rekonstrukcí výrobních technologií, jež byly realizovány po dobu řešení projektu odbornými pracovníky Mgr. Barborou Jarošovou a Mgr. Petrem Liďákem. Jedná se o dokumentaci výroby soukenné obuvi, krpců, zpracování perleti, kolářské řemeslo, výrobu hraček, košíkářství a experiment valchování vlněné tkaniny.

Většina aktivit realizovaných v roce 2011 (měsíce I. – XI.) navazuje na činnosti z roku 2010. Přesto práce na cílech a výstupech projektu kontinuálně pokračovala i v roce 2011.

Výstava Pilně živnosti si dobývají (7. 4. 2011 – 28. 2. 2012)

Výstava prezentuje domácí výrobu v regionu Valašska, je rozdělená tematicky podle materiálů (dřevo, proutí, len, vlna, kůže a na doplnění výroba dýmek, zpracování perleti a fenomén bílé rožnovské výšivky). Na výstavě jsou využité trojrozměrné předměty – exponáty ze sbírek Valašského muzea, dobové fotografie, archiválie a dokumentární kresby výrobních postupů. Doprovodné texty výstižně přibližují návštěvníkům základní charakteristiku domácí výroby na Valašsku = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**

Obrazový katalog Košíkářské školy v Rožnově pod Radhoštěm

Je završením několikaletého výzkumu zaměřeného na dokumentaci historie Košíkářské školy v Rožnově pod Radhoštěm, produkce proutěného zboží a technologie výroby. Sumarizuje poznatky získané archivním výzkumem a studiem muzejních sbírek. Mimo textovou část obsahuje praktický obrazový katalog sbírkových předmětů, které se nacházejí ve fondech Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm, Košíkářského muzea v Morkovicích – Slížanech a Muzea regionu Valašsko ve Vsetíně. Ke každé fotografii je připojen základní popis výrobku (tzv. katalogový záznam). Katalog bude cenným přínosem zvláště jako pomůcka pro odborné zpracování košíkářských produktů v našich muzeích (**výsledek dosažený a dosud neuplatněný**).

Příprava monografie s názvem *Tradice a současnost rukodělné výroby v regionu Moravské Valašsko*

Publikace bude završením téměř čtyřleté práce řešitelů Mgr. Barbory Jarošové a Mgr. Petra Lidáka. Sumarizuje výsledky terénních výzkumu, archivního bádání, studia literatury a muzejních sbírek. Předmětem dokumentace byla výroba soukenné obuvi, zpracování kůže, výroba krpců, perleťářství, kolářské řemeslo, košíkářství a produkce hraček. Součástí monografie bude také kapitola, věnovaná prezentaci řemesel v muzeích v přírodě. Nabídku ke spolupráci přijal i bývalý řešitel Mgr. Václav Michalička, který zpracoval úvodní studii a závěrečnou syntézu. V současné době probíhají závěrečné práce spojené s recenzováním rukopisu, jazykové korektury, výběr obrazové přílohy a grafické zpracování. Vydání je naplánováno na konec roku 2011.

Zpracování DVD dokumentu *Rukodělná výroba v regionu Moravské Valašsko*

Obsahuje sestřih filmové dokumentace řemesel a rukodělné výroby, prezentovaných na programech Valašského muzea v přírodě. Postihuje i vybrané obory zanikající lidové výroby a jejich současnou podobu (perleťářství). DVD nosič bude přílohou výše uvedené publikace.

Získané poznatky byly prezentovány formou několika příspěvků a statí v etnograficky orientovaných časopisech a zejména sbornících, které jsou výstupem konferencí za minulý rok (jsou uváděny pouze ty, které již nebyly zahrnuty do předchozích zpráv, případně v ní byly vedeny jako výsledky dosažené, ale dosud neuplatněné).

- ▶ **Jarošová, B.:** Minulost a současnost výroby tradičních dechových nástrojů na Valašsku. *Národopisná revue* 1/2011, s. 48 – 53. = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**
- ▶ **Jarošová, B.:** Nositelé tradice a jejich propagace v rámci programů a projektů Valašského muzea v přírodě. In: *Muzea a prezentace tradičních lidových řemesel. Sborník příspěvků 15. veletrh muzeí ČR. Muzeum Vysočiny Třebíč 2010*, s. 11 – 14. = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**
- ▶ **Jarošová, B.:** Výroba a výzdoba píšťal na Valašsku. In: *Výrobné postupy a výzdobné techniky v umeleckom prejave pastierskej kultury. Liptovské muzeum v Ružomberku, Ružomberok 2011*, s. 13 – 17. = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**
- ▶ **Lidák, P.:** Valašské vypalované hračky. In: *Výrobné postupy a výzdobné techniky v umeleckom prejave pastierskej kultury. Liptovské muzeum v Ružomberku, Ružomberok 2011*, s. 31 – 35. = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**
- ▶ **Lidák, P.:** Účast řemeslníků na programech Valašského muzea v přírodě. In: *Muzea a prezentace tradičních lidových řemesel. Sborník příspěvků 15. veletrh muzeí ČR. Muzeum Vysočiny Třebíč 2010*, s. 8 – 10. = **výsledek dosažený a dosud neuplatněný**

V roce 2011 byly prezentovány dílčí výsledky formou referátu na informační konferenci ve Zvoleně. Název konference *Tradičné remeslá pre dnešok, historické východiská, súčasné podoby a perspektívy uplatnenia vo viedieckom priestore*, plně odpovídal tématu řešení grantového projektu. Přednesený referát se týkal domácí výroby hraček na Valašsku.

- ▶ **Lidák, P.:** Domácká výroba hraček na Valašsku. Informační konference *Tradičné remeslá pre dnešok, historické východiská, súčasné podoby a perspektívy uplatnenia vo viedieckom priestore*, Lesnické a drevárské muzeum ve Zvoleně, 19. – 20. 10. 2011.

Nákladové položky

Výdaje spojené s realizací grantového projektu bezprostředně korespondují s výše uvedenými aktivitami. Vzhledem k průběžnému čerpání jednotlivých položek bude možné sestavit kvalifikovanou účetní uzávěrku za měsíc leden – prosinec 2011 na počátku roku 2012. Dosud vyčerpané finanční prostředky souvisely především s realizací výstavy „Pilně živnosti si dobývají“, dále obrazového katalogu Košíkářské školy v Rožnově pod Radhoštěm, zpracování DVD dokumentu k závěrečné monografii *Rukodělná výroba v regionu Moravské Valašsko* a grafickým zpracováním uvedené odborné monografie.

Rada pro Valašský odzemek

V roce 2010 zahájilo Valašské muzeum v přírodě dlouhodobý výzkum jedinečného fenoménu národní kultury – improvizovaného mužského tanečního projevu „valašský odzemek“. V únoru roku 2010 byla ve Valašském muzeu v přírodě ředitelem Vítězslavem Koukalem zřízena Rada pro valašský odzemek (dále jen RVO) – poradní orgán ředitele, jehož úkolem je zabezpečovat dokumentaci, uchování, ochranu, udržení životnosti a popularizaci tohoto jevu.

Organizace dílčích aktivit roku 2011 vychází ze struktury RVO, která má tři složky – etnografickou, organizační a sekci znalců a porotců. Etnografická složka sestává z etnologů a etnochoreologů a jejím hlavním úkolem je podrobná dokumentace výskytu odzemku na území Moravského Valašska. Výzkum v současné době probíhá dvěma způsoby. Kvalitativně, formou terénního výzkumu a řízených rozhovorů s pamětníky – významnými nositeli tohoto tanečního projevu, a formou dotazníku směřovaného k co nejširšímu spektru současných tanečníků. Významní nositelé současné generace budou v další fázi rovněž mapováni v rámci kvalitativního terénního výzkumu.

Další dvě sekce RVO se věnují organizaci akcí zaměřených na odzemek, především tanečních dílen jako je Škola mladých odzemkářů, kterou pořádá Valašské muzeum v přírodě ve spolupráci s Valašským folklorním sdružením, či soutěží v rámci mezinárodních folklorních festivalů Rožnovské slavnosti a Vsetínský krpec. Jedním z významných úkolů sekce znalců a porotců je

dokumentace tanečních figur odzemku a obuškového (varianta odzemku tančená s obuškem) a příprava instruktážního DVD, které bude obsahovat všechny známé odzemkové figury a bude určeno především samotným mladým tanečníkům. V současné době je rozpracovaný scénář a připravuje se natáčení.

Součástí shromažďování dostupných materiálů o odzemku bylo zřízení Dokumentačního centra odzemku v rámci oddělení dokumentace Valašského muzea v přírodě. Zde se ukládají veškeré písemné dokumenty, archiválie, audiovizuální a fotografická dokumentace, včetně spisové agendy RVO. Dokumenty bez rozdílu své povahy budou evidovány písemně (inv. kniha) v nově vytvořené evidenční řadě s možností elektronické evidence v systému BACH (program na zpracování a evidenci sbírkového fondu VMP), a to vytvořením speciální aplikace. Dokumenty budou digitalizovány a výsledná data budou uložena v datovém centru VMP s možností jejich dalšího informačního zhodnocení v rámci badatelských služeb VMP. Dokumentační materiály mohou být využívány badateli z řad laické i odborné veřejnosti.

Zásadním výstupem etnografické sekce bylo podání návrhu na zapsání valašského odzemku do Seznamu nemateriálních statků tradiční a lidové kultury České republiky a dále pak publikace dílčích výsledků dlouhodobého regionálního výzkumu tohoto jevu.

Valašské muzeum v přírodě rozvíjí také edukační aktivity, především formou tvořivých tanečních dílen pro mladé odzemkáře. V této oblasti spolupracuje s Národním osvětovým centrem v Bratislavě, s Folklorním sdružením České republiky a Valašským folklorním sdružením. V letošním roce se uskutečnil třetí ročník Školy mladých odzemkářů. Valašské folklorní sdružení připravuje Školu lektorsky a organizačně (ubytování, stravování, studijní materiály), Valašské muzeum v přírodě poskytuje především prostory, technické a finanční zázemí. Organizátoři při sestavování programu a výběru lektorů úzce spolupracují s Radou pro valašský odzemek, několik lektorů pochází přímo z jejich řad – jedná se o bývalé i současné vynikající interprety tohoto tance.

Škola mladých odzemkářů navazuje na školení a semináře, které pořádá Valašské folklorní sdružení, a které se mimo jiné zabývají výukou jednotlivých figur valašského odzemku. Cílem Školy je naučit účastníky nejenom jednotlivé taneční prvky charakteristického individuálního improvizovaného mužského tanečního projevu valašského odzemku a jeho varianty obuškového, ale především sestavit každému účastníkovi celý tanec tak, aby odpovídal jeho schopnostem. V neposlední řadě pak Škola umožňuje nácvik a předvedení odzemku nebo obuškového za doprovodu živé cimbálové muziky. Škola mladých odzemkářů je v současné době nejefektivnějším nástrojem Rady pro valašský odzemek pro předávání tohoto jevu. Nejen členové folklorních souborů, ale i zcela amatérští zájemci se mohou touto formou s odzemkem

seznámit. Zkušení tanečníci se mohou díky individuálnímu přístupu lektorů v této dovednosti zdokonalit a stát se sólisty.

4.6. PUBLIKAČNÍ ČINNOST

VMP pokračovalo také v roce 2011 v tradici vydávání doprovodných textů pro jednotlivé programy Valašského roku 2011, jejichž tématy bylo zvykosloví, zpracování tradičních materiálů a také zemědělské hospodaření.

V rámci vydavatelské činnosti byly v roce 2011 publikovány:

- CVIKLOVÁ, Helena: Edukační činnost ve Valašském muzeu v přírodě. In: *Museum vivum* 6, 2010, ISSN 1803-1358 – v přípravě
- CVIKLOVÁ, Helena: Edukační činnost a Živý dům ve Valašském muzeu v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm. In: *Acta musealia, Supplementa 2011/1. Sborník z konference Muzeum a škola*. Zlín: Muzeum jihovýchodní Moravy ve Zlíně, 2011, s. 77-81. ISBN 978-80-87130-20-9
- CVIKLOVÁ, Helena: Educational Activities in the Wallachian Open Air Museum = Die Erziehungs- und Bildungstätigkeit im Walachischen Freilichtmuseum. In: *Working with children / Presentation of traditional agriculture – Report from the 24th Conference in the Association of European Open Air Museums = Arbeit mit Kindern / Präsentation traditioneller Landwirtschaft-Tagungsbericht: 24. Konferenz des Verbundes Euroäischer Freilichtmuseen*. Martin 2011. (v tisku)
- JAROŠOVÁ, Barbora: Tesařské nářadí a vzniklý obrázkový katalog nástrojů. In: *Museum vivum* 6, 2010, ISSN 1803-1358 – v přípravě
- JAROŠOVÁ, Barbora: Minulost a současnost výroby tradičních dechových nástrojů na Valašsku. In: *Národopisná revue* 21, č. 1. Strážnice 2011, s. 48 – 56. ISSN 0862-8351
- JAROŠOVÁ, Barbora: Výroba a výzdoba píšťal na Valašsku. In: *Výrobné postupy a výzdobné techniky v umeleckom prejave pastierskej kultúry, zborník Národopisné muzeum v Liptovskom Hrádku*. Liptovské muzeum v Ružomberoku 2011, s. 13-17. ISBN 978-80-970094-4-1
- JAROŠOVÁ, Barbora – LIĐÁK, Petr – MICHALIČKA, Václav: Tradice a současnost rukodělné výroby v regionu Moravské Valašsko.

Valašské muzeum v přírodě, Rožnov pod Radhoštěm 2011, 199 s.
ISBN 978-80-87210-35-2

- KRAMOLIŠOVÁ, Šárka: Změna expozice objektu Fojtství z Lidečka v areálu Valašské dědiny ve Valašském muzeu v přírodě. In: *Museum vivum* 6, 2010, ISSN 1803-1358 – v přípravě
- KRAMOLIŠOVÁ, Šárka: Presentation of traditional agriculture in Walachian Open-Air Museum = Präsentation der traditionellen landwirtschaft im Walachischen freiluftmuseum. In: *Working with children / Presentation of traditional agriculture – Report from the 24th Conference in the Association of European Open Air Museums = Arbeit mit Kindern / Präsentation traditioneller Landwirtschaft- Tagungsbericht: 24. Konferenz des Verbundes Euroäischer Freilichtmuseen*. Martin 2011. (v tisku)
- KUNZ, L.: Lidové hudební nástroje Čech, Moravy a Slezska. Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm 2010 (4 díl, R – Ž), ISBN 978-80-87210-34-5
- LIĐÁK, Petr: Obytný dům z Trojanovic. Nová expozice lesního dělníka a domácího tkalce v Mlýnské dolině. In: *Museum vivum* 6, 2010, ISSN 1803-1358 – v přípravě
- LIĐÁK, Petr: Valašské vypalované hračky. In: *Výrobné postupy a výzdobné techniky v umeleckom prejave pastierskej kultúry, zborník Národopisné muzeum v Liptovskom Hrádku*. Liptovské muzeum v Ružomberku 2011, s. 30 – 35. ISBN 978-80-970094-4-1
- ROMÁNKOVÁ, Eva: Výroční a obyčejový cyklus na Rusavě. In: *Rusava a Daniel Sloboda*. Brno: Muzejní a vlastivědná společnost, 2011, s. 97 - 104. ISBN 978-80-7275-082-5
- ŠIMČÍKOVÁ, M. – OBROUČKOVÁ, G. – DVOŘÁK, L. – STIXOVÁ, J.: Konzervátorsko-restaurátorský zásah na ruční hasičské stříkačce ze sbírek Národního technického muzea v Praze. Fórum pro konzervátory-restaurátory. Brno 2011, s. 100-103.
- ŠIMČÍKOVÁ, M. – ŠIMČÍK, A.: Nontoxic insecticide methods used in the Wallachian Open-Air Museum. Sborník z Mezinárodního workshopu řemeslníků-restaurátorů“ Kenozero 2011, v tisku.
- TICHÁ, Jana - LIĐÁK, Petr: Boží hrob. In: *Museum vivum* 6, 2010, ISSN 1803-1358 – v přípravě
- TICHÁ, Jana: Rok v lidových obyčejích a slavnostech. *Národopisný věstník*. 2011, 1, s. 94-98. ISSN 1211-8117

- VLK, Radoslav: Old and Regional Varieties of Fruit Trees in the Ethnographic Region of Wallachia = Alte und regionale Sorten von Obstbäumen der ethnographischen Region Walachei. In: *Working with children / Presentation of traditional agriculture – Report from the 24th Conference in the Association of European Open Air Museums = Arbeit mit Kindern / Präsentation traditioneller Landwirtschaft- Tagungsbericht: 24. Konferenz des Verbundes Euroäischer Freilichtmuseen*. Martin 2011. (v tisku)

4.7. PÉČE O SBÍRKOVÉ PŘEDMĚTY

V roce 2011 bylo ošetřeno na oddělení péče o sbírky (dále jen OPS) celkem 3109 kusů sbírkových předmětů, z čehož je 286 kusů nových sbírkových předmětů z akvizic, 2 510 kusů sbírkových předmětů ošetřených v rámci příprav exponátů na krátkodobé výstavy, zápůjčky, transfery mezi depozitáři, na programy, ale především v rámci ukládání přesunutého fondu Domácnost, přičemž 400 kusů sbírkových předmětů z tohoto fondu pomohli ošetřit dobrovolní pracovníci z hnutí Duha. 313 kusů sbírkových předmětů bylo ošetřeno v objektech lidové architektury v areálech VMP.

Metody konzervace

Rok 2011 byl prvním rokem bez jakýchkoliv stavebních úprav v rámci celého objektu. Kompletně rekonstruovaný a moderně vybavený objekt tak mohl nerušeně plnit svou funkci péče o sbírkové fondy.

Prioritou pro provádění konzervátorsko-restaurátorských zásahů byly v roce 2011 exponáty určené pro výstav Valašského muzea v přírodě, konkrétně *Pilně živnosti si dobývej*, *Výtvarné umění na Valašsku II.* a *Malovaná jizba*, jež jsou všechny instalované ve výstavních prostorách Sušáku. Především v případě posledně jmenované výstavy, kdy se jednalo o soubor polychromovaných truhel a jiných kusů mobiliáře včetně ukázek ozdobného kování, byla příprava značně náročná jak z odborného, tak z časového hlediska. Na komplikovaném ošetření těchto exponátů pracoval tým restaurátorů 7 měsíců. Příprava exponátů na výstavu *Pilně živnosti si dobývej*, byla náročná spíše z hlediska velkého množství sbírkových předmětů prezentujících tradiční domáckou výrobu na Valašsku. Mimo tyto priority připravovali pracovníci OPS exponáty na výstavy jiných institucí (*Kuchyně našich babiček* a *Mizející svět dřevěné architektury*).

Kromě exponátů určených pro výstavy ošetřovali konzervátoři-restaurátoři taktéž sbírkové předměty v rámci transferu mezi depozitáři, zejména z fondu *Domácnost*. Jedná se o značně rozsáhlý a materiálově různorodý fond, jehož pečlivé ošetření před uložením do nových depozitních prostor a pojezdového systému potřebuje mnoho času a zaměstná i větší část personální kapacity oddělení. Ošetření těchto sbírkových předmětů probíhalo průběžně celý rok a

bude pokračovat i v roce následujícím. V rámci ukládání do nových depozitářů byla ošetřena taktéž část fondu textilu a křížů a nezbytný zásah byl proveden na části souboru kravských zvonců přivezených z nevyhovujících prostor.

V souvislosti s každoroční přípravou areálů na návštěvnickou sezónu byla věnována péče exponátům v jednotlivých objektech, avšak pozornosti se tentokrát dostalo i exteriérům objektů, a to polychromovaným štítům na Šturalově usedlosti v areálu Valašské dědiny. Značně poškozená polychromie byla vyčištěna, zafixována a doretušována.

V rámci péče o objekty dřevěné lidové architektury byly jako každoročně kontrolovány a určeny ty objekty, u kterých bylo nezbytné z důvodu aktivního napadení dřevokaznými škůdci provést ošetření insekticidním prostředkem. OPS se taktéž podílelo, jako každým rokem, na programech Valašského roku, ať už pomocí při přípravách, ošetření sbírkových předmětů nebo vlastním účinkováním.

Metody používané při konzervátorsko-restaurátorském zásahu byly zcela v souladu s moderními trendy. Nové technologie již pořizovány nebyly, plně se využívaly ty, které byly pořízeny v minulých letech. Bezokyslíkový box byl z počátku roku doplněn o nové čidlo a aparatura byla aktualizovaně zregulována a byl vyměněn elektromagnetický ventil za vhodnější typ. Jinak se již box stal běžnou součástí používanou při konzervátorsko-restaurátorském zásahu na konzervátorsko-restaurátorském pracovišti a v průběhu roku v něm byly provedeny 4 cykly ošetření.

V oblasti preventivní konzervace došlo k významnému kroku na poli monitoringu mikroklimatu prostředí, neboť díky dotaci z prostředků ISO byl doplněn monitorovací systém Hanwell již několik let fungující v Centrálním depozitáři doplněn o celý rozsáhlý komplet monitorující výstavní a expoziční prostory v Rožnově p. R, včetně vybraných objektů dřevěné architektury. Tímto krokem byly pokryty všechny požadované depozitární i výstavní prostory a celý systém tak čítá 28 senzorů RH/T a 7 senzorů lux/UV. Pro efektivnější evidenci sbírkových předmětů v depozitářích pokračovalo i tento rok opatřování jednotlivých kusů čárovými kódy.

Bezpečnost práce je nedílnou a důležitou součástí práce na oddělení péče o sbírky. Také v roce 2011 byly podniknuty další kroky pro její zdokonalení, proběhla konzultace se zástupkyní firmy, která pro VMP zajišťuje likvidaci nebezpečných odpadů. Byly provedeny některé úpravy v označení místa ukládání nebezpečných odpadů a aktualizovány bezpečnostní listy. Důležitým splněným úkolem byla ekologická likvidace starých a nepoužívaných chemikálií a konzervačních prostředků. Proběhla taktéž každoroční prověrka stavu bezpečnosti práce a požární ochrany na pracovišti.

[Spolupráce s institucemi](#)

V roce 2011 spolupracovalo OPS především v rámci odborných konzultací se Slezským zemským muzeem v Opavě, Národním památkovým ústavem v Ostravě a Muzeem Novojičínska. Slezské zemské muzeum v Opavě (Mgr. Antonín Šimčík) mělo zásadní přínos zejména při dokončování termoboxu, dále pak probíhala spolupráce při konání workshopu Preventivní konzervace a v září pak při pořádání Mezinárodní konference konzervátorů a restaurátorů AMG V Opavě, jejíž součástí byla exkurze ve Valašském muzeu v přírodě (pracoviště konzervace a restaurování a nová expozice VMP). Dále pak byly poskytnuty četné konzultace telefonické či e-mailové soukromým osobám především k tématům ošetření dřevěných lidových staveb, likvidace dřevokazného hmyzu či hub, přičemž v některých případech proběhla konzultaci přímo na místě problému. Tato problematika byla více než aktuální především v teplých letních, kdy byl, zaznamená masivní nárůst aktivity dřevokazných škůdců. Několikadenní konzultace našeho specialisty věnující se restaurování neorenesančního přiborníku probíhala přímo na konzervátorském pracovišti Muzea Novojičínska v Novém Jičíně.

V rámci projektu NAKI řešícího podmínky uložení a prezentace textilních sbírek v muzeích v přírodě, jehož řešitelem je Masarykova univerzita v Brně, proběhl dvoudenní průzkum v podmínkách Valašského muzea v přírodě, a to v letních měsících. Další fáze průzkumu pak bude realizována v zimních měsících.

Dále probíhala spolupráce s Konzervátorským centrem Slezské univerzity v Opavě, kde vedoucí OPS M. Šimčíková přednáší v rámci muzeologických oborů muzejní konzervaci a restaurování.

Odborná a výzkumná činnost

Ověření metod likvidace dřevokazných škůdců teplem (Šimčíková, Knápek, Obroučková) – interní vědecký úkol

V roce 2011 směřovali práce především k dokončení termoboxu. V první polovině roku bylo realizováno několik koordinačních schůzek všech realizátorů (VMP-Šimčíková, Knápek, Slezské zemské muzeum Opava -Šimčík, dodavatel – SVP Components), kde byl dohodnut postup prací, zadány podklady pro vývoj softwaru. Dále byly zajištěny cenové nabídky na izolaci podlahy, zajištěny cenové nabídky na povrchovou úpravu podlahy, speciální senzory do dřeva, proběhly konzultace se slaboproudařem přímo u aparatury. Na základě těchto jednání byl stanoven předběžný rozpočet na dokončení termoboxu. Ve druhé polovině roku pak proběhla vlastní realizace, byla upravena podlaha a provedeny testovací cykly. Po zjištění, že se vlhkost na podlaze sráží a chybí tím v atmosféře uvnitř boxu, bylo rozhodnuto provést izolaci podlahy styrodurem a voděodolnou překližkou. Dále byly zaizolovány obě vzduchotechnické hadice přivádějící ohřátý vzduch do boxu. Následovaly další testovací cykly, které ukázaly, že termobox již bez problému funguje, dosáhne požadovanou teplotu i relativní vlhkost a udrží ji. Vzhledem k dokonalé tepelné izolaci však nepřiměřeně dlouho trvala třetí ochlazovací fáze. Proto byla izolace z hadic sejmuta a především jinak zregulována

přisávací klapka studeného vzduchu z prostoru mimo box. Dále muselo být vyřešeno zvlhčování vnitřní atmosféry v průběhu třetí ochlazovací fáze. Byl vypracován základní manuál na ovládání termoboxu a technický popis celé aparatury. V následujícím roce bude třeba ještě provést řadu dílčích testů než bude možno přistoupit k vlastnímu ošetřování dřevěných sbírkových předmětů z fondů VMP.

Preventivní konzervace ve výstavních a expozičních prostorách (Šimčíková, Obroučková, Knápek) – interní vědecký úkol

Prvním krokem v této oblasti je dokončení a pokrytí všech výstavních a většiny depozitních prostor VMP telemetrickým monitorovacím systémem Hanwell. Tato skutečnost je nezbytným a výchozím krokem ke sledování mikroklimatu v uvedených prostorách a umožní tím navrhopvat operativně úpravy prostředí, pokud bude potřeba. Do konce roku byly sledovány především výstavní prostory dlouhodobé expozice Městečko pod Radhoštěm z důvodu předpokládaného poklesu RV v zimní topné sezóně. Nastalá situace byla prozatím vyřešena umístěním zvlhčovacího přístroje Brune.

4.8. ZEMĚDĚLSKÉ ODDĚLENÍ

Nedílnou součástí prezentační činnosti Valašského muzea je od 70. let minulého století také zemědělské oddělení, které svou činností především v rámci areálu Valašské dědiny prezentuje návštěvníkům tzv. tradiční zemědělství valašského regionu.

Hlavní náplní oddělení je především údržba jednotlivých areálů muzea (údržba zeleně, sadovnické úpravy, sezónní výsadby, rekultivační práce a prořezávky porostů, zimní údržba komunikací, atd.) a také pozemků přiléhajících k muzeu, celkově se jedná o výměru cca 80 ha.

Tradiční zemědělství je prezentováno ve dvou rovinách z pohledu živočišné a rostlinné výroby. Živočišná výroba je ve Valašském muzeu zaměřena především na chov domácích zvířat, která byla v minulosti charakteristická pro valašské usedlosti a jejich způsoby hospodaření. V rámci **Národního programu udržování genetické diversity** je chováno stádo původního plemene ovcí **‘Valaška’**, kdy k 1. 1. 2011 byl celkový stav stáda 37 ks ovcí ve složení 22 ks bahnic, 7 ks jehniček narozených v roce 2009, 7 ks jehniček narozených v roce 2010 a 1 ks plemenného berana. Bahnění ovcí proběhlo v průběhu měsíce března, kdy se obahnilo 21 ks ovcí a bylo narozených celkem 36 ks jehňat (20 ks jehniček a 16 ks beránků). V průběhu roku 2011 po provedení genotypizace ovcí a jehňat byla provedena selekce a do základního stáda bylo k 31. 12. 2011 zařazeno 22 ks bahnic, 8 ks jehniček narozených v roce 2011 a 2 ks plemenných beranů, čímž celkový stav stáda činil 32 ks zvířat. V chovu skuto došlo v měsíci březnu k prvnímu otelení jalovice plemena – Česká červinka a narození býčka, který byl v měsíci květnu

vykastrováný a v podzimním období byl započat zácvik volka do zápřahu. Po opakované inseminaci dne 9. 12. 2011 došlo k zabřeznutí krávy. Z dalších druhů hospodářských zvířat jsou chovány **´kozy domácí bílé´**, koně – 1 ks klisny plemene **´Slezský norik´**, 1 ks klisny plemene „Norik“, osel, hrabavá a vodní drůbež. Koně jsou využívány na polní práce, tahání povozu a při provozu bryčky na programech a zajištění svatebních obřadů.

Rostlinná výroba je zaměřena kromě zabezpečení tzv. krmivové základny (píce, seno, atd.), také na prezentaci tradičních zemědělských plodin, které můžeme nazývat „staré a krajové odrůdy“. V rámci spolupráce s výzkumnými ústavami a institucemi sdružujícími se pod **Centrální genovou bankou v Praze – Ruzyni** jsou návštěvníkům představeny tradiční zemědělské plodiny (minulosti) z oblasti **obilovin** (´Gengel´, ´Křibice´, ´Špalda´, ´Pšenice dvouzrnka´, pohanka, rosička, ječmen nahý, proso atd.), **luskovin** (odrůdy pěstované do roku 1950, hrachory, hrách setý, fazol – popínavý, šarlatový, keříčkový, bob zahravní), **technických plodin** (len setý, konopě setá). Z dalších druhů jsou zastoupeny **aromatické a léčivé rostliny, salátová zelenina a cibulová zelenina. Okrasné a hrnkové rostliny** jsou prezentovány sortimentem pelargónií a fuchsii z let 1887 – 1930 doplňující interiérová vybavení jednotlivých objektů v areálech muzea. Nedílnou součástí areálu Valašská dědina je ucelená živá sbírka tzv. **„starých a krajových odrůd ovocných dřevin“**, ve které je zastoupena odrůdová skladba jádřovin a peckovin – slivoně a třešně z etnografické části Valašska (70 položek).

Z další činnosti na úseku rostlinné výroby se v roce 2011 podařilo ve spolupráci s Výzkumným ústavem bramborářským Havlíčkův Brod, oddělení genetických zdrojů obnovit a vysadit původní odrůdy brambor, které byly v podzimním období sklizeny a uchovány pro další výsadbu. Dále pracovníci zemědělského oddělení v součinnosti s fy. Ateliér Kosa, pod dohledem Ing. Kateřiny Tuzarové se podíleli na kultivaci a obnově zeleně kolem nového objektu kaple sv. Michaela v areálu Valašské dědiny. V době vegetačního klidu byly provedené rozsáhlé probírky a řezy náletových dřevin v areálu Mlýnské doliny a na pozemku přiléhajícím k muzeu – Horečky a Petřeková stráž.

Na základě podané žádosti byly v roce 2011 VMP poskytnuty dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu.

Během programové nabídky Valašského roku zemědělské oddělení úzce spolupracuje na přípravách a realizaci některých programů (např. Masopust, Velikonoce na Valašsku, Velký redyk, Vánoce na Valašsku, atd.). Dále zabezpečuje ve spolupráci s provozním útvarem služby návštěvníkům (projíždky bryčkou, spolupráce při přípravách svatebních obřadů). V roce 2011 zemědělské oddělení zajistilo přípravu a průběh výstavy Krásné lilie z celého světa a výstavu Úroda z polí zahrad a sadů aneb Valašský Hortikomplex.

5. TECHNICKÝ ÚTVAR

V roce 2011 bylo organizačně personální složení technického útvaru následující:

- náměstek útvaru: Ing. Milan Gesierich
- oddělení obnovy památek a údržby
  - o vedoucí oddělení: Jak Kulišťák
  - o počet zaměstnanců 16 (včetně vedoucího oddělení)
- oddělení stavebně – technické dokumentace a projekce včetně stavebního archívu, oddělení dopravy, energetiky, a správce zabezpečovacího systému EPS a EZS
  - o počet zaměstnanců 4
- oddělení stolařské výroby – dílny LUV
  - o vedoucí oddělení: Jan Halko
  - o počet zaměstnanců 5 (včetně vedoucího oddělení)

5.1. INVESTIČNÍ A STAVEBNĚ REKONSTRUKČNÍ PRÁCE

V roce 2011 se nám podařilo získat ze státních dotací investičního odboru při MKČR finanční prostředky na tyto akce:

VMP Rožnov p. R., Jaroňkova galerie - stavební úpravy, dokončení,- ident. č.:
134V112000034 (dotace z MKČR 12,50 mil. Kč)

Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací v září 2011.

V říjnu proběhlo výběrové řízení na realizaci akce a byla vybrána realizační firma s nejnižší cenovou nabídkou Radekov spol. s r.o., Rožnov pod Radhoštěm. Stavební práce byly započaty po podpisu smlouvy o dílo dne 22. 11. 2011. Byly provedeny bourací práce, odstranění starých omítek, byly započaty práce na instalaci vnitřních rozvodů silnoproudu a slaboproudu. K 31. 12. 2011 bylo proinvestováno 904 652,00 Kč.

VMP Rožnov p. R. – Hospoda na Posledním groši, vzduchotechnika,- ident. č.:
134V112000009 (dotace z MKČR 2,25 mil. Kč)

Naším záměrem bylo zajistit dokonalé provětrání vnitřních prostor hospody Na posledním groši, jak si to vyžaduje charakter využití jednotlivých místností. Větrání kuchyně a zázemí je řešeno nuceně - mírně podtlakově společnou kompaktní VZT jednotkou pro přívod i odvod vzduchu, umístěnou ve venkovním prostoru a to pod novým přístřeškem. Větrání výčepu a přípravný je řešeno nuceně – podtlakově a to samostatnými VZT zařízeními. Úprava stávající vzduchotechniky lokálu a salonku je řešena samostatnými VZT zařízeními.

Výběr dodavatele byl proveden v listopadu 2010 formou veřejné zakázky malého rozsahu. Byla vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou – Impro, spol. s r.o., Zubří.

Z přidělené investiční dotace bylo proinvestováno 2 243 058,00 Kč. Kolaudace proběhla 19. 12. 2011.

VMP Rožnov p. R. – Hospoda na Posledním groši, vybavení kuchyně,- ident. č.: 134V112000008 (dotace z MKČR 2,50 mil. Kč)

Výběrové řízení ve formě veřejné zakázky malého rozsahu na dodávky proběhlo v říjnu 2011. Jako dodavatel byla vybrána firma Gastro Podzemný s.r.o., Valašské Meziříčí. Nová technologie kuchyně zahrnuje vybavení novým nerez zařízením pro místnosti kuchyně, výdejnu jídel, výčep, sklad potravin a chladírnu v přízemí a výdejnu jídel s výčepem v patře. Dále bylo provedeno napojení všech technologických zařízení a spotřebičů na rozvody elektro, plynu, vody a kanalizace. Nové gastronomické vybavení kuchyňského provozu hospody Na posledním groši odpovídá nejširšímu spektru požadavků v oblasti výčepního a gastro zařízení na profesionální úrovni dnešní doby.

Z přidělené investiční dotace bylo proinvestováno 2 379 096,00 Kč. Kolaudace proběhla 19. 12. 2011.

VMP Rožnov p. R. – Centrální odsávání dílen,- ident. č.: 134V112000019 (dotace z MKČR 1,48 mil. Kč)

Na centrální odsávání (silo na piliny) jsou napojeny všechny dřevozpracující dílny ve Valašském muzeu. Odsávání slouží k odvodu pilin, hoblin a prachu vznikajícího při opracování plošného a masivního materiálu.

Výběr dodavatele na jeho opravu proběhl formou zadání veřejné zakázky malého rozsahu. Na realizaci díla byla vybrána firma BBP stroje s.r.o. Šumperk. Byly demontovány ventilátory, elektromotory a lapače těžkých kusů za účelem opravy, vyvážení lopatek, GO elektromotorů a opravy lapačů. Nosná konstrukce sila včetně jednotlivých větví potrubí byla podrobena detailní prohlídce a následně provedeny její opravy včetně vyztužení konstrukce a celkový nátěr ocelových prvků. Samotné silo bylo upraveno tak, aby mohl být osazen nový díl pro vypouštění pilin a hoblin ze sila. Na silo dále došlo k výměně žebříku pro obsluhu a údržbu zařízení. Jeho součástí je i suchovod – zhlásecí systém. Nově na silu dále přibyl hladinoměr hlásící naplnění kapacity sila. Na horní části sila byly instalovány nové protiexplozní membrány, které jsou součástí bezpečného provozování. V rámci úprav cyklonu byly nově instalovány tzv. turnikety, které slouží k omezení prašnosti při provozu.

Dodavatel vyrobil, dodal a zprovoznil nový rozváděč, kabelové rozvody a ovládaní sila z jednotlivých dílen.

Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci, byly proinvestovány ve výši 1 038 000,00 Kč.

VMP Rožnov p. R. – Rekonstrukce a nástavba provozní budovy,- ident. č.: 134V112000004 (dotace z MKČR 0,30 mil. Kč)

Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací v září 2011.

V říjnu proběhlo výběrové řízení formou zjednodušeného podlimitního řízení a byla vybrána realizační firma s nejnižší cenovou nabídkou První KEY – STAV, a.s., Třinec. Stavební práce byly započaty po podpisu smlouvy o dílo dne 22. 11. 2011. Byly provedeny bourací a demoliční práce, demontáž podkladních betonů a jejich odvoz na skládku.

Na rok 2011 nám byla uvolněna státní finanční dotace ve výši 300 000,00Kč, která byla v plné míře vyčerpána.

VMP Rožnov p. R. – Mlýnský náhon – projektová dokumentace,- ident. č.: 134V112000021 (dotace z MKČR 0,35 mil. Kč)

V květnu 2011 proběhlo výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a s vybranou projekční firmou Ing. Pavel Skalický, Valašské Meziříčí byla podepsána smlouva o dílo na základě, které byl vypracován projekt pro stavební povolení. V prosinci 2011 byla podána žádost o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby na MěÚ Rožnov pod Radhoštěm, odbor výstavby a územního plánování. Bylo proinvestováno 251 160,00 Kč.

VMP Rožnov p. R. – Strojní vybavení truhlářské dílny,- ident. č.: 134V112000031 (dotace z MKČR 0,50 mil. Kč)

Po přidělení finančních prostředků proběhlo výběrové řízení ve formě veřejné zakázky malého rozsahu a byla vybrána firma s nejnižší cenovou nabídkou PANAS, spol. s r.o., Koryčany. Jednalo se o dodávku a montáž dvou dřevoobráběcích strojů - formátovací pily a spodní frézy. Oba stroje jsou určeny k opracování plošného materiálu a řeziva, k opracování masivu, včetně čepování špaletových oken a výplňových dveří do profilu síly 60 mm, Především jsou využívány pro údržbu a opravy historického i současného nábytku a sbírkových předmětů, které jsou prezentovány v areálech Valašského muzea.

Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci, byly proinvestovány ve výši 498 390,00 Kč.

Pustevny – zásobování vodou - studna pro objekty Pustevenka, Libušín a Maměnka,- ident. č.: 234V112000126 (dotace z MKČR 0,04 mil. Kč)

V roce 2011 se nám podařilo dokončit směnu pozemků na Pustevnách a v důsledku toho jsme se stali majitelem komunikace pod objekty Libušín a Maměnka, pod kterou povedou rozvody vody k objektům. Proto mohlo být provedeno dokončení projektové dokumentace a její úprava dle platných zákonů a podána žádost o územní rozhodnutí a stavební povolení. Tyto práce byly realizovány firmou Ekosilt, s.r.o. Olomouc.

Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci, byly proinvestovány v plné výši.

5.2. ISO/A

V tomto roce nám byly přiděleny finanční prostředky z kapitoly ISO/A (dotace z programu ISO 0,628 mil. Kč) na zabezpečení objektů, v nichž jsou uloženy předměty movitého kulturního dědictví bezpečnostními systémy a mechanickými zábranami. Přidělená dotace byla vyčerpána na rozšíření a úpravu elektrického požárního systému EPS, úpravu a rozšíření zabezpečovacího systému PZTS v objektu Libušín na Pustevnách.

Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto akci, byly proinvestovány ve výši 628 132,00 Kč se spoluúčastí Valašského muzea.

5.3. NORSKÉ GRANTY

Mezi větší úkoly patřila příprava podkladů pro kontrolu Norských grantů – NKÚ, MF - CFCU, a MKČR, vyjádření ke zprávě o průběžném auditu NG - scanování, tisk, kopírování archivních dokumentů a fotodokumentace.

Příprava podkladů pro stanoviska znalců – posouzení předpokladů realizace staveb Valašského muzea v rámci akce Norských grantů z hlediska stavebně technického ve spolupráci s firmou ZNALCI A ODHADCI – znalecký ústav, spol. s r.o. v Brně a právního posouzení aplikace zákona o veřejných zakázkách na veřejné zakázky zadávané Valašským muzeem ve spolupráci s firmou Společná advokátní kancelář zastoupená JUDr. Jiřím Juříčkem v Brně, průběžná jednání s autory posudků, jednání na MKČR.

5.4. AKCE PROVÁDĚNÉ PRACOVNÍKY TECHNICKÉHO ÚTVARU

Kaplička z Valašské Bystřice

Kopie kamenné kaple z roku 1755 – nejstarší sakrální dochované stavby na území obce Valašské Bystřice. Stavba obdélníkového půdorysu s mírně zaoblenou zadní částí, je postavena z cihelného zdiva opatřeného hladkou

omítkou s kamenným soklem. Střecha sedlová v zadní části s jehlancovitým zakončením je kryta dřevěným šindelem.

Vytyčení stavby bylo provedeno v červenci za účasti pracovníků technického a etnografického útvaru. Poté bylo započato s výkopovými pracemi jak pro samotnou stavbu, tak pro přípojku NN, EPS a EZS, které provedla firma Cobbler, s.r.o. Další stavební práce byly prováděny našimi pracovníky. Po odsouhlasení stavby byla provedena betonáž základových pasů, vyzdívka kamenného soklu a vyzdívka cihelného zdiva s osazením kamenného ostění. Následovala montáž stropních a střešních nosných konstrukcí, osazení krovu, deskového stropu a montáž střešní krytiny z dřevěného štípaného šindele. Podlaha v interiéru je tvořena kamennou dlažbou. Poté byly provedeny venkovní a vnitřní omítky, vápenné vybělení interiéru včetně dřevěné stropní konstrukce.

Na oddělení stolařské výroby byly vyrobeny dřevěné dvoukřídlové vstupní dveře včetně kování a dvě okna s vitrážovým zasklením.

Na severovýchodní straně byla vyzděna kamenná zídka zpevňující stávající břeh. V okolí objektu byly provedeny celkové venkovní terénní úpravy s výsadbou stromů a travním osetím. Kolaudace proběhla dne 8. 12. 2011.

Rekonstrukce oplocení zahrady u Jůvova domu

V návaznosti na opravu oplocení zahrady u Jůvova domu byla provedena výměna poslední části směrem od hlavní komunikace. Jednalo se o demontáž stávajícího plotu včetně vybourání betonové podezdívky. Dále bylo provedeno vyměření nových základových pasů a jejich vybetonování. Pro montáž oplocení byly pořízeny demontované části plotu ze zahrady ředitelské budovy včetně dvoukřídlové brány a vstupní branky, které byly předem v dílně upraveny. Nakonec byl proveden ochranný nátěr ocelových konstrukcí a terénní úpravy včetně opravy vstupní zpevněné plochy.

Rekonstrukce sociálních zařízení v objektu KD2

V zimních měsících provedli pracovníci technického útvaru celkovou rekonstrukci sociálních zařízení pro muže a ženy ve správní budově KD2. Byla provedena demontáž starých plechových kabelek a zařizovacích předmětů. Dále byly provedeny ve stěnách a podlahových konstrukcích nové elektrorozvody, rozvody vody a kanalizace k novým zařizovacím předmětům, opravy poškozených omítek, keramické obklady a dlažby. Na oddělení stolařské výroby byly vyrobeny dřevěné dělící příčky. Následně byly nové prostory vymalovány.

Hospoda Na posledním groši – technologie kuchyně

Pro instalaci nového technologického zařízení kuchyně, výčepu a výdejny v patře bylo potřeba provést některé opravy po posledním nájemci. Ve výčepu byl proveden částečně nový keramický obklad na výtahové stěně,

výmalba a nátěry stěn. Ve výdejně v patře byla položena nová podlahová krytina. Dále prováděli naši pracovníci vyklízení a očistu kuchyňských prostor.

Billův měšťanský dům – statické zajištění

V letošním roce došlo k provedení statického zajištění objektu formou výměny levého dřevěného sloupu. Před samostatnou výměnou nosného prvku bylo provedeno podchycení celé dřevěné konstrukce a stažení obvodových stěn. Ve stolařské dílně byla provedena kopie stávajícího sloupu ručním opracováním. Po výměně byla provedena impregnace nového prvku a přilehlých částí. Následně byla provedena sanace poškozených omítek a celková výmalba vnitřních prostor. V exteriéru bylo provedeno doplnění spár mezi trámovím mechováním.

Fojtství z Velkých Karlovic

U Fojtství z Velkých Karlovic byla provedena oprava dvoukřídlové vjezdové brány do dvora, výměna šindelové krytiny na stříšce včetně dubových kuželek. Dále se prováděla oprava a výměna dřevěných plotů v zahradě. V interiéru byly provedeny úpravy zázemí pro průvodce – oprava omítek a výmalba v sociálním zařízení, položení nové podlahové krytiny.

Janíkova stodola

V souvislosti s prováděním periodických elektrovevizi vyšel požadavek na provedení nového uzemnění hromosvodu v přední i zadní části objektu. V přední části bylo nutno rozebrat 28 bm stávající žulové dlažby, provést výkopy pro položení nového uzemnění, následně zásyp výkopu včetně hutnění a zpětného položení žulové dlažby. V zadní části byl proveden stejný rozsah prací, pouze namísto žulové dlažby byl proveden zásyp kačirkem.

Komorní amfiteátr v Dřevěném městečku

Oprava komorního amfiteátru spočívala ve výměně střešní krytiny na pravé šatně pro účinkující včetně impregnačního nátěru, dále byly celoročně prováděny opravy pódia formou výměny desek, oprava a výměna lavic v hledišti. Dále byla provedena oprava požárního zabezpečení šaten.

Výměna pódia u rybníčku

Pódium slouží k účinkování tanečních a hudebních souborů vystupujících v rámci programů Valašského roku. V důsledku značného opotřebení bylo nutné provést kompletní rekonstrukci stávající deskové podlahy. Byla provedena její demontáž a odvoz na skládku, dále příprava nových fošen s povrchovou úpravou včetně impregnace a následně zpětná montáž nového pódia.

Vycházkový okruh nad Valašskou dědinou

V rámci pokračování programového řešení svahu nad školou z Miloňova a Hospodou ze Zděchova byla realizace chodníku s mlatovým povrchem situovaného v lese od stániska z Rákošového do prostor budoucího Urbanova statku. Nejprve bylo provedeno vytyčení trasy dle navržené projektové

dokumentace, kácení vyznačených stromů včetně likvidace pařezů, skrývka humózní vrstvy hrabanky. Samotná realizace chodníku spočívala v provedení návozu štěrkodrti a její zhutnění v několika vrstvách a frakcích. Okraje chodníku ze spodní strany svahu byly zpevněny kulatinou.

Odvodnění komunikace ve Valašské dědině

Při dlouho trvajících deštích nastávaly v horní části Valašské dědiny problémy s povrchovými vodami tekoucími ze svahu pod lesem a místní asfaltové komunikace. Proto bylo nutné provést odvodnění vyhloubením příkopu v rostlém terénu nad komunikací od školy z Miloňova po napojení na hlavní komunikaci u hospody ze Zděchova. Bylo provedeno osazení svodníku do asfaltové komunikace a vybetonování záchytné šachty s ocelovou mříží s napojením do stávajícího odvodnění. Práce byly realizovány našimi pracovníky ve spolupráci s firmou Cobbler Zašová.

Výměna střešní krytiny z dřevěného štípaného šindele na objektech Valašského muzea

Vzhledem k tomu, že není možné získat finanční prostředky na výměnu šindelové krytiny na objektech muzea, jsme nuceni tyto práce financovat z vlastních zdrojů. V letošním roce jsme provedli výměnu šindele na těchto objektech: Komorní amfiteátr, šatna - 32 m², Sýpka z Heřmani - oprava obháněk - 70 m², Sýpka z Prostřední Suché - 420 m², Štramberské stodůlky ½ - 140 m², Kostel sv. Anny a Fojtství z Velkých Karlovic – výměna stříšek nad vstupními bránami - 46 m², Mlýn z Velkých Karlovic ½ střechy – 98 m², Chalupa ze Škudlova + stodola a chlív – 303 m², Chalupa z Jezerného č. 38 – obytné stavení ½, chlívek, sklep se seníkem - 206 m², sklípek u Blinkovy chalupy – 60 m², parkánové oplocení v DM – 162 bm. Všechny tyto střechy byly opatřeny impregnačním olejem na dřevo.

Obnova impregnačních nátěrů byla provedena na objektech: Stodola z Velkých Karlovic v MD, Blinkova chalupa z Horní Bečvy, Chalupa z Lužné, Komora a Sušírna ovoce ze Seninky, Zvonice z Lužné, Obytný dům z Nového Hrozenkova č. 10, Chalupa z Nového Hrozenkova č. 536, č. 205 a č. 60, Dům s chlívem a podsíňky z Valašské Polanky, Kovárna z Lutoniny, Ledovna, Stodola ze Zděchova ½. Celkem bylo provedeno 1 834,0 m² nových impregnačních nátěrů.

Dále byly provedeny opravy střech na objektech v Dřevěném městečku – na WC u Štramberských stodůlek – výměna lepenkové krytiny, nadstřešení prodejních stánků – výměna živičné krytiny s fošinkovým překrytím.

Mlýnský náhon

Před zahájením sezóny by provedeny nezbytné úpravy náhonu a jeho částí. Byla provedena výměna hlavního stavidla ve vtokovém objektu v ústí Bečvy, tři stavidel u rybníků v Mlýnské dolině a lávek. Všechny tyto prvky byly

vyrobeny v zimním období v stolařské dílně Valašského muzea. Dále bylo provedeno vyčištění koryta náhonu od nánosů.

Pajta z jižního Valaška

V roce 2011 byly provedeny přípravné práce na celkovou rekonstrukci pajty. Na místě byla provedena oprava základového pasu pod vyjetou konstrukcí, a její zajištění. V dílnách byla provedena příprava výměny nosných sloupků strouháním samorostů.

Oprava vahadlové studny

U vahadlové studny byla provedena oprava vysrubení celé konstrukce, výměna dožilých trámů, výroba nového vahadla, okuti okovu, výroba koryta a nakonec impregnace všech dřevěných prvků.

Šturalova usedlost

V rámci restaurátorských prací na kozubech a štítových stěnách obytného stavení jsme prováděli montáž pomocného lešení, demontáž okna ve štítu a jeho zadeštění. Ve stodole byla provedena výměna dřevěné deskové podlahy na humně včetně bočních nosných trámů obvodového pláště. Všechny dřevěné prvky byly následně ošetřeny konzervačním prostředkem proti dřevokazným houbám a plísním.

Opravy oplocení všech areálů muzea

Jednou z časově nejnáročnějších prací je soustavná oprava oplocení areálů, všech ohrad a hrazení pro dobytek, oplocení zahrádek, oprava zábradlí a bran v důsledku docházení jejich životnosti.

Další velkou část tvořila oprava a údržba parkánových plotů v areálu Dřevěného městečka.

Hamr z Ostravice – výměna vodního kola

V rámci údržby před zahálením sezóny byla provedena v zimním období prohlídka vodních staveb v Mlýnské dolině a následně bylo zjištěno, že prostřední kolo pohánějící hamerská kladiva je v havarijním stavu a je nutno provést jeho výměnu. V první etapě bylo nutno provést odstrojení stávajícího kola od nosné hřídele a jeho demontáž a převezení do dílen, kde bylo vyrobeno nové kolo v kopii stávajícího. Následně bylo provedeno vyčištění koryta pod vodními koly od nánosů bahna a opravy kamenných zdí mezi koly. Nakonec byla provedena montáž nového kola na místě z připravených dílů.

Pila z Velkých Karlovic – výměna hřídele

Po prohlídce pohonných mechanismů na pile byly zjištěny vážné závady na hlavní hřídeli pohánějící samotnou rámovou pilu včetně zpětného chodu. Proto bylo nutno provést výrobu nové hřídele, na které je osazeno vodní kolo pohánějící samotný mechanismus. Pracovníky technického útvaru bylo na

skládce vybráno kvalitní dubové dřevo, které bylo následně použito pro samotnou výrobu hřídele.

V prostoru pilového mechanismu jsme provedli opravu otevíracích oken a kompletní výměnu kování, které bylo vyrobeno v naší kovářské dílně.

Oprava sklepa u Blinkovy chalupy z Horní Bečvy

Z důvodu stálého zaplavování vnitřních prostor sklípku pod Blinkovou chalupou vznikl požadavek na kompletní opravu objektu. Práce spočívaly v odstranění nánosů bahna z podlahy sklípku, demontáž stávající kamenné dlažby a její očištění, provedení drenáže a odvedení spodní vody do příkopu a zpětné osazení kamenné dlažby. Dále byla provedena kopie dřevěných zárubní, restaurování původních dveří včetně kování. V interiéru byla provedena úprava zabezpečovacího systému EPS. Následně jsme provedli kompletní výměnu šindelové krytiny včetně výměny poškozených střešních latí a impregnačního nátěru. Po dokončení stavebních prací byly provedeny terénní úpravy v okolí celého objektu.

Údržbářské práce

Běžné údržbářské práce ve všech areálech muzea a na všech provozních objektech činili pracovníkům v letošním roce cca 1500 hod. Velký díl této činnosti spočívá především v: zajištění pravidelných údržbářských prací v oblasti elektrooprav jako jsou opravy elektrorozvodů, vypínačů, zásuvek, výměna svítidel, provádění revizí drobných přenosných zařízení, opravy telefonů, výpomoc při opravách systémů EPS, EZS a CCTV. Také zajišťujeme pravidelné opravy a údržbu vodoinstalací, odpadních potrubí, páteřních rozvodů kanalizace a silničních vpustí. Provádíme opravy topných systémů a pravidelné kontroly plynových kotlů a kotlen. Zámečníci provádějí opravy kování, zámků, mříží a ostatních jednak na objektech lidové architektury, tak i správních budovách.

5.5. ZABEZPEČOVACÍ SYSTÉMY EPS, EZS A CCTV

Dále se prováděly pravidelné revize elektrické zabezpečovací signalizace (EZS), elektrické požární signalizace (EPS), CCTV a opravy těchto systémů ve všech objektech Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

Dřevěné městečko

Fojtství z Velkých Karlovic, Kostel sv. Anny, Billova Chalupa, Rožnovská radnice, Janíkova stodola, Kavárna, ozvučovací kabina na amfiteátru, hospoda Na posledním groši, Vaškova hospoda, Pálenice z Lačnova, Vstupní objekt do DM, Pánská sýpka z Prostřední Suché, Sýpka z Heřmanic, Štramberské stodůlky.

Mlýnská dolina

Vozovna z Ostravice, Hamr z Ostravice, Lisovna oleje, Pila z Velkých Karlovic, Mlýn z Velkých Karlovic, Valcha z Velkých Karlovic, Stodola z Velkých Karlovic, Kovárna z Horní Lidče, Obytný dům z Trojanovic, Živý dům, zvonička z Dolní Bečvy.

Valašská dědina

Stodola z Hodslavic, budova WC u amfiteátru, koliba z Černé Hory, Chalupa z Miloňova, Chalupa bezzemka z Leskovce, Chalupa ze Študlova, Blinkova chalupa z Horní Bečvy, komora ze Seninky, chalupa z Lužné, zvonice z Lužné, dům z Karolinky - Rákošového, Škola z Miloňova, Hospoda ze Zděchova se stodolou a ledovnou, Šturalova usedlost, evangelický toleranční kostel z Huslenek, chalupa z Prlova, Větrný mlýn, Formanská usedlost - Jezerné č. 37, dům z Valašské Polanky, Kovárna z Lutoniny, Nový Hrozenkov č.10, Nový Hrozenkov č.536 (Adamec), Nový Hrozenkov č.205 (Kristiník), Nový Hrozenkov č.60, Jezerné č. 38 (Živé hospodářství), Fojtství z Lidečka, zvukařská kabina.

Provozní budovy

Provozní budova KD1 a KD2 , Administrativní budova - ředitelství, Juvův dům, depozitní hala 1-Tylovice, depozitní hala 2-Tylovice, Sušák, depozitář Frenštát, Pustevny - Libušín a Maměnka. Tyto práce byly prováděny firmou Trade FIDES, a.s. Ostrava.

5. 6. ODDĚLENÍ STAVEBNĚ TECHNICKÉ DOKUMENTACE

V roce 2011 se oddělení stavebně technické dokumentace zabývalo převážně kreslením projektové dokumentace pro stavební povolení a realizaci staveb prováděných ve Valašském muzeu jako rekonstrukce stávajících objektů, nebo nově realizovaných staveb. Zajišťovaly se všechny práce související s vyřízením stavebních povolení – vyjádření správců sítí a dotčených orgánů, vyřízení závazných stanovisek KÚZK oddělení památkové péče, CHKOB a ministerstva životního prostředí. Pracovníci oddělení zajišťovali autorský dozor na prováděných stavbách, přípravné práce ke kolaudaci staveb - veškeré revize, atesty použitých materiálů, konstrukcí, nátěrů aj. Poté se připravovaly návrhy na zápis do katastru nemovitostí u hotových staveb, vyčíslení skutečné hodnoty zápis o odevzdání respektive převzetí hotových staveb a jejich zařízení do majetku muzea. Tyto práce se prováděly ve spolupráci s ekonomickým oddělením. Oddělení stavebně technické dokumentace se podílelo ve spolupráci s etnografickým útvarem na dotváření libreta dostavby muzea. Dokumentace sloužila jako podklad pro jednání Vědecké rady, v roce 2011 se jednalo o realizaci dostavby Valašské dědiny – elektrifikace, dostavba usedlostí z Miloňova o stodolu, chlév a dvůr a návrh dostavby expozičního areálu Mlýnské doliny – rybí líheň a rekonstrukce náhonu. Dále oddělení vypracovávalo a vyhledávalo v archivech veškerou

projektovou dokumentaci jak pro potřeby ostatních útvarů, tak pro možnost nahlédnutí a studia externích žadatelů. Pracovníci prováděli zaměřování všech inženýrských sítí prováděných v areálech muzea před jejich zásypem a jejich zanesení do celkových situací.

Mezi další aktivity patřilo vypracovávání investičních záměrů pro MKČR na všechny stavební akce plánované a prováděné v muzeu, žádosti o dotace z programu zachrany architektonického dědictví ČR, příprava výběrových řízení na realizace staveb a po jejich dokončení pak závěrečná vyhodnocení, která se předkládají na odboru financí MKČR.

Nemalou aktivitou byla příprava dokumentace pro finanční kontrolu realizace Norských grantů a v návaznosti příprava podkladů pro stanoviska znalců – posouzení předpokladů realizace staveb Valašského muzea v rámci akce Norských grantů ze hlediska stavebně technického a právního, a pro vyjádření ministerstva financí a kontrolu NKÚ.

Projektová dokumentace prováděná projekčním oddělením technického útvaru:

- Příprava podkladů pro Vědeckou radu, elektrifikace Valašské dědiny, rybí líheň, dostavba usedlosti z Miloňova, stodola, stáje, dvůr
- Zateplení obvodového pláště a výměna výplní otvorů na objektu KD1 a KD2, vypracování projektové dokumentace a výkazu materiálu pro realizaci výběrového řízení.
- Odvodnění Valašské dědiny – příprava projektové dokumentace pro závazné stanovisko, výběr dodavatele a realizaci akce.
- Rekonstrukce štábu v Dřevěném městečku, zaměření skutečného stavu, projektová dokumentace pro realizaci stavby, kontrolní dny, výběr materiálu.
- Osazení automatické závory na cestě do Valašské dědiny včetně el. přípojky.
- Rekonstrukce ovčínů u stániska z Rákosového – výměna dožilých trámů v obvodových stěnách, fotodokumentace, zaměření, zakreslení jednotlivých stěn, konzultace s etnografy a památkáři.
- Rybí líheň – dokumentace stavby pro zadání výběrového řízení na rekonstrukci náhonu.
- Pospíchalova chata – příprava a realizace projektové dokumentace a žádosti o vyjádření k existenci chaty, o přidělení evidenčního čísla a zápis do katastru nemovitostí, geometrické zaměření objektu.
- Zápis o odevzdání a převzetí stavby – o odevzdání majetku do vlastnictví muzea, příprava celkových nákladů na akci:
  - o Pustevny – technologie čističky odpadních vod na Pustevnách,
  - o Konzervátorské - restaurátorské pracoviště Frenštát pod Radhoštěm,
  - o Vaškova hospoda – stavební úpravy podkroví pro realizaci nové expozice
  - o Oplocení pastvin ve Valašské dědině

- Komunikace ve Valašské dědině – vycházkový okruh, odvodnění u hospody ze Zděchova
  - Kaplička z Valašské Bystřice a zpevněné přístupové plochy
  - Hospoda na posledním groši – rekonstrukce
- Investiční záměry, příprava žádosti, fotodokumentace, ISPROFINy, rozpočty:
  - Maměnka – výmalby interiérů
  - Hospoda na posledním groši – vybavení kuchyně
  - Hospoda na posledním groši – vzduchotechnika
  - Jaroňkova galerie – dokončení rekonstrukce
  - Mlýnský náhon – projekt na rekonstrukci
  - Nové zastřešení provozní budovy KD1 a KD2
- Zaměřování a zkreslování inženýrských sítí do celkové situace areálů VMP, aktualizace map;
- Příprava investičních záměrů pro MKČR dle požadavků VMP včetně fotodokumentace;
- Závěrečná vyhodnocení akcí pro MKČR na zrealizované stavby;
- Kolaudace staveb, příprava podkladů a jejich realizace;
- Zadávací dokumentace pro výběrová řízení na dotační tituly včetně jejich vyhodnocování;
- Zajišťování revizí požárního vodovodního řádu, hasicích přístrojů, zajišťování ostatních revizí jako jsou revize elektro, přenosných elektrických zařízení, zvedacích zařízení, výtahů, tlakových nádob atd.;
- Zajišťování řádného technického stavu stávajících zabezpečovacích systémů EZS, EPS, kamerových systémů, systému kontroly vstupu, strážní služby, jejich pravidelné prohlídky kontroly funkčnosti;

Výběrová řízení realizovaná oddělením:

Příprava výběrových řízení spočívající ve vypracování výzvy a její schválení na oddělení veřejných zakázek MKČR, příprava smlouvy, hodnotící tabulky, projektová dokumentace, rozeslání výzvy vybraným firmám a její uveřejnění na webových stránkách, jmenování hodnotící komise, vyhodnocení kritérií, vypracování závěrečné zprávy a odeslání na MKČR, rozeslání sdělení o posouzení nabídky všem uchazečům, kompletace a archivace celého výběrového řízení.

- VŘ na dodavatele čisticích prostředků, příprava dokumentů, výběr dodavatele, vypracování hodnotící tabulky
- VŘ na realizaci geometrických prací v areálech vmp – výškopis a polohopis, příprava map
- VŘ na dodavatele nátěrových hmot, příprava dokumentů, odsouhlasení na MKČR, kontrola, vyhodnocení
- VŘ na realizace projektové dokumentace Rekonstrukce vodních systémů v areálech MD a DM
- VŘ na organizátora veřejných zakázek – Jaroňkova galerie a KD1 a KD2, příprava dokumentů, odsouhlasení na MKČR, vyhodnocení

- Jaroňkova galerie – dokončení,
- Stavební úpravy a nástavba objektu KD1 a KD2, příprava dokumentace, výběr nejvhodnějšího dodavatele
- Konzervátorské-restaurátorské pracoviště v depozitáři ve Frenštátě pod Radhoštěm - Obvodový plášť rampy
- Rekonstrukce kuchyně v Hospodě na posledním groši, příprava projektové, dokumentace a výpisů materiálu, otevírání obálek, výběrové řízení
- Oprava vytápění v hospodě Na posledním groši, průzkum trhu za účelem výběru nejvhodnějšího dodavatele
- Vycházkový okruh nad Valašskou dědinou, terénní práce – výzva třem uchazečům
- Odvodnění Valašské dědiny – výzva třem uchazečům
- Výkopové práce – Kaplička z Valašské Bystřice – výzva třem uchazečům
- Hospoda na posledním groši – pronájem, účast na výběrovém řízení

5.7. POŽÁRNÍ OCHRANA

V roce 2011 byly prováděny v oblasti požární ochrany všechny základní požadavky k zajištění požární ochrany v organizaci podle Zákona o požární ochraně č. 133/1985 Sb. a vyhlášky MV č. 246/2001 Sb. O stanovení podmínek požární bezpečnosti a výkonu státního požárního dozoru.

Především se jednalo o provádění pravidelných kontrol, školení zaměstnanců a odborná příprava členů požárních hlídek. Dále byly provedeny revize přenosných hasicích přístrojů – PHP, kontrola hydrantové sítě, tlakové zkoušky všech podzemních a nástěnných hydrantů, revize požárních uzávěrů a revize protipožárního nátěru.

Revize PHP a dodávka nového materiálu pro objekty v Rožnově pod Radhoštěm, na Pustevnách - Libušín, Maměnka a depozitáře Frenštát pod Radhoštěm zajišťovala firma Max Servis, Hromůvka 1894, Hranice.

Byly provedeny revize a vymetení kouřovodů na všech objektech, které se nacházejí ve Valašském muzeu v přírodě firmou Max Servis, Hromůvka 1894, Hranice.

Dále byly provedeny revize a vyčistění všech plynových kotlů ve správních budovách Valašského muzea taktéž firmou Max Servis, Hromůvka 1894, Hranice. Tato firma na výše uvedené práce byla vybrána výběrovým řízením formou výzvy osloveným firmám.

5.8. ELEKTROREVIZE

V letošním roce se prováděly pravidelné revize elektrických zařízení, kabelových rozvodů, rozvodných a přípojkových skříní a to jak v objektech lidové architektury ve všech areálech Valašského muzea, tak i ve správních a provozních budovách. Dále se prováděly opravy porevizních závad, revize provizorních elektrických přípojek na programy Národopisného léta. Také se prováděly revize trafostanic na Pustevnách a v areálu muzea.

Tyto práce byly prováděné externí firmou SKALI-S-Elektro, Rožnov a ŠMÝD VOJTĚCH-ELEKTRO, Žeravice.

5.9. ODDĚLENÍ DOPRAVY - DOPRAVNÍ ČINNOST

V roce 2011 bylo ujetu osobními vozidly 86.611 km, což je oproti roku 2010 o 2 921 km více. Průměrné spotřeby litrů na 100 km se pohybují v relacích předešlých let. Mírné rozdíly vznikají v důsledku počtu ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. U osobních vozidel především zimní a letní provoz a krátké projíždky v městském provozu.

Ceny pohonných hmot na jeden ujetý kilometr jsou přepočteny na základě údajů Finančního úřadu o průměrných cenách pohonných hmot v roce 2011. Nákladními automobily bylo ujetu 10.865 km, traktory 903 moto hodin.

5.9.1. Osobní doprava

Přehled ujetých kilometrů, čerpání pohonných hmot a průměrné spotřeby PH u jednotlivých vozidel.

Vozidlo	Ujeté Km	Spotřeba PH	100/Km spotřeba		PH Kč/1 Km
			2011	2010	
Škoda Elegance 3Z0 30 66	46.969	2.951,40	6,28	6,36	1,93
Škoda Elegance 1Z9 88-11	17.403	1.145,81	6,58	5,96	2,02
Škoda Fabie 2Z3 20-36	5.083	352,28	6,94	6,73	2,13
Citroen Jumper 2ZO 91-24	13.492	1.367,96	10,14	10,17	3,12

Citroen Jumper 30L 4Z4 66-45	3.664	412,04	11,24	0	3,46
Celkem:	81.528	5.877,21			OA - nafta
	5.083	352,28			OA - benzín

Ujeté kilometry celkem

- rok 2011 86.611 km
- rok 2010 83.690 km

Oproti roku 2010 bylo v roce 2011 ujeté o 2 921 km více. Průměrné spotřeby litrů na 100 km se pohybují v relacích předešlých let. Mírné rozdíly vznikají v důsledku počtu ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. U osobních vozidel především zimní a letní provoz a krátké projíždky v městském provozu.

Ceny pohonných hmot na jeden ujetý kilometr jsou přepočteny na základě údajů Finančního úřadu o průměrných cenách pohonných hmot v roce 2011.

Ceny pohonných hmot v roce 2011

- dle údajů Finančního úřadu Rožnov pod Radhoštěm
- nafta motorová 30,80 Kč
- benzín natural 95 31,60 Kč
- benzín speciál BA 91 31,40 Kč

Srovnání nárůstu počtu ujetých kilometrů v letech 2000 – 2011:

R. 2000	74.372 km	
R. 2001	80.078 km	+ 5.706 km
R. 2002	87.823 km	+ 13.451 km
R. 2003	114.168 km	+ 39.796 km
R. 2004	102.212 km	- 11.956 km
R. 2005	99.707 km	- 2.505 km
R. 2006	75.519 km	- 24.188 km
R. 2007	96.175 km	+ 20.656 km
R. 2008	89.271 km	- 6.904 km
R. 2009	89.058 km	- 213 km
R. 2010	83.690 km	- 5.368 km
R. 2011	86.611 km	+ 2.921 km

Ve srovnávaných letech jsou také ujeté kilometry realizovány stále se dvěma řidiči.

5.9.2. Nákladní doprava

Nákladní automobily

Přehled spotřeby pohonných hmot, ujetých kilometrů a průměrné spotřeby litrů na 100 km dle jednotlivých vozidel.

Vykazované průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel jsou značně ovlivněny poměrem ujetých kilometrů za různých provozních podmínek. V nejtěžším terénu může činit spotřeba PH až dvojnásobek normálu.

Vysoké procento přírážek bylo uplatněno u nákladních aut Liaz, kde ujeté km bylo najeté v těžkém terénu s častým zajížděním a couváním.

Vozidlo	Ujeté Km	Spotřeba PH	100/Km spotřeba		PH Kč/1 Km
			2011	2010	
Iveco 1Z1 24-77	7.000	1.170,94	16,72	11,98	5,15
Liaz 150261 VS 80-91	593	220,44	37,17	58,55	11,44
Praga V3S-S VSA 06-12	40	16	40	45,92	12,32
Celkem r.2011	7.633	1.407,38			
r.2010	10.865				

Kolové traktory

Přehled ujetých moto hodin (MTH), přepočítání moto hodin na kilometry, spotřeby pohonných hmot a průměrné spotřeby u jednotlivých vozidel.

Vozidlo	Ujeté MTH / Km	Spotřeba PH Litrů	1MTH spotřeba		PH Kč/1 Km
			2011	2010	
Zetor 5211 VS 29-30	278 / 6 950	1 879,49	6,76	6,69	8,32
Proxima Z01 23 74	397 / 9 925	2 053,64	5,17	4,78	6,37
Yukon Z01 4114	228 / 5 700	402,95	1,76	1,99	2,17
Celkem r. 2011	903 / 22575	4 336,08			

Ujeté kilometry celkem:

- rok 2011 903/ 22.575
- rok 2010 1.148/ 28.700

Kolísavá spotřeba u jednotlivých kolových traktorů je způsobená různým zatížením motoru při prováděných přepravách a zemědělských pracích. Proto změny ve spotřebě (průměrné) není možné brát jako ztráty, případně úspory. Přepočtový koeficient z moto hodin na kilometry je 25.

5.10. ENERGETIKA

Elektrická energie – velkoodběr Rožnov pod Radhoštěm

Pro rok 2011 byl s podnikem ČEZ Prodej a.s., rozvodný závod Valašské Meziříčí sjednána roční rezervovaná kapacita 220 MW. K překročení nedošlo v žádném období. Při vysokém procentu spotřeby na vytápění a kolísavém počasí není možnost ani provést úpravy sjednaného množství, protože o změnu je možné požádat 30 dnů před započítáním sledovaného období (čtvrtletí). Celkem bylo v roce 2011 odebráno 393.488 kWh při celkových nákladech 1.496.451,- Kč. Průměrná cena za jednu kilowat hodinu činila 3,80 Kč, v roce 2010 to bylo 3,88 Kč za jednu kilowat hodinu.

Přehled čerpání el. energie – VO Rožnov pod Radhoštěm

	Skutečnost	Náklady
Období	kWh.	Kč
I/IV	124.544	435.259,-
II/IV	80.502	331.362,-
III/IV	85.411	346.289,-
IV/IV	103.031	383.541,-
Celkem	393.488	1.496.451,-Kč

Průměrná cena za 1 kWh. činila v roce 2011: **3,80 Kč.**

Elektrická energie – velkoodběr Frenštát pod Radhoštěm

Pro rok 2011 byl sjednán, s podnikem ČEZ Prodej a.s. sjednána roční rezervovaná kapacita 55 MW. Celkem bylo v roce 2011 odebráno 68.665 kWh při celkových nákladech 300.168,-Kč. Průměrná cena za jednu kilowat hodinu činí 4,37 Kč, v roce 2010 to bylo 5,68 Kč za jednu kilowat hodinu.

Přehled čerpání elektrická energie – VO Frenštát pod Radhoštěm

	Skutečnost	Náklady
Období	kWh.	Kč
I/IV	36.916	127.600,-
II/IV	11.480	59.824,-
III/IV	9.096	54.409,-
IV/IV	11.173	58.335,-
Celkem	68.665	300.168,-Kč

Průměrná cena za 1 kWh. činila v roce 2011: **4,37 Kč.**
Elektrická energie – málo odběr Rožnov pod Radhoštěm

Pro rok 2011 byl sjednán odběr energie, s podnikem ČEZ Prodej a.s. Přehled čerpání elektrické energie a nákladů dle jednotlivých objektů:

Odběrné místo	KWh.	Kč
Jaroňkova galerie	264 KWh.	9.374,-Kč
Jůvův dům	3.101 KWh.	18.065,- Kč
Zahradní domek	202 KWh.	1.939,-Kč
Celkem r. 2011	3.567 KWh.	29.378,- Kč

Náklady na zahradní domek byly přefakturovány nájemci.

Elektrická energie – Pustevny

Elektrická energie je fakturovaná přímo nájemci panu Vítu Pavlovi.

5.11. ZEMNÍ PLYN

Zemní plyn byl v roce 2011 čerpán v sedmi odběrných místech – Správní budova ředitelství – Sušák – KDI - KDII, Stolařská dílna – Tesařská dílna - Sklad, Wilkův dům, Jůvův dům, Výstupní objekt z DM - Hospoda na posledním groši – Vaškova hospoda, Frenštát Depo a Kopečková vila. Náklady byly vypočteny dle ceníku ČEZ Prodej a.s. na rok 2011.

Wilkův dům	4.727 M ³	64.288,- Kč
Sluneční dům	845 M ³	11.492,- Kč
Jůvův dům	3.159 M ³	42.962,- Kč
Stolařská dílna,	27.887 M ³	379.264,- Kč
Tesařská dílna a sklad		
Vstupní DM WC, Hospody	13.794 M ³	187.598,- Kč
DM		
Frenštát Depo	23.706 M ³	331.884,- Kč
Ředitelství, Sušák, KDI a KDII	53.303 M ³	724.921,- Kč
Čerpáno:	127.421 M³	1.742 409,-Kč

Průměrná cena 13,70 Kč/1m³ plynu

Část uvedených nákladů byla fakturována odběratelům: byty pana Chuděje, slečny Tiché v objektu Wilkova domu, nájemci Hospoda na posledním groši a Vaškova hospoda v Dřevěném městečku, Kopečková vila - pan Měrka a Frenštát byt paní Šimčíkové.

5.12. PITNÁ VODA – VODNÉ, STOČNÉ

Čerpání pitné vody z jedenácti odběrných míst:

KD I a KD II	184 M ³
Jaroňkova galerie	1 M ³
Vodojem stráž	3 305 M ³
Vodojem PO	1 833 M ³
Ředitelství	202 M ³
Wilkův dům	227 M ³
Jůvův dům	48 M ³
Kopečkova vila	56 M ³
Tesařská hala a sklad	677 M ³
Frenštát depo	284 M ³
Živé hospodářství	36 M ³
Spotřeba za rok 2011	6 853 M ³

náklady:

- vodné 260.221,- Kč
- stočné 128.579,- Kč
- **celkem 388.800,- Kč**

Stočné nebylo účtováno v odběrných místech „Stráž - zadní vodojem – pitná voda“ a „Stráž HTP – hydrantové potrubí“ na požární vodu.

Pitná voda na Pustevnách je přefakturovaná přímo nájemci.

5.13. FAKTURACE NÁJEMCI - ELEKTRICKÉ ENERGIE, ZEMNÍHO PLYNU A PITNÉ VODY V ROCE 2011

V přehledu jsou uváděny veškeré fakturované částky za jednotlivé dodávky energií, pitné vody a zemního plynu. Nejsou započteny pouze částky za odběr elektrické energie a pitné vody v objektech Libušín a Maměnka na Pustevnách. Přímá fakturace nájemci panu Vítu Pavlovi za odebrání pitné vody a elektrické energie.

Přehled fakturace nájemcům dle druhů energií:

El. energie	VO Rožnov pod Radhoštěm	408.047,40 Kč
	MO Rožnov pod	1.939,20 Kč

	Radhoštěm	
El. energie – celkem		409.986,60 Kč
Zemní plyn – Rožnov pod Radhoštěm		90.165,90 Kč
Pitná voda - Rožnov pod Radhoštěm		54.878,- Kč
Fakturace – celkem r. 2011		555.030,50 Kč

5.14. ODDĚLENÍ STOLAŘSKÉ VÝROBY

V roce 2011 byla činnost truhlářské dílny LUV zaměřena převážně na opravy a údržbu objektů. V začátku roku pracovníci dílny vyráběli kopii venkovního schodiště pro objekt Libušín na Pustevnách, včetně montáže a osazení zábradlí. V rámci přestavby sociálního zařízení ve správní budově byly vyrobeny kabinky WC. Velkou část kapacit v jarním období jsme věnovali obnově – výrobě venkovního nábytku, který je využíván hlavně při pořádání programů Valašského roku. Před zahájením hlavní sezóny byly provedeny opravy na dětském kolotoči, jednak výrobou nových dílů podhledu podle stávajícího vzoru, tak i opravou konstrukce podlahy a její ošetření nátěrem. Do provozu byl kolotoč spuštěn v novém kabátě, včetně nové střešní plachty a z části i s nově vyrobenými figurkami. Kompletní obměna figurek kolotoče bude dokončena v měsíci březnu 2012.

Charakteristickým rysem pro objekty v Mlýnské dolině před sezonou byla výroba a rekonstrukce vodních kol pro pohon Hamru z Ostravice a Pily z Velkých Karlovic.

V rámci programu „mistrovská díla lidové architektury KENOZERO“ jsme vyrobili makety ruských dřevěnic, které jsou požívány při různých výstavách. Průběh hlavní sezóny je pro naše pracovníky ve znamení podpory nosných programů, vytvářením zázemí pro účinkující i návštěvníky pořadů. Do těchto činností spadá hlavně stavění stánků, rozmísťování venkovního nábytku, instalace podia, výroba rámků a stojanů pro propagaci.

Časté používání a nepřízeň počasí se během sezóny nejvíce podepíší na venkovním nábytku a stáncích, proto i tento rok po skončení hlavní sezóny jsme část kapacit věnovali jejich údržbě.

V areálu Valašská dědina na pracovišti zemědělského oddělení se z důvodu prohnílé části střechy teplého skleníku vyrobily a vyměnily nové dřevěné rámy. Část nově vyrobeného nábytku – stoly a lavice se umístily do Šturalovy usedlosti. Poslední měsíce roku jsme věnovali jak výrobě oken, dveří tak vybavení interiéru do nově postaveného objektu Kaple z Valašské Bystřice.

6. EKONOMICKO - PROVOZNÍ ÚTVAR

6.1. EKONOMICKÝ PODÚSEK

V roce 2011 bylo organizačně personální složení Ekonomického podúseku následující:

- náměstek útvaru – Ing. Petr Jurečka
- oddělení ekonomické
  - o vedoucí oddělení: Petra Parmová
  - o počet zaměstnanců: 7

Mimo zabezpečování účetní, finanční a personální agendy ekonomický útvar zabezpečuje skladovou evidenci, pokladní služby včetně provozu vstupních turniketů a docházkového systému. Z dalších činností uzavírá a kontroluje smlouvy na krátkodobé a dlouhodobé pronájmy objektu, kupní smlouvy, převody majetku a podílí se na zajišťování majetko - právních záležitosti.

6.1.1. ROZPOČTOVÉ UKAZATELE VMP

Základní personální údaje (§ 1 d)

Členění zaměstnanců podle věku a pohlaví – stav k 31. 12. 2011

věk	muži	ženy	celkem	%
do 20 let	0	0	0	0
21 – 30 let	7	3	10	9,43
31 – 40 let	11	8	19	17,92
41 – 50 let	14	13	27	25,47
51 – 60 let	21	16	37	34,91
60 let a více	11	2	13	12,27
celkem	64	42	106	100
%	60,4	39,6	100	X

Členění zaměstnanců podle vzdělání a pohlaví – stav k 31. 12. 2011

Dosažené vzdělání	muži	ženy	Celkem	%
základní	4	1	5	4,72
vyučen	29	6	35	33,02
úplné střední	1	1	2	1,89
úplné střední	19	23	42	39,62

odborné				
vyšší odborné	0	0	0	0
vysokoškolské	11	11	22	20,75
celkem	64	42	106	100

Celkový údaj o průměrných platech

Průměrný hrubý měsíční plat:	15.620,-- Kč
------------------------------	--------------

Celkový údaj o vzniku a skončení pracovních poměrů zaměstnanců v roce 2011

	Počet
Nástupy	65
Odchody	84

Trvání pracovního poměru zaměstnanců – stav k 31. 12. 2011

Doba trvání	počet	%
Do 5 let	41	38,68
Do 10 let	23	21,7
Do 15 let	20	18,87
Do 20 let	13	12,26
Nad 20 let	9	8,49
celkem	106	100

Jazykové znalosti zaměstnanců

U žádného místa nejsou stanoveny požadavky standardizované jazykové zkoušky. Jazykové znalosti jsou požadovány na úrovni běžné ústí a písemné komunikace.

Údaje o majetku, s nímž muzeum hospodaří (§ 1e)

Výše majetku	334.004.591,30
- z toho hodnota budov	204.455.374,00
Výše odpisů k 31.12.2011	87.635.220,94

Od 1. 1. 2009 **jsme** překročili ke změně způsobu odepisování. Odpisy jsme prováděli v souladu se zákonem o dani z příjmu, nyní vycházíme z předpokládané životnosti, jedná se především o budovy a stavby, ale také

vozidla, systémy jako jsou docházkový, depozitní, regálový a jiné. Hodnotíme každý nakoupený majetek podle životnosti a hodnota odpisů činí 1% pořizovací ceny měsíčně. Odepisujeme lineárním způsobem podle doby užívání. Tím jsme snížili objem odpisů.

6.1.2. HOSPODÁŘSKÝ VÝSLEDEK

Údaje o rozpočtu (§ 1f)

	V Kč:
Příspěvek na provoz stanovený naší organizací rozpisem schváleného rozpočtu na rok 2011	36.111.000,00
Zvýšení příspěvku na provoz úpravami rozpočtu zřizovatelem	39.105.000,00
Investiční prostředky	20.908.000,00

Doplnění provozních prostředků v celkové výši 1 921 tis. Kč, z toho:

- 1 283 tis. Kč na udržitelnost projektu spolufinancovaného s EHP/Norsko
- 112 tis. Kč na odpisy odkoupeného vodního díla – Mlýnský náhon
- 256 tis. Kč na ostatní osobní náklady (odstupné)
- 200 tis. Kč na platy zaměstnanců
- 70 tis. Kč na zvýšení osobních nákladů uvolněny z NNV

Kulturní aktivity (zdroj MK ČR odbor ORNK a OMG) celkem 763 tis. Kč, z toho:

- 20 tis. Kč na projekt O Valašského Primáška
- 45 tis. Kč na projekt Škola mladých odzemkářů
- 160 tis. Kč Vydání publikace PhDr. Doc. Ludvíka Kunze, CSc. – Lidové hudební nástroje
- 35 tis. Kč na projekt Podzimní tvořivé dílny
- 53 tis. Kč na projekt Popularizace a prezentace jevů tradiční lidové kultury
- 50 tis. Kč Jubilanți – pořad věnovaný narozeninám J. Štíky, K. Pavlišťika
- 300 tis. Kč Výstava: Interiér na Rožnovsku
- 100 tis. Kč publikace Tak mluvíme pod Radhoštěm

Věda a výzkum celkem 310 tis. Kč:

- 310 tis. Kč - Tradice rukodělné a řemeslné výroby na Valašsku a Těšínsku – identifikace, dokumentace, prezentace.

Provozní finanční prostředky jsme vyčerpali, vynakládali jsme je efektivně a hospodárně na stanovený účel.

Investiční dotace činily celkem 20 948 tis. Kč, z toho:

- 400 tis. Kč Radiometrický systém monitorování mikroklimatu, ISO D
- 300 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Rekonstrukce a nástavba provozní budovy

- 2 500 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Hospoda na Posledním groši – vybavení kuchyně
 2 250 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Hospoda na Posledním groši – vzduchotechnika
 1 480 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Centrální odsávání dílen
 350 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Mlýnský náhon – projektová dokumentace
 500 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Strojní vybavení truhlářské dílny
 12 500 tis. Kč ISPROFIN 134V1120 Jaroňkova galerie – stavební úpravy, dokončení
 628 tis. Kč Rekonstrukce EZS a EPS v objektu Libušín na Pustevnách, ISO A
 40 tis. Kč ISPROFIN 234V112 Pustevny - čistírna odpadních vod a studna

Přehled o nákladech a výnosech

Název položky	Schválený rozpočet v tis. Kč	Upravený rozpočet v tis. Kč	Skutečnost v tis. Kč
Spotřeba materiálu	4 100	4 139	5 278
Spotřeba energie	4 000	4 204	2 492
Prodané zboží	280	280	206
Opravy a udržování	2 025	2 025	2 476
Cestovné	590	602	403
Náklady na reprezentaci	59	59	43
Ostatní služby	5 120	6 141	7 633
Mzdové náklady	22 878	23 515	23 589
Zákonné sociální pojištění	7 779	7 873	7 734
*Zákonné sociální náklady	223	225	1 296
Ostatní sociální náklady	753	753	150
Daně	3	3	3
Ostatní daně a poplatky	40	40	0
Smluvní pokuty a úroky			0
Jiné ostatní náklady	200	200	482
Odpisy dlouhodob. majetku	8 400	9 385	10 695
Ostatní finanční náklady	521	521	579
Náklady celkem	56 971	59 965	63 059

- *v průběhu roku nová obsahová náplň účtu

Tržby z prodeje vl. výrobků	90	90	123
Tržby z prodeje služeb	12 500	12 500	14 806
Tržby z pronájmu	2 810	2 810	2 462
Tržby z prodaného zboží	400	400	322
Aktivace mat. a zboží	757	757	374
Aktivace DHM	1 300	1 300	638
Výnosy z prodeje materiálu	100	100	146
Výnosy z prodeje DHM			
Čerpání fondů	1 600	1 600	2 404
Ostatní výnosy z činnosti	1 300	1 300	1 546
Úroky	3	3	4
Ostatní finanční výnosy			
Výnosy z nároku SR	36 111	39 105	39 105
Výnosy z ost. transferů			1 218
Výnosy celkem	56 971	59 965	63 148

Hospodářský výsledek	0	0	88 977	
Hospodářský výsledek (po zdanění)	0	0	0	

Aktiva a pasiva organizace – stav k 31.12.2011

Aktiva		V tis. Kč
Dlouhodobý nehmotný majetek		7 747
Dlouhodobý hmotný majetek		244 704
Dlouhodobé pohledávky		759
Zásoby		6 721
Odběratelé	(311)	205
Krátkodobé zálohy	(314)	1 262
Jiné pohledávky	(315)	0
Pohledávky za zaměstnanci	(335)	62
Daně	(341,342)	40
Náklady příštích období	(381)	291
Příjmy příštích období	(385)	34
Pokladna	(261)	204

Ceniny	(263)	22
Běžný účet	(241)	8 906
Běžný účet FKSP	(243)	733
Aktiva celkem		271 690

Pasiva		V tis. Kč
Jmění	(401)	255 035
Dotace na pořízení dlouhodobého majetku	(403)	65
Fond odměn	(411)	1 774
Oceňovací rozdíly při změně metody	(406)	-928
Fond kulturních a sociálních potřeb	(412)	752
Fond rezervní	(413,414)	3 048
Fond reprodukce majetku	(416)	3 090
Dodavatelé	(321)	4 380
Krátkodobé přijaté zálohy	(324)	0
Zaměstnanci	(331)	1 410
Jiné závazky vůči zaměstnancům	(333)	0
Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	(336)	952
Ostatní přímé daně	(342)	231
Závazky k ústředním rozpočtům	(347)	25
Výdaje příštích období	(383)	0
Výnosy příštích období	(384)	678
Dohadné účty pasivní	(389)	1 101
Ostatní krátkodobé závazky	(378)	77
Výsledek hospodaření (zisk)	(493)	0
Pasiva celkem		271 690

Výsledek hospodaření VMP v roce 2011 je vyrovnaný. Ministerstvo kultury nás dotovalo 62 %, rozdíl nákladů byl hrazen z vlastních výnosů.

Nejvyšší položkou v nákladové části jsou osobní náklady, tvoří 50 % celkových nákladů. Další vysokou položkou je spotřeba materiálu. Tato položka zahrnuje materiál k zajištění provozu VMP, šindel na opravy střech na muzejních

objektech, materiál na opravy a udržování objektů, pohonné hmoty, čisticí a úklidové potřeby, pořízení drobného majetku do nových objektů a další.

Vysoké částky vydáváme na opravy předmětů a budov, opravy EPS a EZS, revize a další, abychom uchovali a udržovali objekty valašského muzea v provozuschopném a dobrém stavu. Další vysokou nákladovou položkou jsou odpisy majetku.

Ve výnosech je nejvyšší položkou tržba ze vstupného, činí 64 % z celkových vlastních výnosů. Významným zdrojem našich příjmů je výnos z nájemného námi nevyužívaných prostor a v neposlední řadě výnos z reklamy.

Výnosy nám také vylepšila dotace ze Státního zemědělského intervenčního fondu ve výši Kč 239 563,32 Kč.

Mzdové prostředky

Limit pro mzdové náklady roku 2011 byl:

- 23 515 tis. Kč
  - o z toho na platy: 22 591 tis. Kč
  - o na OON: 924 tis. Kč

Limit na platy byl překročen o 88 774,- Kč, rozdíl jsme pokryli z FO, limit pro OON byl nedočerpán o 15 tis. Kč (jednalo se o účelovou dotaci z ORNK na program Podzimní tvořivé dílny, který se neseťkal se zájmem návštěvníků). Stanovený přepočtený počet pracovníků 139 lidí jsme dodrželi, skutečný stav přepočtených pracovníků byl 121.

Výsledky vnitřních a vnějších kontrol

V roce 2011 proběhla kontrola ve Valašském muzeu v přírodě ze strany Okresní správy sociálního zabezpečení ve Vsetíně ve dnech 26. 9. – 27. 9. 2011. Předmětem kontroly bylo pojištění a plnění úkolů v nemocenském pojištění a důchodovém pojištění. Opatření k nápravě nebylo uloženo.

Na počátku roku 2011 byl podroben kontrole Nejvyššího kontrolního úřadu, územního odboru XIV. Olomouc projekt Norských grantů č. 0034 **EEA/Norway Grants financuje projekt: „Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví“**. Kontrolovány byly zejména „Peněžní prostředky v rámci finančních mechanismů Evropského prostoru a Norska“. Kontrolní zpráva č. 10/23 ze dne 13. 6. 2011. Výsledkem bylo kontrolní zjištění o použití nesprávných účetních zápisů při nakládání s majetkem. Dále byly zjištěny nedostatky při zadání veřejných zakázek z hlediska schváleného projektu NG. Kontrolní zjištění bylo kontrolovaným subjektem podrobena námitkám, které byly zamítnuty. Kontrolovaným byly následně podány námitky MF ČR, CFCU, který část námitek uznal jako opodstatněné a ve věci realizace výběrových řízení podalo ministerstvo financí podnět ÚHOS za účelem posouzení správnosti postupu VMP. Odstranění zjištěných nedostatků

kontroly NKÚ jak jsou uvedeny v protokolu č. 10/16 a 10/23. jsou mimo jiné řešeny Příkazem ředitele č. 7/2011.

Současně proběhl audit společnosti DELOITTE s.r.o., v téže věci, který byl zahájen dne 13. ledna 2011 a ukončen dne 30. května 2011 a byl proveden na základě pověření k finančnímu auditu vydaném CFCU čj. 902/126902/2010/LuMa/vk. Zjištěny nedostatky, v rozsahu jak je shora uvedeno.

Na základě výsledků interního auditu podle zákona č. 320/2001 Sb., o finanční kontrole, v platném znění, byla mimo jiné přijata vnitřní směrnice – Vnitřní kontrolní systém VMP, platná od 1. 10. 2010. V prosinci 2010 bylo provedeno školení všech zaměstnanců, kteří jsou nositeli práv a povinností spadajících do působnosti příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní, včetně schvalovacích postupů. Byl rovněž vypracován návrh vnitřní směrnice – Podlimitní zakázky, který řeší povinnosti při zadávání veřejných zakázek malého rozsahu vedoucími zaměstnanci při nakládání se svěřenými prostředky. V dubnu 2011 proběhl opět audit výkonu finanční kontroly v systému řízení VMP, který byl nastaven v roce 2010 a v začátku roku 2011. Další audit v květnu roku 2011 byl zaměřen do oblasti pracovně právní, a v měsíci září audit hospodaření s majetkem státu.

Bez závad proběhla kontrola:

- Program č. MK - S 3787/2011 – Interiér na Rožnovsku,
- Program č. MK – S 3787/11 – Tak mluvíme pod Radhoštěm,
- Program č. 36-11598/2010-LK/ORNK – Edukační programy pro školy,
- Program č. 89-11400/2010-ZPO/ORNK – Podzimní tvořivé dílny,
- Program č. MK-S 12 063/2010ORNK – Škola malých odzemkářů,
- Program č. MK S 11 342/2010 \ORNK – O valašského primáška,
- Program č. MK S 6237/2011-ORNK – Jubilanti,
- Program č. 37-11597/2010-LK/ORNK – Vydání publikace.

6.2 PROVOZNÍ PODÚSEK

V roce 2011 bylo organizačně personální složení Ekonomického podúseku následující:

- náměstek útvaru – Ing. Petr Jurečka
- oddělení programů a propagace
  - o vedoucí oddělení: PhDr. Radek Hasalík
  - o počet zaměstnanců: 6
- oddělení služeb návštěvníkům
  - o vedoucí oddělení: Ing. Eva Stolařová
  - o počet zaměstnanců: 19
- oddělení hospodářské správy
  - o vedoucí oddělení: Ing. Eva Stolařová
  - o počet zaměstnanců: 7

- oddělení ostrahy
  - o vedoucí oddělení: Zdeněk Miklík
  - o počet zaměstnanců: 15
- správa počítačové sítě 1,5

6.2.1. NÁVŠTĚVNICKÝ PROVOZ

V roce 2011 Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) navštívilo celkem 277.838 osob, což je o 31.725 osob více než v roce 2010.

Přehled návštěvnosti v jednotlivých areálech Valašského muzea v přírodě (DM – Dřevěné městečko, MD – Mlýnská dolina, VD – Valašská dědina) za období 1. 1. – 31. 12. 2011, je vyjádřen statisticky ve srovnání s celkovým ukazatelem návštěvnosti za identické období roku 2010.

DM	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
I.	616	149	114	49	928	834	94
II.	3 539	998	856	268	5 661	5 227	434
III.	1 484	653	410	107	2 654	1 827	827
IV.	19 950	7 158	3 899	857	31 864	24 525	7 339
V.	3 787	3 492	1 682	3 558	12 519	7 958	4 561
VI.	4 326	8 569	2 064	7 355	22 314	20 840	1 474
VII.	22 466	9 401	5 045	4 384	41 296	38 480	2 816
VIII.	19 878	8 576	4 368	4 099	36 921	37 073	-152
IX.	5 707	3 604	2 027	3 970	15 308	13 287	2 021
X.	3 906	1 559	917	519	6 901	6 687	214
XI.	64	102	14	12	192	403	-211
XII.	7 139	2 006	1 745	507	11 397	10 163	1 234
CELKEM	92 862	46 267	23 141	25 685	187 955	167 304	20 651

VD	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
I.	185	41	0	0	226	145	81
II.	209	51	0	0	260	242	18
III.	534	147	0	0	681	708	-27
IV.	3 096	1 215	0	12	4 323	2 787	1 536
V.	2 450	1 641	751	0	4 842	3 226	1 616
VI.	2 614	2 817	989	1	6 421	8 063	-1 642
VII.	8 016	3 338	1 403	2	12 759	11 228	1 531
VIII.	8 760	3 727	1 599	1	14 087	12 747	1 340
IX.	3 637	1 127	1 183	0	5 947	3 826	2 121
X.	1 774	659	0	0	2 433	2 053	380
XI.	16	3	0	0	19	0	19
XII.	1 286	5 309	255	364	7 214	6 465	749
CELKEM	32 577	20 075	6 180	380	59 212	51 490	7 722

MD	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
I.	0	0	0	0	0	0	0
II.	0	0	0	0	0	0	0
III.	0	0	0	0	0	0	0
IV.	0	0	0	0	0	0	0
V.	1 039	1 487	568	0	3 094	1 867	1 227
VI.	1 548	2 860	986	1	5 395	4 446	949
VII.	4 399	1 902	957	4	7 262	7 735	-473
VIII.	4 859	2 210	1 106	0	8 175	9 765	-1 590
IX.	1 725	660	975	0	3 360	2 290	1 070
X.	241	70	50	0	361	120	241
XI.	0	0	0	0	0	0	0
XII.	511	214	112	0	837	705	132
CELKEM	14 322	9 403	4 754	5	28 484	26 928	1 556

VÝSTAVY	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
I.	80	14	100	0	194	28	166
II.	112	31	85	5	233	19	214
III.	75	43	31	29	178	14	164
IV.	115	29	40	6	190	128	62
V.	44	7	24	26	101	4	97
VI.	46	28	56	6	136	19	117
VII.	314	63	154	73	604	98	506
VIII.	75	27	32	8	142	11	131
IX.	22	5	38	12	77	14	63
X.	81	27	55	55	218	25	193
XI.	0	2	0	0	2	0	2
XII.	65	16	29	2	112	41	71
CELKEM	1 029	292	644	222	2 187	401	1 786

VMP CELKEM	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
I.	881	204	214	49	1 348	1 007	341
II.	3 860	1 080	941	273	6 154	5 488	666
III.	2 093	843	441	136	3 513	2 549	964
IV.	23 161	8 402	3 939	875	36 377	27 440	8 937
V.	7 320	6 627	3 025	3 584	20 556	13 055	7 501
VI.	8 534	14 274	4 095	7 363	34 266	33 368	898
VII.	35 195	14 704	7 559	4 463	61 921	57 541	4 380
VIII.	33 572	14 540	7 105	4 108	59 325	59 596	-271
IX.	11 091	5 396	4 223	3 982	24 692	19 417	5 275
X.	6 002	2 315	1 022	574	9 913	8 885	1 028
XI.	80	107	14	12	213	403	-190
XII.	9 001	7 545	2 141	873	19 560	17 374	2 186
CELKEM	140 790	76 037	34 719	26 292	277 838	246 123	31 715

VMP CELKEM	ZÁKLADNÍ	DĚTSKÉ	SNÍŽENÉ	BEZPLATNÉ	2011 CELKEM	2010 CELKEM	ROZDÍL
DM	92 862	46 267	23 141	25 685	187 955	167 304	20 651
VD	32 577	20 075	6 180	380	59 212	51 490	7 722
MD	14 322	9 403	4 754	5	28 484	26 928	1 556
Výstavy	1 029	292	644	222	2 187	401	1 786
CELKEM	140 790	76 037	34 719	26 292	277 838	246 123	31 715

6.2.2. ODDĚLENÍ SLUŽEB NÁVŠTĚVNÍKŮ A HOSPODÁŘSKÉ SPRÁVY

Oddělení služeb návštěvníkům zajišťuje v rámci muzea nejdůležitější činnost – styk s veřejností.

V rámci jeho činnosti jsou poskytovány informace návštěvníkům, poskytovány průvodcovské služby v areálech Dřevěného městečka, Mlýnské doliny, Valašské dědiny. Dále je zajišťován provoz a úklid výstavních prostor v centrální budově Sušáku. V letošním roce byly výstavní prostory rozšířeny o novou stálou expozici Městečko pod Radhoštěm. Z další činnosti je zajišťování mimořádných prohlídek, svatebních obřadů a bohoslužeb v kostele sv. Anny. Ke zkvalitnění prohlídky v areálu Mlýnské doliny přispělo ukončení majetkových záležitostí spojených s provozem mlýnského náhonu nutného pro pohon vodních strojů. S tímto majetkem od závěru roku 2010 hospodaří Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm a tím již nehrozí zastavení provozu těchto unikátních technických staveb.

Hlavním předpokladem pro chod tohoto úseku je dostatek kvalifikovaných pracovníků - průvodců, demonstrátorů, kteří poskytují informace návštěvníkům muzea a jsou schopni operativně řešit nepředvídatelné provozní situace. S ohledem na jazykovou vybavenost a pružnost v nasazování do služeb se osvědčili studenti, naopak důchodců je využíváno především jako demonstrátorů v areálu Valašské dědiny.

Na hlavní sezonu je proto každoročně nutno zvýšit počet průvodců, demonstrátorů a pokladních na víc než desetinásobek základního stavu. V roce 2011 bylo na krátkodobé smlouvy zaměstnáno celkem 45 osob. S ohledem na jazykovou vybavenost a pružnost v nasazování do služeb je většinou dávana přednost studentům. V roce 2011 pracovalo v oddělení služeb 25 studentů, 16 důchodců (převážně jako demonstrátoři v areálu VD) a 6 pracovníků v produktivním věku.

Pro ověření kvality jejich činnosti jsou prováděny namátkové kontroly. Vyřizování objednávek prohlídek bylo po dobré zkušenosti z předchozího roku zajišťováno přímo na oddělení služeb návštěvníkům. Tímto způsobem bylo dosaženo vyšší operativnosti a lepší informovanosti návštěvníků.

Prohlídky areálů Dřevěného městečka a Valašské dědiny jsou individuální. V těchto areálech jsou ve všech objektech pracovníci muzea, kteří poskytují kvalifikovaný výklad. Organizovaným výpravám je na vyžádání umožněna prohlídka s průvodcem.

6.2.3. ODDĚLENÍ PROGRAMŮ A PROPAGACE

V roce 2011 hlavní činnost oddělení spočívala v:

- realizaci programové skladby VMP včetně organizace programů, tvorby dramaturgie a smluvního zabezpečení jednotlivých pořadů.
- Zabezpečení propagační činnosti, zpracovávání tiskových zpráv, spolupráci s rozhlasem a televizí, aktualizací webových stránek.
- zpracování grafické podoby propagačních materiálů, tiskovin, plakátů a letáků k zajištění propagace pořadů Valašského roku a všech expozic a výstav VMP,
- zpracování grafické podoby programového sborníku Valašský rok, koordinaci součinnosti s externími tiskárnami, které tisknou propagační materiály, příp. publikace VMP, aktualizací všech propagačních materiálů, zpracování grafické podoby propagačních materiálů, tiskovin, plakátů a letáků k zajištění propagace pořadů Valašského roku a všech expozic a výstav VMP.

K pravidelným činnostem patřilo také zasílání informací o připravovaných programech a výstavách veřejným sdělovacím prostředkům (TV Beskyd, ČT Ostrava, ČR Ostrava, ČR Brno, Rádio Apollo a další).

6.2.4. ODDĚLENÍ OSTRAHY

V rámci Oddělení ostrahy muzea jsou vykonávány dva druhy činnosti: výkon strážní služby (ostraha) a obsluha elektronického požárního a zabezpečovacího systému a kamerového systému (monitoring). V rámci pořadů Valašského roku a při akcích pořádaných externími subjekty jsou pracovníci ostrahy zapojováni také do dalších činností (organizace pohybu osob a vozidel, hlídání výstav). K jejich pracovním povinnostem patří také péče o služebního psa.

6.2.5. SPRÁVA POČÍTAČOVÉ SÍTĚ

Hlavní náplní je zabezpečení bezproblémového chodu veškeré výpočetní techniky především správou serverů, ochraně dat, aktualizací, správě uživatelských programů, oprav a odstraňování mimořádných stavů.

V závěru roku se podařilo zrealizovat síťové a internetové propojení včetně vnitřních rozvodů v Janíkové stodole, což přispěje ke zvýšení úrovně poskytovaných služeb a zvýší nabídku a využití jak pro účinkující tak pro návštěvníky tohoto zařízení.

Hlavní pracovní náplní správce počítačové sítě je zajištění bezproblémového chodu veškeré výpočetní techniky v rámci celého muzea.

Správa serverů:

- diagnostika spuštěných aplikací
- zabezpečení dat proti externímu napadení
- aktualizace nainstalovaného software a dodržování autorských práv
- monitorování využívání datového prostoru
- pravidelné zálohování uložených dat
- správa uživatelských účtů
- správa emailových účtů
- profylaxe
- odstraňování mimořádných stavů a havarijních situací ve spolupráci se smluvními firmami
- návrh koncepce modernizace a rozšiřování podnikové sítě a její konzultace s pracovníky odborné smluvní firmy, určování priorit rozvoje a předkládání požadavků vedení muzea ke schválení

Správa jednotlivých PC a periferií:

- tvorba jednoduchých programových aplikací na základě požadavků definovaných uživatelem

Uživatelská podpora a konzultační služby:

- zaškolování pracovníků z hlediska počítačové a telekomunikační techniky

7. VALAŠSKÝ ROK 2011

Na realizaci Valašského roku 2011 se podílely všechny tři útvary Valašského muzea v přírodě. Ekonomicko - provozní útvar, resp. oddělení produkce a programů, realizovalo celkem 26 jedno nebo vícedenních pořadů, 3 pietní akty a dvě bohoslužby a spolupracovalo na realizaci dalších osmi kulturních pořadů na půdě VMP, a podílelo se na zajištění 1 pořadu na půdě partnerského polského muzea v přírodě. Etnografický útvar realizoval v roce 2011 celkem 11 jedno nebo vícedenních pořadů Valašského roku, 12 výchovně - vzdělávacích pořadů a 10 bohoslužeb. Technický útvar realizoval 2 jednodenní pořady Valašského roku 2011.

Současná programová nabídka Valašského roku nabízí návštěvníkovi Valašského muzea v přírodě pestrou paletu pořadů. Vznikala dlouhodobým procesem z mnohem skromnějších poměrů. Na počátku stála velká národopisná slavnost I. Valašský rok, která v roce 1925 zahájila éru budování Valašského muzea v přírodě. Spolu s Druhým (1935) a Třetím (1947) Valašským rokem vytvořily odrazový můstek k pozdějším Valašským slavnostem (1958), které roku 1960 dostaly název Rožnovské slavnosti, jež současný mezinárodní folklorní festival drží podnes. K pořadům s dlouhou tradicí trvajícím dosud patří i Anenská pouť, konaná jako náhrada za neuskutečněný Valašský rok v červenci 1945 a potom pokaždé, dovolily-li to společenské poměry. Na konci 60. let se prosadila myšlenka Národopisného léta, které zpočátku jen formou pódiových vystoupení na tehdy novém amfiteátru v Dřevěném městečku prezentovalo valašské zvykosloví. Drobné krůčky otevíraly cestu k větším projektům, v roce 1975 byl na půdě Valašského muzea poprvé představen Starodávňý jarmark. A rok 1980 změnil Národopisné léto na Valašský rok, neboť zimní předvánoční jarmark a zvykoslovný Masopust posunuly záběr muzea i do zimních měsíců. A pořadů přibývalo, na scénu přicházely tématické pořady dokumentující řemeslnou zručnost našich předků jako Setkání hrnčírů, Velké prádlo, Den řemesel a v posledním dvacetiletí i nové hostující mezinárodní folklorní festivaly (Rožnovská valaška, Jánošíkův dukát, Romská píseň). Spolu s odpoledními koncerty místních nebo vzdálenějších folklorních souborů a občas také dechových hudeb (v tradici lázeňských promenádních koncertů) a spolu s pořady věnovanými významným osobnostem Valašského Slavína, místa jejich posledního odpočinku v těsné blízkosti kostela sv. Anny v Dřevěném městečku, tak vyrostla nabídka pořadů, která se drží dodnes. V posledních letech je zvláštní pozornost věnována výchovně-vzdělávacím pořadům pro školní i předškolní mládež, které mají probudit zájem více generací a vtáhnout tak do muzejního dění v ideálním případě celou rodinu.

7.1. PROGRAMOVÁ SKLADBA JEDNOTLIVÝCH POŘADŮ VALAŠSKÉHO ROKU

Programová skladba Valašského roku 2011 byla tvořena jednak kmenovými pořady zvykoslovnými (Masopust, Velikonoce na Valašsku, Anenská pouť,

Mikulášský podvečer) a jednak tématickými (Hejův nožík, Pekařská sobota, Dny řemesel a setkání kovářů), k nimž se řadí i dva velké stylové prodejní jarmarky (Starodávny a Vánoční jarmark), které muzeum organizuje každoročně. K nim se přidružují mezinárodní folklorní festivaly, jeden z nich, Rožnovské slavnosti, konaný v poslední době každý lichý rok, pořádá VMP. Ostatní festivaly organizují externí subjekty na půdě VMP (Rožnovskou valašku Armáda ČR, Jánošíkův dukát Obec Slovákov v ČR a Romskou píseň Demokratická aliance Romů). Samostatnou skupinou pořadů jsou výchovně-vzdělávací pořady, které seznamují děti a mládež s lidovým zvykoslovím, řemesly a tradičním způsobem života na Valašsku. Ostatní pořady tvoří pódiová vystoupení, většinou k jubileím souborů nebo k výročím významných osobností Valaška. V roce 2011 se uskutečnily dva multimediální pořady v Janíkově stodole v termínech květnového a zářijového státního svátku. Součástí programové nabídky, která záměrně míří ke všem věkovým kategoriím návštěvníků, jsou bohoslužby v kostele sv. Anny v Dřevěném městečku, resp. v evangelické modlitebně ve Valašské dědině. Účelem Valašského roku, jak už z názvu vyplývá, je seznámit návštěvníka s různými rovinami života našich předků a dokumentovat tak v ročním cyklu co nejúplněji jejich život.

Náplň práce tří pracovníků oddělení produkce a programů Valašského muzea v přírodě se v roce 2011 odvíjela především od úkolů spojených s přípravou a realizací pořadů Valašského roku 2011.

Hodnotíme-li obecně, přetrvává určitý problém v nekázní části návštěvníků, zvláště v souvislosti se zákazem kouření v areálech Valašského muzea. Občas se vyskytnou potíže i s morálkou lidových výrobců a prodejců, kteří nechtějí respektovat zavírací hodinu a snaží se opustit svá stanoviště před ukončením pořadu.

Oddělení programů VMP mělo po celý rok 2011 na starosti zajišťování lidových výrobců a prodejců na všechny prodejní pořady Valašského roku, zvláště na Velikonoce, Starodávny jarmark a Vánoční jarmark.

V průběhu měsíce června, července a srpna 2011 se v Dřevěném městečku a ve Valašské dědině uskutečnilo sedm pořadů z cyklu Valašské divadelní léto, organizované Pragokonzertem Zlín. Na jejich realizaci se podílelo programové oddělení VMP (Milena Bahounková). VMP získalo z pronájmu areálu celkem 63.000,- Kč (bez DPH).

12. srpna 2011 proběhlo ve Valašské dědině Valašské folkrockování, organizované T klubem - městskou kulturní agenturou v Rožnově. Valašské muzeum na základě nájemní smlouvy získalo 30.000,- Kč (včetně DPH).

Během kalendářního roku 2011 proběhlo v Janíkově stodole celkem 14 pořadů externích subjektů. 25. listopadu 2011 proběhlo v Janíkově stodole šestihodinové natáčení rozhlasového pořadu Moravský Silvestr, který byl na

Silvestra 2011 vysílán v celostátním rozsahu na vlnách Českého rozhlasu. Pořad byl natočen ve spolupráci s Valašským muzeem v přírodě.

7.2. FOLKLORNÍ FESTIVALY

V roce 2011 se na půdě Valašského muzea v přírodě konaly celkem čtyři mezinárodní folklorní festivaly, z toho jeden, MFF Rožnovské slavnosti, organizovalo VMP a ostatní tři byly dílem externích subjektů, MFF Rožnovská valaška organizuje Armáda ČR, MFF Jánošíkův dukát organizuje Obec Slovákov v ČR a MF Romská píseň organizuje Demokratická aliance Romů ČR. Nejdlejší tradici mají Rožnovské slavnosti, které navazují na vůbec První Valašský rok 1925, který zahájil éru Valašského muzea v přírodě. MFF Rožnovská valaška se na půdě VMP koná od roku 1993 a idea jeho konání vznikla v souvislosti s rozdělením bývalého Československa a s omezením možností prezentace armádních souborů. MFF Jánošíkův dukát zahajoval v roce 1999 a napomáhá formou festivalových vystoupení k prohlubování vzájemných vztahů mezi Čechy a Slováky. MF Romská píseň měl ve VMP premiéru v roce 1997, od té doby se drží v programové nabídce, i když dlužno říct, že úroveň tohoto festivalu zvláště v posledních letech klesá.

MAFF Rožnovská valaška

V průběhu tří denního festivalového programu se představilo více než 780 účinkujících. Představil se bulharský folklorní soubor Chudesiya, Slovensko bylo zastoupeno Nebeskou muzikou z Terchové a folklorním souborem Technik z Bratislavy. Širokou paletu vystoupení tradičních účastníků – v abecedním pořadí Dunajec a Dunaječek Olomouc, cimbálová muzika Háj ve Slezsku, Jánošíček Brno, Klebetníček Vyškov, Lučina Brno, Maleníček Lipník nad Bečvou, Ondrášek Brno, Púčik Brno, Rosénka Praha a Trnka Vyškov - v tomto ročníku rozšířily i hostující folklorní soubory Cifra Uherské Hradiště a Kohoutek Chrudim. To vše pod dramaturgickým vedením Vojenského uměleckého souboru ONDRÁŠ Brno, který se návštěvníkům představil zejména v hlavních večerních programech.

Návštěvníci mohli zhlédnout boje skupin historického šermu, rekonstrukci historické bitvy či život ve vojenském ležení v podání skupin Cyrano Club Brno, Non Sanctus Olomouc, Regiment Altblau Brno, Společnost 1645 Brno, Šermířská a divadelní společnost Zikmunda Wintera Tábor a Valašský sbor portášský Valašská Bystřice, skupina orientálního tance Safína Brno.

Nechybělo vystoupení jednotky Čestné stráže Armády České republiky Posádkového velitelství Praha a koncertů Vojenské hudby Olomouc. Festival nezapomněl ani na rožnovské děti. V pátek program nabídl pohádková představení Čert a Káča brněnského divadelního souboru Dráček, v neděli dopoledne v městském parku Dětský den, plný her, soutěží a ukázek hasičské a policejní techniky.

V pátek 3. 6. 2011 v podvečer po slavnostním zahájení pokračoval festival vystoupením Zbojnické chodníčky v podání VUS Ondráš. V sobotu dopoledne po průvodu účinkujících z náměstí před budovu Sušáku, byl festival znovu tradičně zahájen. Odpoledne proběhl promenádní koncert Vojenské hudby Olomouc a také dětská soutěž Trylky Jaroslava Juráška, večer potom Ondrášovské Cifrování s Kohoutkem, za účasti souboru Cifra z Uherského Hradiště a souboru Kohoutek. V neděli dopoledne proběhl Boj o park za účasti skupin historického šermu a odpoledne Galaprogram festivalu, závěrečné vystoupení spojené s rozloučením.

MFF Rožnovské slavnosti

Cílem letošního festivalu bylo zapojit do dění celého festivalu více složek z Rožnova a tím vrátit celému festivalu jeho smysl a naplnění. Připomenout zdejší lidem to, že jsou to „jejich“ slavnosti a že máme společně co ukázat a oslavovat. Zahájilo se v pátek 1. 7. 2011 v 19.00 pořadem „V dobrém zme sa zešli“. Jedním ze sobotních vrcholů byl pořad „Jubilanti“ od 16.00, který vzpomněl nedožitě osmdesátiny PhDr. Jaroslava Štiky, CSc., za účasti dalšího jubilanta, PhDr. Karla Pavlišťíka a rožnovského souboru Javořina.

Hlavní sobotní večerní program s názvem „Valašsko moje, zdrávo bud“ měl na Rožnovských slavnostech reprízu po úspěšném uvedení na MFF Strážnice 2011, byl v podtitulu také věnován panu doktoru Štikovi.

Součástí sobotního programu byla dopolední soutěž v mužském tanci odzemku s odpoledním finálem.

V neděli 3. 7. 2011 proběhl od 11.00 pietní akt pana PhDr. Jaroslava Štiky, CSc. na Valašském Slavíně a odpoledne závěrečný pořad „...a v dobrém sa rozejdem...“ od 15.00.

MF Romská píseň

Organizátorem festivalu a prakticky jedinou kontaktní osobou byl PhDr. Petr Tulia, tel. 602 777 080, z Demokratické aliance Romů se sídlem ve Valašském Meziříčí. Jeho realizační štáb tvořily v den pořadu jeho dvě dcery.

17. ročník mezinárodního festivalu Romská píseň začal ve 13.00 na amfiteátru Dřevěného městečka, postupně vystupovaly soubory a skupiny z České republiky, Slovenska, Maďarska a Řecka: maďarská skupina Rigó Janci, slovenský folklorní soubor Máj z Piešťan, soubor romského divadla Romathan a romská dívčí skupina Sabrosa, romský soubor Čercheňa z České republiky, řecký soubor Kalliopé a slovenští rodáci, bratři Antonín a František Gondolánovi.

MFSF Jánošíkův dukát

13. ročník festivalu přivítal 19 folklorních souborů převážně z České republiky, ale také ze Slovenska, Polska a Ukrajiny. V pátek 5. 8. 2011 zahajovaly soubory

Hymnik z Bratislavy a Starišan z Prešova. V pátek večer proběhla v Sušáku vernisáž výstavy Koláže Ernesta Svrčka.

Sobotní program oživila tradiční škola tanců, tentokrát ze Šariše a také škola hry na pastýřské hudební nástroje pod vedením výrobce fujar Drahoše Daloše z Lehoty u Nitry a zejména 11. ročník mezinárodního mistrovství ve stloukání másla. Festival byl zakončen galaprogramem Z rodného kraja v neděli 7. 8. 2011 od 15.00. Z účinkujících na festivalu zaujali zvláště Všetechníci z Bratislavy a soubor Považan z Považské Bystrice. Součástí festivalu byl jarmark lidových výrobců za účasti 27 prodejců.

7.3. VÝCHOVNĚ-VZDĚLÁVACÍ POŘADY

Výchovně vzdělávací programy jsou od roku 2010 koncipovány na základě úzké spolupráce se školami (MŠ, ZŠ, SŠ) za účelem využívání netradiční – alternativní formy výuky. Cílem této výuky je formou prožitku, praktických poznatků poznat historii našeho regionu, život na Valašsku, tradiční řemesla a celkový život Valachů, kteří formovali náš současný život.

V roce 2011 byly tyto myšlenky realizovány ve 12 programech, z nichž jsou tři zcela specifické.

Jedná se o program **Vánoce na dědině**. Program je každoročně plně obsazen a velké množství zájemců není uspokojeno. K dalším specifickým programům patří **O valašského primáška** (7 dní) a **Škola mladých odzemkářů**. I u těchto programů je přetlak zájmu, protože počet účastníků je omezen. Oba dva tyto pořady jsou ukončeny vystoupením s účastí široké veřejnosti.

Další jednotlivé programy byly třídní. Zde existují pořady, u nichž jsou skupiny účastníků rozděleny dle časového itineráře. Jedná se o:

- **Barvíř ve městě** – Živý dům – 22. - 24. 3. 2011
- **Co ještě nevíte o valašských spisovatelích** – Živý dům – 5. - 6. 4. 2011
- **Velikonoce na dědině** – 26. - 28. 4. 2011
- **Jak Valach na Valašsku hospodařil** – 17. - 19. 5. 2011
- **Slabikář devatera řemesel** – 28. 5. 2011
- **Tajemný hrad Rožnov** – 7. - 9. 6. 2011
- **Jak Valaši chovali včely** – 14. - 16. 6. 2011
- **Obecná škola** – 4. - 6. 10. 2011
- **Podzimní tvořivé dílny** – říjen až listopad 2011 – 8 lekcí.

Také v této skupině pořadů jsou dva pořady, které se vymykají skupinovému systému (každá skupina je přihlášená na určitý čas a postupuje po jednotlivých stanovištích). U pořadu **Jak to bylo s horů Radhošů** a pořadu **Tajemný hrad Rožnov** se všechny objednané skupiny účastní společného programu (v počtu asi 120/den) a po ukončení společného programu navštíví jednotlivá stanoviště.

Všechny pořady byly koncipovány na základě celorepublikového programu MŠMT, tzv. RVP za účelem možnosti provádět výuku v prostorách, které jsou pro výuku netradiční a splňují podmínku typického prostředí valašské lidové architektury; prostředí, ve kterém se dřívější život Valachů odehrával.

Součástí programů byly výukové listy, které tvoří jednotliví režiséři. Zároveň vznikaly i jednoduché příručky k jednotlivým programům jako např. **Desatero z keramiky** – pořad **Podzimní tvořivé dílny; Velikonoce na Valašsku** – pořad **Velikonoce pro školy** či se využívaly dříve vytvořené materiály – **Řápu tak, jak ně huba narůstla aneb jak se mluvilo valašsky** – pořad **Co ještě nevíte o valašských spisovatelích**.

Celkem se Výchovně – vzdělávacích pořadů účastnilo 9 494 žáků MŠ, ZŠ, SŠ včetně seniorů a skupin znevýhodněných spoluobčanů.

7.4. PROPAGACE VALAŠSKÉHO ROKU

Kalendářní rok zahájilo oddělení propagace v sestavě Blažena Běřáková, Marcela Koláčková a Přemysl Halamíček, který ale k 28. 2. 2011 ukončil pracovní poměr. Od 11. 8. 2011 nastoupil do oddělení propagace na pozici tiskového mluvčího a redaktora Mgr. Daniel Šamánek.

Činnost oddělení propagace souvisela se zadáním vyplývajícím s realizací Valašského roku 2011. Nejčastější formou propagace pořadů Valašského roku je výroba plakátů, méně už letáků, příp. propagačních skládaček. Nezbytnou součástí propagace zvláště velkých celodenních pořadů tvoří výzdoba areálů VMP.

Nad rámec těchto úkolů se propagace věnovala zvláště přípravě muzejních výstav a expozic v objektu Sušák, přípravě putovních výstav v tuzemsku i v zahraničí, propagačnímu zajištění srpnové mezinárodní konference Svazu evropských muzeí v přírodě, propagačnímu zajištění partnerské spolupráce s polským muzeem v přírodě - Gornoslazski park etnograficzny v Chorzowe a provoznímu vybavení areálů VMP.

Oddělení propagace, resp. tiskový mluvčí, dále zajišťuje ve spolupráci se správcem počítačové sítě aktualizaci údajů o VMP na webech Asociace muzeí a galerií, Evropské databanky, portálu Kudyznudy.cz, Atlasu Česka, Folklorního sdružení. Pravidelně zasílá informace o všech chystaných programech a výstavách VMP bezplatně těmto médiím (TV Beskyd, ČT Ostrava, ČRo Ostrava, ČRo Brno, ČRo Brno - pobočka Zlín, Radio Apollo, Radiožurnál, Radio Proglas, Radio Orion, Spektrum Rožnovska, KAM, Mladá fronta dnes, Lidové noviny, Valašský deník, Czech Tourism Praha, IC Vsetín; IC Velké Karlovice; IC Valašské Meziříčí; IC Valašské Klobouky; IC Valašská Bystřice; IC Rožnov; IC Frenštát; IC Bystřice pod Hostýnem).

7.5. NÁVŠTĚVNOST

Název pořadu	Návštěvnost					Celkové náklady
	Celková návštěvnost	Dospělí 15+ (základní vstupné)	Děti (6 – 15) (dětské vstupné)	Senioři, studenti, ZTP (snížené vstupné)	Bezplatné (0 – 6, ZTP/P)	
Masopust	4348	2 126 plus 300 rodinných	185	785	140	60 777,-
Regionální přehlídka dětských valašských souborů	619	299 plus 53 rodinných	27	83	21	5 400,-
Velikonoce na Valašsku	29048	11 819 plus 2.628 rodinných	1.300	3.422	374	120 076,-
Stavění máje	190	70 plus 14 rodinných plus 52 okružních	14	25	23	15 000,-
Muzika z Valašské Bystřice	383	171 plus 31 rodinných	14	54	20	21 830,-
Jaro na dědině – Velký redyk	951	364 plus 95 rodin. plus 123 okružních	115	53	0	40 154,-
Ozvěny frenštátského festivalu	557	248 plus 41 rodinných	12	78	25	3 360,-
Slabikář devatera řemesel	396	126 plus 27 rodinných	25	67	70	22 298,-
Kácení máje	401	173 plus 31 rodinných plus 110 okružních	13	39	0	18 631,-
Rožnovská valaška	7340		0	0	6.400 z toho 940 dětských	27 035,-
Rožnovské slavnosti	3007	1 331	423	0	1 107	630 936,-
Krásné lilie z celého světa	453	212 plus 11 rodinných	16	127	57	25.195,-

Zvonečkový jarmark	7325	2 776 plus 622 rodinných	319	873	590	55 091,-
Hejův nožík	1668	637 plus 124 rodinných	83	232	109	42 800,-
Ozvěny Valašského Slavína – Marie Podešvová	865	279 plus 61 rodinných	50	93	82	14 400,-
Pekařská sobota	6513	2.131 plus 396 rodinných	224	1.278	380	88 043,-
Romská píseň	1494	553 plus 146 rodinných	60	226	136	4 460,-
Anenská pouť	3225	753 plus 204 rodinných	116	285	1 150	66 551,-
Den řemesel a setkání kovářů	3893	1 474 plus 369 rodinných	217	548	163	77 944,-
Olšava šedesátiletá	328	133 plus 32 rodinných	16	37	26	13 300,-
Jánošíkův dukát	4646	1 890 plus 404 rodinných	411	933	804	3 633,-
Starodávny jarmark	9567	3 720 plus 846 rodinných	578	1.363	491	149 607,-
Sotva sa narodíš, už ti verbíř píše	500	Vstupné dobrovolné	0	0	0	2 669,-
Odpoledne s Koťárkou	1134	388 plus 72 rodinných	40	217	72	9 761,-
Výlet do Mlýnské doliny	532	162 plus 25 rodinných	24	102	0	15.051,-
Z druhé strany Radhoště	1051	341 plus 85 rodinných	33	116	136	7 860,-
Hornoslezský den	849	317 plus 41 rodin.	26	184	173	32 779,-
Muzicírování se Soláněm	996	349 plus 72 rodinných	21	181	108	22 520,-

Běh rodným krajem Emila Zátopka	950	0	0	0	800 z toho 150 dětských	60 116,-
Podzimní putování s broučky Valašským královstvím	2673	49 plus 6 rodinných	87	51	1 464	3 993,-
Podzim v zahradě a v chalupě	806	376 plus 60 rodinných plus 126 okružních	42	170	102	20 217,-
Písňe vyprávějí příběhy	904	318 plus 55 rodinných	28	169	193	48 758,-
Valašský hortikomplex	2 869	1 280 plus 221 rodinných	261	370	165 z toho 51 dětských	11 316,-
Mikulášský podvečer	446	255 plus 4 rodinné	5	34	138	22 743,-
Vánoce na dědině	6876	992 dospělých	57	143	1 124	85 079,-
Vánoční jarmark	10775	3 752 plus 590 rodinných plus 1 247 okružních	440	1.319	250	63 334,-
Vánoční setkání v Janíkově stodole	247	217	0	0	30	106 650,-
Živý betlém	572	232 plus 69 rodinných	26	47	25	49 902,-
Celkem	116528	47 849	6 137	13 334	15 693	2 014 170,-

8. PLNĚNÍ PROFILOVÝCH ÚKOLŮ STANOVENÝCH MK ČR VALAŠSKÉMU MUZEU V PŘÍRODĚ NA ROK 2011

8.1. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 1 - ZAJIŠTĚNÍ A REALIZACE PROGRAMŮ VALAŠSKÉHO ROKU 2011

V roce 2011 Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) navštívilo celkem 277.838 osob, což je o 31.725 osob více než v roce 2010. Dřevěné městečko navštívilo v roce 2011 celkem 188.155 osob, což je o 20.855 více než v roce 2010, Valašskou dědinu 59.212 osob, což je o 7.725 osob více než v roce 2010, Mlýnskou dolinu 28.284 osob, což je o 1.357 osob více než v roce 2010. Expozice a výstavy v Sušáku zhlédlo v roce 2011 celkem 2.187 osob.

Náplň práce Oddělení programů Valašského muzea v přírodě se v roce 2011 odvíjela především od úkolů spojených s přípravou a realizací pořadů Valašského roku 2011. Valašský rok 2011 zahrnuje zvykoslovné, tématické a folklorní pořady, resp. festivaly, z nichž mnohé tvoří již řadu let páteř programové nabídky Valašského muzea v přírodě. Valašský rok 2011 byl podobně jako předchozí ročníky koncipován tak, aby využíval možnosti, které nabízí muzeum v přírodě a zároveň saturoval poptávku veřejnosti. Některé, zvláště zvykoslovné pořady s každoroční periodicitou, patří už neodmyslitelně k muzejnímu dění. Většinu pořadů Valašského roku 2011 realizovalo Oddělení programů, některé tématické, resp. zvykoslovné pořady realizoval Etnografický útvar a Útvar technický.

26. února 2011 proběhl v režii programového oddělení v Dřevěném městečku pořad Masopust, spojený s 14 ročníkem soutěže O nejlepší Valašskou klobásku a 4. ročníkem soutěže O nejlepší Valašskou tlačenu (účast 11 řeznických firem zajišťoval PhDr. Radek Hasalík, programovou náplň zajišťovala Mgr. Jaroslava Kvapilová). Vesnická skupina Limbora ze slovenského Prečína přivezla do Rožnova období žertovného zvyku chození s klátem – a tím byla „obchůzka s kolesom“, se kterým obcházeli Dřevěné městečko. Členové souboru Kašava ze Zlína předvedli jednu z nejrozšířenějších koledních obchůzek – Hru o sv. Dorotě. Největší ohlas sklidil u návštěvníků soubor Světlovan z Bojkovic jednak se svým pódiovým vystoupením nazvaným „Komeňský fašank“, ve kterém přiblížil tradiční tanec „Pod šable“, jednak velice zdařilými pestrými maskami. Místní soubor Radhošť doplňoval masopustní rej obchůzkovým programem, který vyvrcholil závěrečným pochováním basy. Programu se účastnilo 4.348 návštěvníků.

Valašské folklorní sdružení Vsetín letos opět po dvou letech organizovalo 16. dubna 2011 v Dřevěném městečku oblastní postupové kolo „Regionální přehlídky dětských valašských souborů. Přehlídku shlédlo 619 návštěvníků.

23. - 25. dubna 2011 se konal v režii programového oddělení třídenní pořad Velikonoce na Valašsku (režie Jaroslava Kvapilová). Bílá sobota byla

koncipována jako velký velikonoční jarmark, letos za účasti 106 lidových výrobců a prodejců. Hod Boží velikonoční – sváteční neděle se soubory Děcka z Kunovic a Hanák z Troubek, s muzikou Kotár z Rožnova a s rapačáři z Tylovic byla zaměřena na zvykosloví. Sváteční atmosféru podpořilo i vystoupení Chrámového sboru ze Zašové. Červené pondělí s muzikami souborů Solán z Rožnova a Sedmikvítek z Frenštátu a s rožnovskou muzikou Kotár umožnilo návštěvníkům strávit v muzeu v přírodě šmigrust (29.048 návštěvníků).

V areálu Valašské dědiny se 1. května 2011 od 14.00 uskutečnilo v režii Mileny Bahounkové Stavění máje, letos s folklorním souborem Radhošť z Rožnova (190 návštěvníků).

V Janíkově stodole proběhl při příležitosti květnového státního svátku 8. května 2011 od 14.00 multimediální pořad Muzika z Valašské Bystřice z cyklu Valašsko a jeho muzikanti, který sestavil pan PhDr. Jaroslav Štika, CSc. Režie Milena Bahounková (383 návštěvníků).

V areálu Valašské dědiny proběhl 14. května 2011 v režii Mgr. Šárky Kramolišové (Etnografický útvar) pořad Jaro na dědině - Velký redyk, zaměřený na praktickou ukázkou tradičního života na Valašské dědině v jarním období, zejména ve spojitosti s chovem a tradičním výhonem ovcí. Stěžejní částí programu byl dvakrát opakovaný výhon ovcí, který v závěru doplnilo folklorní, tematicky zaměřené vystoupení slovenského souboru Kelčovan a velmi atraktivní bonitace ovcí valašek a ukázky práce s pasteveckými psy (951 návštěvníků).

Ing. Radomír Golas, ředitel květnové Mezinárodní přehlídky cimbálových muzik ve Frenštátě pod Radhoštěm ve spolupráci s VMP zrealizoval v areálu Dřevěného městečka dne 22. května 2011 vystoupení dvou účastníků přehlídky (Cimbálová muzika Milana Holuba z Frenštátu pod Radhoštěm a Holandské folklorní trio Hailander) v rámci pořadu Ozvěny frenštátského festivalu. Pořad se uskutečnil na amfiteátru Dřevěného městečka (557 návštěvníků).

V neděli 22. května 2011 od 14.00 se na Valašském Slavíně Dřevěného městečka konal pietní akt pana Bedřicha Čuby, jenž ve spolupráci s rodinou pana Čuby připravila Milena Bahounková. Rozloučení proběhlo v úzkém rodinném kruhu.

Dětským návštěvníkům a jejich rodičům byl věnován pořad Slabikář devatera řemesel (28. května 2011), který v režii Mgr. Renáty Prejdové (Etnografický útvar) navštívilo 396.

29. května 2011 od 14.00 proběhlo v režii Mileny Bahounkové Kácení máje (401 návštěvníků).

3. - 5. června 2011 se konal již 18. ročník Mezinárodního festivalu armádních souborů Rožnovská valaška, organizovaný Armádou ČR. Součástí festivalu byl jarmark lidových výrobců za účasti 44 prodejců (6400 návštěvníků).

12. června 2011 se uskutečnil na Valašském Slavíně Dřevěného městečka pietní akt pana Jiřího Demela, jenž ve spolupráci s rodinou pana Demela připravila Milena Bahounková. Na pietním aktu účinkoval pěvecký sbor Beseda z Valašského Meziříčí, cimbálová muzika Polajka z Valašského Meziříčí a pěvecký sbor Regina z Vodňan.

1. - 3. července 2011 se v Dřevěném městečku konal Mezinárodní folklorní festival Rožnovské slavnosti. Programovou radu Rožnovských slavností 2011 vedl pan Pavel Trčka. Za VMP měla režii Jaroslava Kvapilová. Cílem letošního festivalu bylo zapojit do dění celého festivalu více složek z Rožnova a tím vrátit celému festivalu jeho smysl a naplnění. Připomenout zdejšími lidem to, že jsou to „jejich“ slavnosti a že máme společně co ukázat a oslavovat. Druhým podstatným cílem bylo vzpomenutí jubilantů a to především nedožitě osmdesátiny PhDr. Jaroslava Štíky, CSc., kterému byl spolu s dalšími jubilanty, PhDr. Karlem Pavlišťíkem a rožnovským souborem Javořina, věnován samostatný program „Jubilanti“. Hlavní večerní program s názvem „Valaško moje, zdrávo bud“ , který měl na Rožnovských slavnostech reprízu po úspěšném uvedení na MFF Strážnice 2011, byl v podtitulu také věnován panu doktoru Štikovi. V rámci Rožnovských slavností se v neděli 3. července 2011 konal na Valašském Slavíně pietní akt (uložení ostatků) pana PhDr. Jaroslava Štíky, CSc. Pietní akt připravila rodina pana doktora Štíky ve spolupráci s programovou radou Rožnovských slavností (celková návštěvnost 3007 návštěvníků).

5. - 6. července 2011 proběhl v Dřevěném městečku pořad Zvonečkový jarmark (režie Radek Hasalík) (7.325 návštěvníků).

9. července 2011 se v režii Mgr. Lenky Kučerové (Etnografický útvar) v Dřevěném městečku uskutečnil 15. ročník pořadu Hejův nožík - mezinárodní setkání řezbářů z příhraničních oblastí západokarpatského oblouku, s doprovodným vystoupením souboru Kotár a muziky Ruky na dudy (1.668 návštěvníků).

10. července 2011 se uskutečnily Ozvěny Valašského Slavína - Marie Podešvová. Hudební pořad s pěveckým sborem Karlovjanky a Cimbálovou muzikou Milana Mlčáka byl připravován ve spolupráci s dcerou paní Podešvové Dagmar Šrámkovou a také ve spolupráci s Městskou knihovnou v Rožnově pod Radhoštěm (865 návštěvníků).

16. července 2011 se uskutečnil 18. ročník pořadu Pekařská sobota (6.513 návštěvníků).

23. července 2011 se konal 17. ročník Mezinárodního festivalu Romská píseň, organizovaný Demokratickou aliancí Romů ve Valašském Meziříčí (1494 návštěvníků).

24. července se v Dřevěném městečku v režii Mgr. Jany Tiché (Etnografický útvar) konala Anenská pouť. Pořad začal procesím, které vycházelo z hlavního farního kostela Všech svatých v Rožnově pod Radhoštěm do kostela sv. Anny v Dřevěném městečku Valašského muzea v přírodě. Hlavní program zajistil Valašský soubor Troják z Valašské Bystřice folklorním vystoupením a Linda Čechová Sítková varhanním koncertem barokní duchovní hudby v kostele sv. Anny. Odpolední atmosféru dokreslovala dechová hudba Rožnovanka. Dopolední program před příchodem procesí obstarala kejklířská skupina rodiny Vlčků s třemi produkcemi pod širým nebem, pro děti bylo zajištěna tři představení loutkového divadla Milady Kubické v Janíkově stodole (3.225 návštěvníků, další v rámci procesí v krojích cca 1200).

30. července 2011 realizoval v Dřevěném městečku Ing. Milan Gesierich (Technický útvar) 21. ročník pořadu Den řemesel a setkání kovářů. Tento program je věnován zpracování dřeva různými technikami, které používali naši předkové, ale i dnešní řemeslníci. Prezентuje ukázky prací jak zaměstnanců muzea, tak externích řemeslníků a firem, např. výroba dřevěného šindele, ruční rozřezávání trámů, ruční výroba provazů, výroba dřevěných žebříků, práce kachláře, klempíře, kameníka, bednáře, hrnčáře, cihláře, ukázky benzinového stroje a lokomobily nebo historickou projekční kancelář. Program je věnován také zpracování kovu s velkou účastí kovářů a podkovářů z celé republiky. Doprovodný program zajistil soubor Jasénka ze Vsetína, rožnovská dechovka Čertovka a rožnovský gajdoš Josef Pacula (3.893 návštěvníků).

31. července 2011 se konal koncert folklorního souboru Olšava při příležitosti 60. výročí založení pod názvem Olšava šedesátiletá. Režie: Jaroslava Kvapilová (328 návštěvníků).

5. - 7. srpna 2011 proběhl 13. ročník Mezinárodního festivalu slovenského folkloru Jánošíkův dukát, organizovaný Obcí Slovákov v ČR. Ředitelem festivalu byl PhDr. Vlastimil Fabišik. Součástí festivalu byl jarmark lidových výrobců za účasti 27 prodejců (4.646 návštěvníků).

13. - 14. srpna 2011 se v Dřevěném městečku uskutečnil tradiční dvoudenní Starodávný jarmark (programovou náplň měla v režii Jaroslava Kvapilová, vystupující soubory Agripa, Krless, Neřež, cimbálová muzika Radegast, Moravská veselka, muzika Gorole, muzika Ruky na dudy, skupina Valmont, divadlo Kapsa, skupina Cikne Čhave, vodník Rambousek, moderovala Zuzana Vašková. Účast 90 lidových výrobců a prodejců zajišťoval Radek Hasalík) (9.567 návštěvníků).

20. srpna 2011 od 19.00 se konal v režii hostujícího souboru Javořina koncert k padesátinám Souboru písní a tanců Javořina z Rožnova pod Radhoštěm pod názvem „Sotva sa narodíš, už ti verbíř píše“ (500 návštěvníků).

21. srpna 2011 od 15.00 se na amfiteátru Dřevěného městečka v režii Mileny Bahounkové konal koncert dechové hudby Kotáranka z Lužné (1.134 návštěvníků)

27. srpna 2011 se v režii Mgr. Petra Lidáka (Etnografický útvar) konal v Mlýnské dolině pořad s názvem Výlet do Mlýnské doliny, s doprovodným vystoupením dechové hudby Galička z Veřovic (532 návštěvníků).

28. srpna 2011 ve spolupráci s regionálním sdružením FOS zastoupené Mgr. Janou Šamánkovou se uskutečnilo vystoupení slovenského souboru Oravan z Nižné a polského Vladislavia z Wodzislawi Slaskiej, kteří se účastnili Frenštátského mezinárodního folklórního festivalu. Vystoupení se uskutečnilo pod názvem Z druhé strany Radhoště - ozvěny Frenštátského festivalu (1.051 návštěvníků).

3. září 2011 zavítala do Dřevěného městečka 42. Mezinárodní Veterán Rallye Beskydy 2011.

10. září 2011 se v Dřevěném městečku konal Hornoslezský den v režii Mileny Bahounkové. Pořad se realizoval ve spolupráci s Gornoslaskim Parkem Etnograficznym w Chorzowie (849 návštěvníků).

11. září 2011 se uskutečnil v areálu Dřevěného městečka pořad Muzicírování se Soláněm, tentokrát s hostem, souborem Cifra z Uherského Hradiště (996 návštěvníků).

17. září 2011 se za účasti paní Dany Zátopkové a členů olympijského výboru uskutečnil 9. ročník Běhu rodným krajem Emila Zátopka, přespolního půlmaratónu z Kopřivnice do Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (800 návštěvníků).

23. září 2011 přivítalo Dřevěné městečko dětské návštěvníky na pořadu Podzimní putování s broučky Valašským královstvím (2673 návštěvníků).

24. září 2011 se v režii Mgr. Petra Lidáka (Etnografický útvar) uskutečnil ve Valašské dědině pořad Podzim v zahradě a v chalupě (904 návštěvníků).

28. září 2011 od 14.00 se v Janíkově stodole konal při příležitosti prvního výročí úmrtí PhDr. Jaroslava Štíky, CSc., pořad Písně vyprávějí příběhy (904 návštěvníků).

20. října - 2. listopadu 2011 proběhla v Janíkově stodole výstava pod názvem Úroda z polí, zahrad a sadů aneb Valašský hortikomplex. Výstava určená

odborné i široké veřejnosti tvoří již několik let součást programové nabídky Valašského roku.

5. prosince 2011 se uskutečnil v areálu Dřevěného městečka pořad s názvem Mikulášský podvečer. V Janíkově stodole vystupovalo Divadlo babky Miládky s loutkovým divadlem pro děti a v kostele sv. Anny proběhl koncert pěveckého sboru Basové G při Gymnáziu Františka Palackého ve Valašském Meziříčí (646 návštěvníků).

6. - 10. a 12.-15. prosince 2011 se ve Valašské dědině konaly každoroční Vánoce na dědině pro objednané skupiny školní a předškolní mládeže (6.876 návštěvníků).

10. prosince 2011 proběhl v areálu Dřevěného městečka a valašské dědiny tradiční Vánoční jarmark (účinkovali sdružení Kosenka z Valašských Klobouk, folklorní soubor Radhošť a Soláň z Rožnova, cimbálová muzika Šmykňa z Ostravy, Komorní žesť z Valašského Meziříčí, soubor Děcka ze Skoronic, tetičky z Hutiska, moderovala Zuzana Vašková. Účast 103 lidových výrobců a prodejců zajišťoval Radek Hasalík). Součástí jarmarku byl i křest nové pohádkové knihy Oldřicha Šuleře „É trli, frli“ (10.775 návštěvníků).

15. prosince 2011 se uskutečnil III. ročník komponovaného pořadu Vánoční setkání v Janíkově stodole. Pořad proběhl ve spolupráci s Českým rozhlasem Ostrava. Za účasti Opata Břevnovského kláštera P. Prokopa Siostrzonka, Stanislava Šárského, Jana Rokyty, Pavla Dostála, Cimbal Lasic, Polajky a Máriana Bagga se vzpomínalo na tradiční adventníčas Vánoce a zvyky (277 návštěvníků).

17. a 18. prosince 2011 se v Dřevěném městečku konal pořad s názvem Živý betlém. V roce 2011 ve spolupráci s MěÚ Rožnov pod Radhoštěm (572 návštěvníků).

V kostele sv. Anny v Dřevěném městečku proběhlo během Valašského roku 2011 celkem 7 katolických bohoslužeb, dva pravoslavné obřady a v evangelickém tolerančním kostele ve Valašské dědině 1 obřad protestantský.

Dále během kalendářního roku 2011 proběhlo v Janíkově stodole celkem 14 pořadů externích subjektů. 25. listopadu 2011 proběhlo v Janíkově stodole šestihodinové natáčení rozhlasového pořadu Moravský Silvestr, který byl na Silvestra 2011 vysílán v celostátně na frekvenci Českého rozhlasu. Pořad byl natočen ve spolupráci s Valašským muzeem v přírodě.

Závěrem lze konstatovat, že výše popsany profilmový úkol č. 1 byl splněn dle schváleného programového plánu pro rok 2011. Podrobnější informace jsou uvedeny v celkovém hodnocení Valašského roku 2011, které je uloženo v archivu Valašského muzea v přírodě.

8.2. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 2 - VYTVÁŘENÍ PODMÍNEK K NAPLŇOVÁNÍ PROGRAMU DIGITALIZACE SBÍRKOVÉHO FONDU VMP

Digitalizace sbírkového fondu

Na základě Metodického pokynu Ministerstva kultury ČR určujícího soubor požadavků, jejichž splněním prokazuje organizace schopnost provádění efektivní a kvalifikované evidence a dokumentace movitého kulturního dědictví v digitální podobě, a v souladu se zákonem č. 122/2000 Sb. ve znění zákona č. 483/2004 Sb. o naplňování standardů fyzické dostupnosti vydává ředitel Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm tuto *Koncepci dokumentace a evidence movitého kulturního dědictví v digitální podobě*, jejíž nedílnou a průběžně aktualizovanou součástí je *Směrnice k tvorbě a správě digitální dokumentace*.

Předmět a cíle digitální dokumentace

Vymezení pojmů

Digitální dokumentací se rozumí textová data, statická obrazová data, videosekvence a zvuk uložené v digitální podobě a vzájemně propojené ve strukturované databázi. Tvorba digitální dokumentace pokrývá dvě základní oblasti:

- a) dokumentaci movitého kulturního dědictví majícího podobu jednak sbírkových předmětů evidovaných ve sbírce Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále jen VMP) zapsané v Centrální evidenci sbírek (evidenční číslo sbírky VMR/002-04-29/104002), jednak předmětů svým obsahem, výpovědní hodnotou a okolnostmi i prostředím vzniku souvisejících s úkoly definovanými Zřizovací listinou VMP.
- b) dokumentaci jevů (situací, událostí) jednak bezprostředně spjatých s předměty ve sbírce VMP, jednak souvisejících s dokumentačním a výzkumným posláním VMP definovaným Zřizovací listinou VMP; výsledek této dokumentace se může a nemusí stát sbírkovým předmětem.

Cíle digitální dokumentace sbírkových předmětů

- shromáždění co největšího množství textových a obrazových informací napomáhajících identifikaci předmětů a jevů pro potřeby evidence a v případě krádeže nebo ztráty umožňujících shromáždění dostatečného souboru informací sloužících k následné identifikaci předmětu;
- zaznamenání okolností, místa původu, prostředí (např. sociálního), z něhož sbírkový předmět pochází, obohatí soubor informací s ním spjatý a umožní jej zařadit do širšího kontextu;
- zajištění odpovídajícího množství informací v digitální podobě sníží riziko poškození sbírkového předmětu při časté manipulaci, využití pro studijní a badatelské účely, pro potřeby, dlouhodobé prezentace apod.;
- zpřístupnění maximálního množství informací o předmětu a sbírkových fondech odborné i laické veřejnosti v rámci dostupných databázových souborů;

- zaznamenání konzervačních a restaurátorských prací a technologií;
- zajištění odpovídajícího souboru textových a obrazových informací v digitální podobě umožní částečná náhradu sbírkového zcizeného či nevratně poškozeného sbírkového předmětu, případně umožní pořízení jeho kopie či rekonstrukce.

Cíle digitální dokumentace jevů

- zachycení událostí významných z hlediska funkce organizace jako paměťové instituce
- v rámci naplňování Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu ze dne 11. června 2005 zahrnuje dokumentaci projevů, událostí a dokladů tradiční lidové kultury sběrné oblasti VMP (lidová architektura, zvykosloví, způsob obživy aj.)
- dokumentace tradičních technologií a jejich odborné rekonstrukce a prezentace

Aktuální stav digitální dokumentace

V současné době (k 31.12.2011) je ve VMP elektronicky zpracovávána základní evidence sbírkových předmětů pomocí SW ProMuzeum od společnosti Bach systems s.r.o. Olomouc. V současné době je aktuální stav digitální dokumentace sbírkových předmětů následující:

Počet sbírkových předmětů zapsaných v rámci sbírky VMP v CES:

Podsbírka etnografická	66 449 inv. čísel
Podsbírka dokumentace VMP	18 816 inv. čísel
Podsbírka písemnosti a tisky	45 789 inv. čísel

Celkem 131 054 inv.čísel

Elektronicky evidováno **131 054 inv. čísel**

Spárování dat:

Podsbírka etnografická	8 436 položek rozpracováno: 58 013 položek
Podsbírka dokumentace VMP	2 385 položek rozpracováno: 16 431 položek
Podsbírka písemnosti a tisky	34 397 položek rozpracováno: 9 000 položek

Organizační zajištění

VMP zřídilo pro potřeby digitalizace v rámci Oddělení dokumentace centrální digitalizační pracoviště (dále jen digitalizační pracoviště), které je v součinnosti s ostatními organizačními složkami VMP pověřeno realizací digitalizace movitého kulturního dědictví. Tvorbu digitální dokumentace v celé organizaci metodicky vede a koordinuje pověřený pracovník Mgr. Zdeněk Cvikl. Vlastní digitální dokumentace sbírkových i nesbírkových

předmětů a jeví se jako úkolem jednotlivých odborných pracovníků, kteří pro specializované činnosti využívají spolupráce digitalizačního pracoviště.

Osoby pověřené prováděním digitální dokumentace:

- vedoucí oddělení dokumentace VMP;
- kurátor fotoarchivu (odd. dokumentace VMP);
- operátor informačních a dokumentačních technologií (odd. dokumentace VMP);
- kurátor sbírky LUV (odd. dokumentace VMP);
- fotograf (odd. dokumentace VMP);
- dokumentátor (odd. výzkumu a sbírkových fondů VMP);
- konzervátor (odd. péče o sbírky VMP)

Digitalizační pracoviště shromažďuje, vytváří, zálohuje, distribuuje a podílí se na správě digitalizovaných dat, zpracovává je v databázích, zpřístupňuje uživatelům z řad odborných pracovníků VMP a ve stanovené formě také badatelům a zájemcům mimo VMP a administruje další činnosti související s digitalizací. Postupy uplatňované při tvorbě digitální dokumentace musejí vycházet z metodiky (*Směrnice k tvorbě a správě digitální dokumentace*) a nesmějí porušovat závazná pravidla manipulace se sbírkovými předměty, archiváliemi atd. definovanými v *Režimu zacházení se sbírkou nebo jednotlivými sbírkovými předměty* ze dne 1. 8. 2002.

Vzhledem k specifickým požadavkům (např. na způsob manipulace se sbírkovými předměty) vyplývajícím z některých forem digitální dokumentace, musí být, po předchozí výzvě digitalizačního pracoviště, přítomen tomuto pořizování dokumentace správce příslušné sbírky a materiál ke zpracování musí být předem připraven.

Způsob a formy řešení digitalizace

Navrhovaný přístup k digitalizaci je založen na spolupráci s firmou Bach systems s. r. o. Olomouc a s prací externích spolupracovníků. Podařilo se vybudovat centrální registr sbírek pro potřeby odborných pracovníků (úplný soubor dat a informací) a v upravené zestručnělé verzi i veřejnosti na platformě **internet/intranetu** (bude obsahovat základní data informačního charakteru, která nevystaví sbírku nebo jednotlivé sbírkové předměty nebezpečí poškození nebo zcizení – v současnosti je systém Vademecum pro internet v rozpracovaném stavu).

Základním zdrojem dat jsou stávající odborné evidence, doplněné o modul umožňující ukládání digitalizovaných sbírek. Pro tuto potřebu byl pořízen vyhrazený server, na kterém je implementovaný intranetový vyhledávač a centrální datový sklad digitalizovaných sbírek. Základní evidenční programy tento server využívají pro ukládání digitalizovaných sbírkových předmětů a pro vyhledávání již zpracovaných dat.

Pro potřeby digitalizace bylo zřízeno centrální digitalizační pracoviště. Je vybudováno specializované pracoviště pro samotnou digitalizaci předmětů, které zajišťuje digitalizaci vybraných předmětů pro ostatní odborné evidence.

Každý pověřený odborný pracovník, který spravuje příslušnou část sbírky VMP, má plný přístup do klientských pořizovacích aplikací (ProMuzeum), ostatní uživatelé mohou ke své práci využívat intranetový vyhledávač bez možností provedení změn. Z tohoto hlediska je kladen důraz na snadné prohlížení sbírek a jejich vyhledávání pomocí fulltextu.

Způsoby řešení:

- Centrální digitalizační pracoviště;
- Intranetový server s datovým skladem (IS Muzejní VadeMeCum);
- Stávající pracovní stanice byly doplněny o modul na připojování digitalizovaných předmětů (Upgrade ProMuzeum Standard na verzi Profi);
- Centrální elektronický katalog sbírek s možností prezentace základního informačního modulu na přístupném badatelském počítači a na internetu;

Digitalizační pracoviště

K dostatečnému zajištění bezproblémového chodu digitalizačního pracoviště, aby mohlo v odpovídající míře plnit všechny stanovené úkoly, je zapotřebí zajistit kvalitní vybavení (viz dále). Proto byla provedena prvotní investice do dotvoření podmínek tohoto pracoviště. Jedná se zejména o skenery, které umožňují zpracovávat negativy a diapozitivy z pásu v optické kvalitě minimálně 300 DPI, středoformátový filmový skener, velkoformátový skener, plošné skenery.

Server VadeMeCum – Datový sklad

Jedná se o vyhrazený server s nainstalovaným IS VadeMeCum, který bude zároveň bezpečně uchovávat všechny digitalizované soubory jednotlivých sbírek. IS VadeMeCum je internet / intranetová aplikace provozovaná na platformě Linux. Samotný datový vyhledávač je vytvořen pomocí MySQL databáze a http Serveru Apache. Jedná se o praxí prověřený IS dodávaný firmou Bach systems, který využívají i ostatní instituce v ČR a SR.

Doplnění stávajících evidenčních programů

Pro komplexní fungování navrhovaného systému je potřeba provést upgrade stávajících verzí programu ProMuzeum na verzi Profi, která zajistí možnost vkládání digitalizovaných předmětů.

Existující technologické nástroje dovolují:

- a) digitalizované předlohy pořizovat přímo v tomto SW a jejich výsledek vkládat do centrálního skladu;
- b) nebo pouze připojovat digitalizované předlohy k příslušným evidenčním záznamům.

Pro realizaci koncepce digitalizace VMP je zvolena druhá varianta, protože plně využívá možnosti specializovaného digitalizačního pracoviště a zároveň zvyšuje celkovou produktivitu.

Jednotlivé sbírkové a pomocné evidence jsou postupně převáděny do jedné bezpečné SQL databáze. Toto spojení umožní vzájemné předávání potřebných údajů nejen textových, ale i digitalizovaných informací (v aplikaci Fotoarchivu se pořídí digitalizovaný snímek, který se přes jednoznačné inventární číslo automaticky zpřístupní i uživatelům sbírkové evidence).

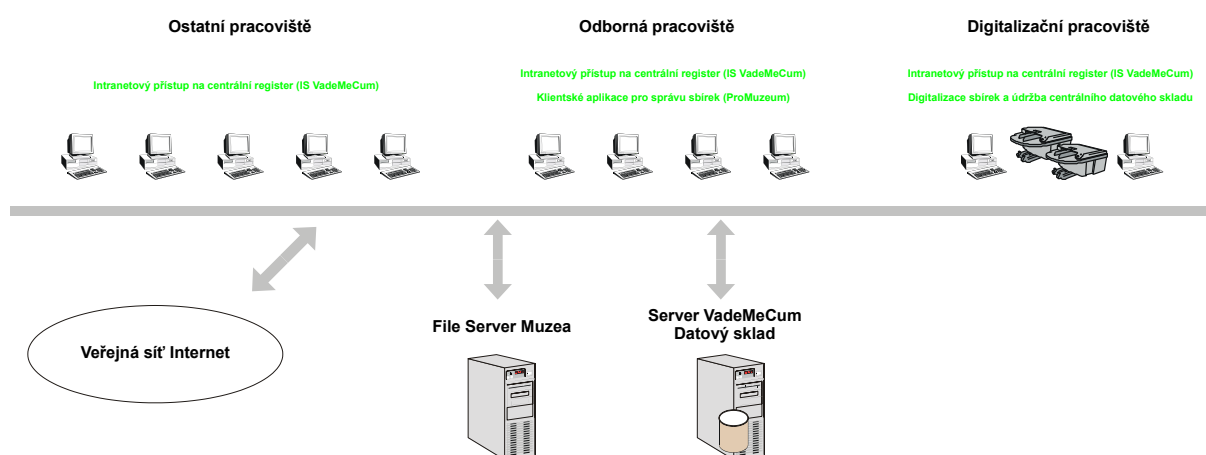
Cílem tohoto řešení je vytvoření centrální evidence nejenom sbírkových předmětů, ale i souvisejících evidencí vyplývajících z práce se sbírkovými předměty (evidence výpůjček, konzervačních zásahů apod.)

Tímto řešením vzniká jednotný datový sklad a k tomu budou existovat 2 obrázkové sklady. Jeden obrázkový sklad bude využit pro účely sbírek a jeden samostatný sbírkový sklad bude sloužit pro účely konzervátorského oddělení. Při analýze řešení bylo zjištěno, že sbírkové oddělení nepotřebuje všechny detailní obrazové informace z konzervátorského oddělení, stačí pouze textové informace z obsahu konzervačních karet, které jsou v rámci centrální databáze uživatelům sbírek k dispozici.

Centrální registr sbírek

Jedná se o dílčí datovou kopii implementovaného IS VadeMeCum, který je uzpůsoben pro potřeby zveřejnění části informací veřejnosti pomocí internetu. Technicky je zajištěna maximální bezpečnost dat a zveřejněné digitalizované kopie jsou pouze v omezeném rozlišení. V současné době je implementace IS VadeMeCum v rozpracovaném stavu.

Schéma řešení:

VÝSLEDKY DIGITALIZACE ROKU 2011

Fotodokumentace

Do fondu fotoarchivu jsou zařazeny negativy základní řady N, fotodokumentace sbírkových předmětů řady P, diapozitivy, digitální fotografie, pozitivy a sbírkové fotografie archivní A (staré foto). Část sbírkových fotografií v rámci je umístěna v Depozitáři ve Frenštátě p. R. Umístění sbírkových fotografií s ostatním fotografickým materiálem je z bezpečnostních důvodů nevhodné a bude řešeno v rámci nové dislokace pracoviště dokumentace v provozním prostoru VMP – Jaroňkova galerie. V současné době objekt prochází rozsáhlou rekonstrukcí a modernizací. Termín ukončení – podzim 2012.

Standardně probíhaly i excerpcce fotografií a diapozitivů – viz výkazy jednotlivých měsíců. Tematicky se vztahovaly na propagaci VMP, webové stránky VMP, *Gloria muzaealis*, norské granty a pro jiné subjekty. Tato činnost je velmi náročná na čas a přesnost – vyhledání, vytahování a zpětné zařazení materiálů. Práce se postupně zjednodušuje postupnou digitalizací fotografií, negativů a diapozitivů. Snímky se řadí číselně a ke kartám v systému Bach je každý snímek zmenšen do formátu náhledu (cca 100 -150 Kb). Podařilo se díky outsourcingu dokončit skenování základní řady negativů „N“ a negativů „P“, diapozitivů „D“. U stávajících negativů řady N chybí spárování – přiřazování metadat (skeny, informace z terénních výzkumných zpráv aj - cca 30000). Po zapracování nové pracovnice (Hrůzková Denisa) probíhá úspěšně spárování a evidence negativů „P“, které mají přímou vazbu na sbírky.

Souběžně s digitalizací byla prováděna běžná činnost ve fotoarchivu – zapisování přírůstků do knih a počítače, číslování negativů, rozstříhání negativů na pásy a uložení, skenování filmů a fotografií, zpracování skenů (číslování, ořezání, zmenšení do formy náhledu a přiřazení ke kartě v systému Bach), zpětné doplňování elektronické evidence, excerpcce, badatelé. V současné době je situace ve fotoarchivu neuspokojivá. Důvodem je časová náročnost při vkládání a zpracování pořízených dat a souběžně probíhající inventarizace. I nadále zůstává časový skluz ve zpracování digitální fotografie, zpracování přírůstku negativů N za rok 2011.

ÚLUV

Vlastní práce spočívala ve zpracování pomocného sb. fondu ÚLUV – přepisy stávající sbírkové dokumentace (karty druhé dokumentace včetně kompletace v systému BACH, skenování dokumentačních karet ÚLUV, tiskové potřeby VMP, publikace Hudební nástroje, expozice Dřevěné městečko. Tvorba CD – pojmosloví řemesel dle požadavků interních a externích žadatelů, práce na grantech – dle požadavků odborných pracovníků (textový editor, skeny). Depozitář je umístěn ve Frenštátě p. R. v nových

prostředcích – třídění a zařazování dokumentačních karet, výpomoc při akvizicích a zajišťování programů VR 2011.

Digitalizace

Digitalizace probíhá s většími či menšími problémy (znalost a rutina pracovníků). Rozhodujícím impulzem jsou vždy finanční prostředky VMP. V letošním roce byla na tuto činnost vyčleněna částka 90 000,- Kč – na služby, a 70 000,- Kč na OON. Po výběrovém řízení byla provedena digitalizace zbývajících položek v pomocném sb. fondu negativy „N“, „P“, „D“. Tím bylo ukončeno skenování základních řad negativů. Na skenování negativů se podíleli i interní pracovníci oddělení dokumentace – Cvikl, Prejdová, Fojtášková (vlastní činnost – výkaz viz níže).

V rámci plánovaného technického dovybavení se nepodařilo realizovat nákup nového středoformátového skeneru NIKON. Firma NIKON zrušila výrobu těchto typů skenerů v roce 2010, v rámci uvolnění investičních prostředků byl na základě výběrového řízení zakoupen filmový skener Hasellblad včetně pracovní stanice (PC) a datového úložiště.

Pokračovala kompletizace skenů archivu stavebně-technické dokumentace a archivu Kuriál – dokončeno. Problémem je spárování dat (přirazení k elektronické evidenci systému Bach, v současnosti v řešení s firmou Bach). Práce se zkvalitnila pořízením nového skeneru Contex 50i na nestandardní materiál. U archivu Kuriál zůstává k digitalizaci (skenování) řada negativů (kinofilm, středoformáty) a fotografie. Digitalizace probíhala i interně v oddělení – přírůstky. Začala digitalizace sbírky pohlednic – cca 9000 ks (hotovo 2/3). Nevyřešeno a zůstává: převod stávajících písemných záznamů do elektronické podoby (probíhá sporadicky v rámci badatelských služeb. Prakticky se ukázalo, že skenování a úprava skenů je jednodušší (obrovský předstih) než spárování dat – problém u negativů, Kuriálův archiv – spárování metadat – řeší firma BACH. (technický útvar).

BACH - modernizace systému Bach – probíhá dle požadavků VMP průběžně a bude ukončena v roce 2012. Servis těchto systémů je bez problémů. Koordinovanost je na slušné úrovni, ale ještě zdaleka jsme nedosáhli dokonalosti.

8.3. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 3 - REALIZACE PLÁNOVANÉ A REGISTROVANÉ INVESTIČNÍ AKCE PODLE AKTUÁLNÍCH MOŽNOSTÍ SCHVÁLENÉHO ROZPOČTU INVESTIC MK

Rekonstrukce objektu Jaroňkovy galerie

- Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací dne 16. 9. 2011.

- Dne 31. 10. 2011 proběhlo výběrové řízení na realizaci akce a s vybranou realizační firmou byly podepsána smlouva o dílo 22. 11. 2011.
- K 31. 12. 2011 bylo proinvestováno 904 652,00 Kč.
- V roce 2012 zbývá proinvestovat 11 595 348,00 Kč.

Rekonstrukce objektu Jaroňkovy galerie

- Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací dne 16. 9. 2011.
- Dne 31. 10. 2011 proběhlo výběrové řízení na realizaci akce a s vybranou realizační firmou byly podepsána smlouva o dílo 22. 11. 2011.
- K 31. 12. 2011 bylo proinvestováno 904 652,00 Kč.
- V roce 2012 zbývá proinvestovat 11 595 348,00 Kč.

Hospoda Na posledním groši - vybavení kuchyně

- Stav k 31. 12. 2011: rekonstrukce vybavení kuchyně byla dokončena. Kolaudace proběhla 19. 12. 2012. Bylo proinvestováno 2 379 096,00 Kč.

Hospoda Na posledním groši - vzduchotechnika

- Stav k 31. 12. 2011: rekonstrukce vzduchotechniky byla dokončena. Kolaudace proběhla 19. 12. 2012. Bylo proinvestováno 2 243 058,00 Kč.

Hospodářská usedlost Hážovice – výstavba kopie

- K datu 31. 12. 2011 nám nebyly přiděleny finanční prostředky z rozpočtu investic MK

Mlýnský náhon – projekt na rekonstrukci

- V květnu 2011 proběhlo výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a s vybranou projekční firmou byla podepsána smlouva o dílo dne 3. 8. 2011.
- Dne 14. 12. 2011 byla podána žádost o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby na MěÚ Rožnov pod Radhoštěm, odbor výstavby a územního plánování.
- Bylo proinvestováno 251 160,00 Kč.

Rekonstrukce a nástavba provozní budovy KD1 a KD2

- Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací dne 16. 9. 2011.
- Dne 31. 10. 2011 proběhlo výběrové řízení na realizaci akce a s vybranou realizační firmou byla podepsána smlouva o dílo 22. 11. 2011.

- Na rok 2011 nám byla uvolněna státní finanční dotace ve výši 300 000,00Kč.
- K 31. 12. 2011 bylo proinvestováno 300 000,00 Kč.
- V roce 2012 bude proinvestováno zbylých 11 760 000,00 Kč.

Centrální odsávání dílen

- Stav k 31. 12. 2011: Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci, byly proinvestovány ve výši 1 038 000,00 Kč.

Strojní vybavení truhlářské dílny

- Stav k 31. 12. 2011: Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci, byly proinvestovány ve výši 498 390,00 Kč.
- Stav k 31. 12. 2011: rekonstrukce vybavení kuchyně byla dokončena. Kolaudace proběhla 19. 12. 2012. Bylo proinvestováno 2 379 096,00 Kč.

Hospoda Na posledním groši - vzduchotechnika

- Stav k 31. 12. 2011: rekonstrukce vzduchotechniky byla dokončena. Kolaudace proběhla 19. 12. 2012. Bylo proinvestováno 2 243 058,00 Kč.

Hospodářská usedlost Hážovice – výstavba kopie

- K datu 31. 12. 2011 nám nebyly přiděleny finanční prostředky z rozpočtu investic MK

Mlýnský náhon – projekt na rekonstrukci

- V květnu 2011 proběhlo výběrové řízení na zpracování projektové dokumentace pro stavební povolení a s vybranou projekční firmou byla podepsána smlouva o dílo dne 3. 8. 2011.
- Dne 14. 12. 2011 byla podána žádost o vydání územního rozhodnutí o umístění stavby na MěÚ Rožnov pod Radhoštěm, odbor výstavby a územního plánování.
- Bylo proinvestováno 251 160,00 Kč.

Rekonstrukce a nástavba provozní budovy KD1 a KD2

- Po přidělení finančních prostředků bylo provedeno výběrové řízení na organizátora výběrového řízení na realizaci stavebních prací dne 16. 9. 2011.
- Dne 31. 10. 2011 proběhlo výběrové řízení na realizaci akce a s vybranou realizační firmou byla podepsána smlouva o dílo 22. 11. 2011.
- Na rok 2011 nám byla uvolněna státní finanční dotace ve výši 300 000,00Kč.
- K 31. 12. 2011 bylo proinvestováno 300 000,00 Kč.
- V roce 2012 bude proinvestováno zbylých 11 760 000,00 Kč.

Strojní vybavení truhlářské dílny

- Stav k 31. 12. 2011: Finanční prostředky, které byly přiděleny na tuto investiční akci byly proinvestovány ve výši 498 390,00 Kč.

8.4. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 4 - ZPRACOVÁNÍ A REALIZACE NÁPRAVNÝCH OPATŘENÍ K NÁLEZU NKÚ

Nápravná opatření Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm (dále VMP) ke Kontrolnímu závěru NKÚ z kontrolní akce 10/16 část II. B – muzea.

2. Nabývání DHM

VMP nedodrželo ustanovení § 13 odst. 3 a § 14 odst. 3 zákona č. 137/2006 Sb. s tím, že VMP při nákupu DHM v celkové hodnotě 2 597 316 Kč bez DPH a rozdělilo předmět veřejné zakázky na více dílčích zakázek a nezadaly nákupy jako podlimitní veřejnou zakázku.

Nápravná opatření VMP:

Vedení VMP zabezpečilo proškolení odborných referentů investiční výstavby zákona o veřejných zakázkách, způsobu jejich zadávání. MK učinilo systémové opatření v tom, že každá zakázka, její podklady, prochází kontrolou ministerstva, aby se zajistilo mimo jiné snížení rizika opakování chyb.

3. Pozbývání DHM

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 7 zákona číslo 219/2000 Sb., neboť před převedením DHM nevydalo písemná rozhodnutí o nepotřebnosti majetku.

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 19 odst. 3 zákona č. 219/2000 Sb. a § 21 vyhlášky č. 62/2001 Sb., neboť před prodejem neověřilo zájem jiných organizačních složek státu a nedoložilo doklady prokazující zjišťování zájemců o koupi na základě vlastního výběrového řízení anebo nabídky uveřejněné dle povahy prodávané věci a podle místních podmínek.

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 1 zákona č. 219/2000 Sb., neboť předmětem kupní smlouvy učinilo kromě pozemku oceněného znalcem i pozemek, který znalec neoceníl.

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 14 odst. 7 zákona č. 219/2000 Sb., neboť nakládalo s majetkem bez předchozího písemného rozhodnutí o jeho nepotřebnosti.

Nápravná opatření VMP:

V průběhu kontroly byly dodány scházející písemná rozhodnutí o nepotřebnosti. Vedení přijalo opatření k dodržení zákona č. 219/2000 Sb. a

prováděcích předpisů. Při prodeji nemovitosti „Kramolišův dům čp. 62 byly vypracovány dva znalecké posudky. U posudku, dle kterého byly stanovena prodejní cena neuvedl znalec hodnotu pozemku p.č. 4941/13 o ploše 4 m² (ostatní plocha) a odhadní ceně 568 Kč. Odpovědní zaměstnanci byli poučeni o nutnosti zvýšit kontrolou při přebírání znaleckých posudků a textů smluv.

6. Účtování a vykazování DHM

a) Nedokončený DHM

VMP nepostupovalo v souladu s § 4 odst. 8 písm. b) a § 3 odst. 1 zákona o účetnictví tím, že v položce rozvahy A.3. *Nedokončený dlouhodobý hmotný majetek* č. 24 vykazoval majetek, který byl ke dni sestavení účetní závěrky ve stavu způsobilém k užívání:

- VMP v účetní závěrce k 31. prosinci 2007 majetek v hodnotě 651 150 Kč,
- VMP v účetní závěrce k 31. prosinci 2009 majetek v hodnotě 3 978 707 Kč,

Nápravná opatření VMP:

Vlivem špatné komunikace mezi jednotlivými útvary bylo pochybeno v navedení majetku do užívání. Tento byl naveden až v následujícím roce. Vedení přijalo opatření pro zlepšení vzájemné komunikace mezi oddělením investic a odborem ekonomickým (jde o vypracování pracovního postu oběhu dokladů při dokončení investic).

b) Evidence DHM

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 4 odst. 8 písm. b) zákona o účetnictví, neboť v účetní závěrce sestavené k 31. prosinci 2008 a k 31. prosinci 2009 nevykazovalo v položce rozvahy A.3. *Stavby* č. 18 VMP celkem 8 budov na podrozvahových účtech. MSB nevykazovalo v položce rozvahy A.3. *Samostatné movité věci a soubory movitých věcí* č. 19 majetek v celkové hodnotě 142 237 Kč. Muzea tento majetek nevykazovala ani v jiné položce rozvahy.

VMP nepostupovalo v souladu s § 4 odst. 8 písm. b) zákona o účetnictví tím, že vykazovalo majetek v nesprávných položkách rozvahy, a to k 31. 12. 2008 majetek v hodnotě 670 908 Kč. VMP nepostupovalo v souladu s § 3 odst. 1 zákona o účetnictví tím, že neúčtovalo o vyřazení majetku v pořizovací ceně 203 941 do účetního období, s nímž tyto skutečnosti časově a věcně souvisely, ale účtovaly o tomto majetku až v následujícím účetním období.

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 10 odst. 1 písm. d) zákona č. 344/1992 Sb. tím, že u některých svých budov, které se evidují v katastru nemovitostí, nezajistilo ve stanovené lhůtě provedení zápisu do katastru nemovitostí.

Nápravná opatření VMP:

Zjištěné nedostatky byly v průběhu roku 2011 uvedeny do stavu požadovaného příslušným zákonem (o účetnictví, o katastru nemovitostí) V průběhu kontroly a následně zajištěn zápis nezapsaných nemovitostí do katastru nemovitosti. Vedení muzea přijalo opatření v oblasti evidence majetku tak, aby vyloučilo opakování chyby, zejména úpravou oblasti oběhu dokladů.

c) Účtování o DHM

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 13 odst. 1 písm. d) zákona o účetnictví tím, že v některých případech užívání cizího majetku neúčtovalo v letech 2008 a 2009 v knihách podrozvahových účtů o najatém majetku.

Nápravná opatření VMP:

Chyby zjištěné kontrolou NKÚ v účtování a vykazování DHM, které šly napravit, jsme odstranili v průběhu kontroly. Ze závad, které již nejdou odstranit, vypracováváme nové pracovní postupy na snižování rizik v účtování do budoucna. Jde zejména o uzavírání smluv, jejich centrální evidenci.

d) Inventarizace DHM

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 29 a § 30 zákona o účetnictví tím, že v roce 2008 a 2009 neprokázalo provedení inventarizace u majetku.

VMP nepostupovalo v souladu s § 29 a § 30 zákona o účetnictví tím, že při fyzické inventuře majetku za rok 2008 a za rok 2009 nezjistily, že skutečný stav majetku je vyšší než stav zachycený v účetnictví, a tento přebytek nezaúčtovaly do příslušného účetního období; např.:

- VMP v roce 2008 celkem 8 budov v k. ú. Rožnov pod Radhoštěm, Tylovice a Prostřední Bečva;

Nápravná opatření VMP:

Byly diagnostikovány systémové chyby prvotní evidence majetku. V průběhu kontroly byly na základě ohodnocení znalcem zavedeno 8 budov do účetní evidence a tím zajištěn soulad účetnictví se skutečností. Vedení muzea přijalo systémové řešení k odstranění rizik uvedeného typu, tím, že VMP přejde na novou účetní evidenci v rámci změny účetního software v roce 2012.

e) Inventarizace sbírek

VMP nepostupovalo v souladu s ustanovením § 3 odst. 1 vyhlášky č. 275/2000 Sb., VMP v roce 2008 provedlo inventarizaci jen 2,84 % sbírkových předmětů a v roce 2009 provedlo inventarizaci jen 3,89 % sbírkových předmětů jimi spravovaných sbírek, přestože část sbírky určenou k inventarizaci musí každoročně tvořit nejméně 5 % všech věcí – movitých nebo nemovitých – tvořících sbírku.

Nápravná opatření VMP:

VMP provede dle stanoveného plánu revizí VMP a v součinnosti se stanovenou dekádou revizí (dle metodického pokynu MK ČR) revizi sbírkových předmětů ve stanoveném termínu. Tj. všech 100% sbírkových předmětů do 31. 12. 2012.

Z důvodu rozsáhlé rekonstrukce interiéru centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm od roku 2007 do konce roku 2009, bylo VMP nuceno v rámci těchto rekonstrukcí provizorně umístit již deponované sbírky podle harmonogramu prací prováděné rekonstrukce vždy následným stěhováním ze 4. NP až po 2NP. Tím došlo k nedodržení stanoveného počtu revizí dle předem schváleného plánu, ale také nedodržení zákona č. 122/2000 Sb. a vyhlášky č. 275/2000 Sb.

V současné době probíhá postupná instalace původních a nových úložných systémů, do kterých jsou ukládány sbírkové předměty. Tyto předměty jsou také opatřeny tzv. čárovým kódem, který je implementován do systému BACHsystem, jenž usnadní lepší orientaci v depozitáři a také rychlejší a efektivnější průběh každoročních revizí.

Rozdíl nesplněného počtu sbírek, které **neprošly** revizí, bude realizován v roce 2011 na základě schváleného předpisu: Režim zacházení se sbírkou nebo jednotlivými sbírkovými předměty (Na základě článku IV odst. 1-17 Zřizovací listiny Valašského muzea v přírodě ze dne 27. prosince 2000, ustanovení § 9, odst. 1 písm. g Zákona 122/2000 Sb. ze 7. dubna 2000, článku VI odst. (1) vyhl. 275/2000 ze dne 28. července 2000, Metodického pokynu k zajišťování správy, evidence a ochrany sbírek muzejní povahy a novely Zákona 71/1994 Sb.) a to formou:

- Mimořádné inventarizace, která je nařízena v případě při přestěhování sbírky do jiných prostor nebo změně správce depozitáře
- Mimořádné inventarizace, která je nařízena v případě, nebyla-li sbírka z jakéhokoliv důvodu dosud řádně inventována

8. Vnitřní kontrolní systém

VMP v letech 2008 a 2009 nenaplnilo v plném rozsahu povinnosti stanovené v § 25 odst. 1 a odst. 2, § 26 a § 27 zákona č. 320/2001 Sb., když:

- VMP v roce 2008, nezajistilo postavení útvaru interního auditu v souladu se zákonem;

Nápravná opatření VMP:

V roce 2009-2010 byla vedením muzea vypracována vnitřní směrnice o finanční kontrole a interním auditu, která stanoví rámec výkonu finanční kontroly a interního auditu v podmínkách VMP. V roce 2011 byl systém finanční kontroly rozšířen o závazné postupy příkazce operace, správce rozpočtu a hlavní účetní tak, aby byla zajištěny základní funkce kontroly a to včetně systému evidence smluv a evidence objednávek. Postavení interního

auditů je v pozici, kdy řeší řadu provozních úkolů i ve vztahu k funkci kontrolního systému.

Závěr:

Byl vydán příkaz ředitele č. 7/2011, který ukládá jednotlivým odborným zaměstnancům muzea, odstranit vlastní pochybení a zejména odstranit příčiny vytýkaného jednání, které mají svou příčinu v nerespektování nastavených pravidel nebo v opakující se rutinní činnosti.

Vedení muzea zabezpečilo v listopadu 2011 školení zákona o finanční kontrole, školení zákona o veřejných zakázkách a v rámci změny účetního software bude zabezpečeno školení v oblasti účetnictví a navazujících předpisů.

8.5. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 5 - PROVÉST REVIZI SEZNAMU VNITŘNÍCH PŘEDPISŮ ORGANIZACE A OPTIMALIZOVAT TUTO PŘEDPISOVOU ZÁKLADNU PODLE POKYNU ZŘIZOVATELE

Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm nemá samostatně upraven postup vydávání vnitřních předpisů a jejich formy.

Je skutečností, že jednotlivé odborné útvary zpracovávají vnitřní předpisy ve formě organizační směrnice (jako je tvorba pořadů, stanovení povinností odpovědným osobám), nebo jsou vydávány formou instrukcí (strážní služba, režimy klíčů, ostrahy, postupy čištění apod.), nebo jsou vydávány formou opatření nebo rozhodnutí ředitele muzea (např. příkaz ředitele, který upravuje všechny oblasti organizace, útvarů, jednotlivců apod.) a dále vnitřní předpis vzniká formou sdělení nebo informace (např. provozní pokyny, požadavky na zabezpečení chodu, rozpracování metodických pokynů apod.)

Vnitřní předpisy vznikají na jednotlivých útvarech muzea v závislosti na potřebě vnitřní úpravy zákonem nebo právním předpisem stanovených skutečností, norem nebo na základě vlastní provozní potřeby.

V přiloženém elektronickém přehledu uvádíme informaci o existenci vnitřních směrnic a způsobu jejich úpravy:

Je nutno konstatovat, že řada vnitřních předpisů muzea existuje jako součást jiného dokumentu například v kolektivní smlouvě (např. Pracovní řád, Platový předpis, požitky, rovné příležitosti, penzijní připojištění a podobně).

Část vnitřních předpisů je vydána formou příkazu ředitele (PŘ). Příkaz ředitele může obsahovat jen část úpravy s ohledem na řešenou situaci a potřebu muzea například půjde o postupy při inventarizaci, mimořádná opatření pro zajištění chodu muzea jako např. ceníky, svěření vozidel k řízení apod.

V oblasti účetnictví, na základě údajů z provedených kontrol NKÚ v roce 20. 10. 2011, na základě změny zákona o vedení účetnictví pro státní organizace, s ohledem na změny prováděcích předpisů včetně účetních standardů, postupů apod., je VMP postaveno před rozhodnutí o změně systému účetnictví přechodem na moderní software a provedení změn oběhu účetních dokladů včetně operací s nimi spojených. To znamená, že bude nutné nahradit stávající vnitřní předpisy vztahující se k zabezpečení účetnictví organizace.

Auditor provedl interní audit vnitřních směrnic. Posoudil jejich aktuálnost, jejich formu, systém vydávání, systém evidence apod. V současné době bude na základě zjištění zpracován návrh na opatření, s tím, že v průběhu roku 2012 budou aktualizovány vnitřní předpisy, zejména – oblast účetnictví, veřejných zakázek malého rozsahu, finanční kontroly apod.

Přehled Vnitřních předpisů VMP, které upravují činnosti svěřené organizaci zvláštními zákony nebo právními předpisy:

Vnitřní předpisy, které by organizace měla mít povinně		Útvar	VMP vydalo	Rok vydání	Plán změn	Pln.
1	Organizační řád	1000	Ano	2009	2012	
2	Pracovní řád	1000	Ano	2009	2012	
3	Aktuální účtový rozvrh, číselníky dokladů a účetních operací, používané symboly, standardizované názvy (zkratky, analytiky), používané účetní knihy a forma jejich vedení	5000	Ano	2010	2012	
4	Směrnice pro oprávnění, povinnosti a odpovědnost osob, vztahující se k připojování podpisového záznamu nebo identifikačního záznamu	5000	Ano	2011	2012	
5	Směrnice pro evidenci, účtování a odpisování majetku, operativní evidence	5000	Ano	2006	2012	
6	Směrnice pro účtování kurzových rozdílů a zahraničních cest	5000	Ne		2012	
7	Směrnice k vedení spisové služby, k archivaci, spisový a skartační řád (datové schr., konv. dok., el. pod.)	3000	Ano	2011	2012	
8	Směrnice k používání FKSP	1000	Ano	2009	2012	
9	Vnitřní platový předpis	5000	Ano	2009	2012	
10	Směrnice k fondovému hospodaření	5000	Ne		2012	
11	Směrnice k požární ochraně	4000	Ano	2009	2012	
12	Směrnice k BOZP	4000	Ano	2011	2012	

Vnitřní předpisy, které lze z pohledu stávajících poznatků z kontrolní činnosti doporučit, aby je organizace přijala		Útvar	VMP vydalo	Rok vydání	Plán změn	Pln.
1	Směrnice pro evidenci, účtování a oceňování zásob	5000	ANO	2006	2012	
2	Směrnice o hospodaření, evidenci a nakládání s dlouhodobým majetkem	5000	ANO	2006	2012	

3	Směrnice o zajištění a výkonu inventarizací majetku, pohledávek a závazků (Inventarizační řád)	5000	ANO	2006	2012	
4	Směrnice pro přípravu, zajištění a realizaci účetních závěrek (roční harmonogram, účetní uzávěrky a závěrky, formuláře pro výkaznictví, přílohy a komentáře)	5000	Část	2010	2012	
5	Směrnice o účetních postupech	5000	Část	2010	2012	
6	Směrnice pro časové rozlišování nákladů a výnosů, výdajů a příjmů, vč. dohadných položek	5000	Část	2010	2012	
7	Směrnice pro účtování, tvorbu a čerpání zákonných i ostatních rezerv	5000	Část	2010	2012	
8	Směrnice pro tvorbu a používání opravných položek	5000	Část	2010	2012	
9	Směrnice pro zařazování majetku do účetní evidence (limity, pořizovací ceny, nehmotný majetek, technické zhodnocení apod.)	5000	ANO	2006	2012	
10	Směrnice pro poskytování a účtování cestovních náhrad (vč. zahraničních pracovních cest a valutové pokladny)	5000	Ano	2002	2012	
11	Směrnice k vedení pokladny	5000	Část	2010	2012	
12	Směrnice upravující oběh účetních dokladů	5000	Část	2010	2012	
13	Směrnice o zajištění a realizaci vnitřního kontrolního systému	1000	Ano	2009	2012	
14	Směrnice o autoprovozu (vč. evidenci spotřeby pohonných hmot)	4000 1000	Ano	2007	2012	
15	Směrnice pro poskytování osobních ochranných pracovních prostředků /OOPP/, mycích, čistících a dezinfekčních prostředků	4000	Ano	2010	2012	
16	Směrnice pro realizaci veřejných zakázek vč. podrobné úpravy veřejných zakázek malého rozsahu	1000	Ano	2010	2012	
17	Směrnice o postupu při přípravě a uzavírání smluv	1000	Část	2010	2012	
18	Směrnice o centrální evidenci veřejných zakázek, uzavřených smluv, vystavených objednávek (vč. elektronické evidence)	1000	Část	2010	2012	
19	Směrnice k tvorbě vnitřních předpisů úč. jednotky	1000	Část	2010	2012	
20	Statut interního auditu, Etický kodex interního auditu	1000	Ano	2009	2012	
21	Směrnice pro zajištění a výkon interního auditu	1000	Ano	2009	2012	
22	Směrnice k činnosti škodní komise (vč. jednacího řádu)	5000	Část	2010	2012	
23	Směrnice k majetkové a likvidační komisi (vč. jednacího řádu)	5000	Část	2010	2012	
24	Směrnice o postupu při vyřizování stížností a při poskytování informací podle zákona č. 106/1999 Sb.	1000	PŘ	2010	2012	

Postupy, práva a povinnosti, které lze zajistit příkazem ředitele		Útvar	VMP vydalo	Rok vydání	Plán změn	Pln.
1	Zajištění periodické / mimořádné	5000	Ano	2011	2012	

	inventarizace k danému termínu					
2	Užívání a pronajímání některých prostor	1000	Ano	2009	2012	
3	Zajištění rovných příležitostí mužů a žen	1000	Ano	2009	2012	
4	Periodické hodnocení zaměstnanců, další vzdělávání zaměstnanců	1000	Ano	2009	2012	
5	Používání e-mailu, internetu, kamerových systémů aj.	1000	Část	2009	2012	
6	Penzijní připojištění, životní pojištění	5000	Ano	2009	2011 2012	
7	Poskytování zaměstnaneckých výhod	1000	Ano	2009	2012	
8	Dodržování léčebného režimu zaměstnanců	1000	Ano-	2009	2012	

8.6. PROFILOVÝ ÚKOL Č. 6 - ZAJIŠTOVAT NAPLŇOVÁNÍ STŘEDNĚDOBÉ KONCEPCE MUZEA

Naplňování a plnění stanovených cílů a hlavních výstupů střednědobé koncepce Valašského muzea v přírodě bude podrobněji popsáno v rámci výroční zprávy Valašského muzea v přírodě, která bude zpracována na základě podrobných údajů od jednotlivých organizačních složek VMP, které se průběžně podílejí na naplňování střednědobé koncepce rozvoje Valašského muzea v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm.

K základním stanoveným cílům a výstupům koncepce patří:

Dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví v digitální podobě.

Problematika řešení tohoto cíle střednědobé koncepce VMP je úzce spojena se sbírkotvornou činností a sbírkou VMP, která byla dne 7. 6. 2002 zapsána do centrální evidence sbírek dle Zákona 122/2000 Sb. pod evidenčním číslem VMR/002-04-29/104002.

K 31. 12. 2011 je celkový počet sbírkových předmětů (inventárních čísel) 131 054. Sbírkotvorná činnost vychází ze současného obsahu sbírky muzea a tří podsbírek, které jí tvoří:

- podsběrka etnografická – pokrývá území charakterizované jako sběrná oblast muzea její centrální částí od doby založení v roce 1925 je etnografický region Moravské Valašsko. Dále v průběhu vývoje muzea a především jeho expoziční prezentace byly postupně přidány regiony Těšínské Slezsko a Moravské Kopanice;
- podsběrka tiskoviny a písemnosti – je územně vázána na Moravské valašsko a Rožnov pod Radhoštěm, protože její významnou část tvoří soukromý archiv sourozenců jaroňkových, zakladatelů muzea, personální archívy a dokumentace vztahující se k životu městských obyvatel, dále výzkumné zprávy, zejména etnografické povahy. Doplnkem této sbírky je dokumentační archív bývalého ÚLUV územně vázaný na celou Českou republiku, genealogická dokumentace regionu Valašska tvořená z excerpt archívních

- materiálů a sbírka pohlednic Moravskoslezských Beskyd a Podbeskydské pahorkatiny;
- podsбірka dokumentace muzea v přírodě – sbírka dokumentuje v oblasti lidové architektury zejména region Moravské Valašsko, v ostatních částech především aktivity muzea v přírodě, dokumentace zanikajících technologií, jejich rekonstrukcí

Počet sbírkových předmětů zapsaných v rámci sbírky VMP k 31. 12. 2011 (není provedena aktualizace v CES):

Podsбірka etnografická	66 449 inv. čísel
Podsбірka dokumentace VMP	18 816 inv. čísel
Podsбірka písemnosti a tisky	45 789 inv. čísel

Celkem **131 054 inv.čísel**
Elektronicky evidováno **131 054 inv. čísel**

Dokumentace a evidence hmotného a nehmotného kulturního dědictví probíhá v úrovních:

- o digitalizace dokumentace sbírkových předmětů:
  - shromažďování informací pro identifikaci předmětů a jevů pro potřeby evidence;
  - zaznamenání místa původu, prostředí sbírkového předmětu;
  - zpřístupnění tzv. online formou sbírkového fondu široké veřejnosti;
  - zaznamenání konzervačních a restaurátorských technologií.
- o digitalizace dokumentace jevů:
  - zachycení jednotlivých událostí z hlediska funkce organizace;
  - v rámci Koncepce účinnější péče o tradiční lidovou kulturu – digitalizace všech dokladů tradiční lidové kultury sběrné oblasti Valašského muzea v přírodě.

Plnění tohoto úkolu bylo popsáno v kapitole „Profilový úkol č. 2 : Vytváření podmínek k naplňování programu digitalizace sbírkového fondu VMP“ této zprávy.

Dislokace tzv. živého hospodářství – výstavba kopie zemědělské usedlosti Hážovic.

Z důvodu nedostatku finančních prostředků (vlastní zdroje VMP) a také z důvodů organizačně metodických změn na Investičním odboru MK ČR nebyl tento stanovený cíl střednědobé koncepce VMP řešen.

Přes výše uvedené v roce 2011 na jednání Vědecké rady (poradní orgán ředitele VMP), byl schválen předložený projektový záměr na zahradní a krajinářské řešení celého okolí „Urbanova statku“ s cíle prezentovat historický způsob zemědělského hospodaření na tzv. záhumenické plůžině.

VMP na základě jednání s příslušným odborem MK ČR – OMG předloží v 1/4 roku 2012 opět identický investiční záměr k realizaci tohoto cíle.

Zdůvodnění potřeby vybudování „Urbanova statku“:

- trvalé ustájení tradičních hospodářských zvířat, v současné době ustájení realizováno v objektech (originály) karpatského roubeného domu v areálu Valašské dědiny.
- Valašské muzeum v přírodě od 70. let 20. století jako jediné v ČR a Evropě prezentuje v rámci své odborné činnosti tzv. agrikulturu karpatského regionu
- chov původního plemene ovcí 'Valašská ovce' - v rámci ČR a Evropy se jedná o genetický zdroj hospodářských zvířat
  - chov plemene tážných koní - 'Slezský norik'
  - další hospodářská zvířata – krávy, kozy, prase, hrabavá a vodní drůbež
  - prezentace tradičních polních plodin (obiloviny, luskoviny, okopaniny, technické plodiny přadné a olejné, hrnkové rostliny, aromatické a léčivé rostliny, ovocné dřeviny) pěstovaných na Valašsku do roku 1945. Jedná se po odborné stránce o prezentaci genofondu na pozemcích Valašského muzea
- Výše uvedená specifika především chovu hospodářských zvířat narušují od 70. let 20. století svým způsobem chovu (ve sbírkových objektech VMP) soubor objektů, které jsou zapsány jako sbírkové a z hlediska funkčnosti neodpovídají chovatelským standardům a tudíž je často neodbornými zásahy jejich historická hodnota poškozena.
- Předloženým návrhem na vybudování objektu Urbanova statku získá Valašské muzeum objekty vhodné pro ustájení chovaných hospodářských zvířat také v rámci v současnosti kladených norem EU.
- V prostoru za objektem bude založena rolnická zahrada (Valašské arboretum, včetně rolnického sadu), kde bude prezentována problematika genofondu tradičních polních plodin pěstovaných v minulosti na Valašsku (obiloviny 20 odrůd, okopaniny 15 odrůd, luskoviny 15 odrůd, přadné rostliny 2 odrůdy, košťáloviny 2 odrůdy, ovocné dřeviny 80 odrůd, hrnkové rostliny 70 odrůd, léčivé a aromatické byliny).

Katalogizace a digitalizace stavební terénní dokumentace objektů lidové architektury Moravského Valašska, Těšínska, Slezska, Moravských Kopanic.

Valašské muzeum v přírodě ve spolupráci s Národním památkovým ústavem, Vysokým učením technickým v Brně a externisty (především PhDr. Věra Kovářů, CSc.) zabezpečilo v roce 2011 digitalizaci stavebně technické dokumentace sběrné oblasti VMP z archivu VMP.

Na základě této digitalizace byla zahájena systematická popisná část ve spolupráci s externími institucemi.

Systematická dokumentace památek lidového stavitelství dochovaných v terénu, případně analýza dalších materiálů (plánová, fotografická či jiná obrazová a archivní dokumentace) jsou nezbytnými předpoklady pro kvalifikované vyhodnocení historických souvislostí vývoje lidového stavitelství v oblasti východní Moravy a Slezska. Tyto poznatky slouží pro odborné zhodnocení nezbytné při realizaci jednotlivých staveb roubeného stavitelství, vyhodnocení vývojových etap a jejich zastoupení v areálech, ale také k systematické dokumentaci a prezentaci kulturních jevů oblasti východní Moravy a jejich zasazení do širšího kulturního kontextu.

V první fázi se bude jednat o prezentaci rozsáhlého sběrného terénního materiálu Ing. Arch. K. Kuriála rozděleného do několika celků řazených dle jednotlivých regionů Valašska, ale také celé České republiky.

Současně s tímto probíhá příprava vytvoření databáze základních poznatků o podobě lidového stavitelství. V závěrečné etapě bude na základě shromážděných dat vytvořena databáze dle jednotlivých obcí, obsahující informace k jednotlivým usedlostem, jejich členění, historickém vývoji, u některých objektů (u nichž jsou dostupné odpovídající materiály) také plánová a obrazová dokumentace. Nedílnou součástí se stane také odkaz na existující informační zdroje (starší výzkumy, fotografická či obrazová dokumentace, historické analýzy, zprávy z výzkumů) ve vlastnictví jiných subjektů.

Mobilita sbírek Valašského muzea v přírodě

Na základě schválené koncepce „Mobilita muzejních sbírek pro Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm“ a dle současných využívaných standardů používaných při zpracovávání základní evidence sbírkových předmětů pomocí SW BachSystems, v roce 2011 VMP realizovalo další (3 z 5) etapu této koncepce.

Přehled plnění koncepce „Mobilita muzejních sbírek pro Valašské muzeum v přírodě v Rožnově pod Radhoštěm“:

- přidělení jednoznačného čárového kódu všem inventárním číslům sbírkových předmětů;
- automatické přidělování jednoznačného čárového kódu (jednoznačného číselného identifikátoru) všem novým přírůstkům v rámci sbírkotvorné činnosti VMP;
- fyzické umístění identifikátoru (čárového kódu) na předměty (přírůstky) v rámci sbírkotvorné činnosti VMP a na předměty, u kterých probíhala pravidelná revize, nebo předměty, které jsou průběžně stěhovány do nových depozitních prostor a úložných systémů
- průběžná aktualizace SW BachSystems

Sanace a rehabilitace objektů lidové architektury ve Valašském muzeu v přírodě

V roce 2011 proběhla celková rekonstrukce objektu „Šturalova usedlost z Velkých Karlovic – Jezerného“. Objekt byl do muzea převezen v 70. letech 20. století a byl po provedeném transferu postaven s cílem provozního využívání jako občerstvovací zóna areálu Valašská dědina. Tímto technologickým a architektonickým řešením nebyl objekt postaven autenticky dle původní terénní dokumentace a výzkumu.

V rámci rekonstrukce a dle plánové a technické dokumentace objektu se podařilo autenticky po stránce stavební, ale také exteriérové interiérové navrátit objekt do původního stavu. V rámci expozičního zaměření jsou využity původní interiérové prvky a mobiliář z původní usedlosti, ale také z akviziční činnosti muzea zaměřené přímo k tomuto objektu. V roce 2011 bylo na základě kupních a darovacích smluv rozšířen interiérový mobiliář a další autentické prvky, přímo od rodiny posledních majitelů objektů, které se dochovali.

Nedílnou součástí každoroční činnosti VMP je údržba – výměna šindelové krytiny na jednotlivých objektech VMP.

V rámci zpracovávání podkladů potřebnosti dostavby Centrálního depozitáře (viz bod 6 této kapitoly), byl předložen návrh na vybudování tzv. petrifikační linky, která by svou kapacitou a využitím umožnila v horizontu 15 let celkovou petrifikaci jednotlivých objektů umístěných v expozičních areálech VMP a zabránit tak v pokračující degradaci a devastaci originality „karpatského roubeného domu“.

Dostavba centrálního depozitáře

Na základě předběžné analýzy VMP byly zpracovány jednotlivé specifikace a požadavky pro zadání zhotovení projektové dokumentace. Jednotlivé předložené požadavky vycházejí ze skutečnosti potřebnosti nových depozitních prostor, které by splňovaly současné požadavky na uložení hmotného kulturního dědictví v muzeích.

V rámci VMP se jedná o vybudování depozitáře, který svou kapacitou umožní uložení cca 40% sbírkového fondu VMP, který je uložen mimo Centrální depozitář ve Frenštátě pod Radhoštěm (SKUPINA – TRANSPORT, SKUPINA- Stavební prvky, skupina – Zemědělství, skupina – Živnosti a řemesla, skupina – truhly, skupina – Nábytek) a současně s výhledem na dalších cca 30 let, za předpokladu průměrného ročního přírůstku 1500 ks – inventárních čísel.

Vypracování studie, projektu a investičního záměru se plánuje v období ½ roku 2012.

Realizace výstavby, opravy a údržby objektů Valašského muzea v přírodě

Z důvodu nedostatku finančních prostředků (vlastní zdroje VMP) a také z důvodů organizačně metodických změn na Investičním odboru MK ČR nebyl tento stanovený cíl střednědobé koncepce VMP řešen, přesto že v uplynulém období (2009 – 2010) bylo podáno několik investičních záměrů, které nebyly zaregistrované.

- **Samohasící požární systém**
  - Doposud nebyly nalezeny finance na zadání vypracování projektové dokumentace.
- **Rekonstrukce komorního amfiteátru v DM**
  - V roce 2010 podalo Valašské muzeum žádost do programu Integrovaný operační program – Národní podpora využití potenciálu kulturního dědictví o poskytnutí dotace.
  - V 01/2011 obdrželo VMP od MKČR- IOP Vyrozumění o výsledku hodnocení kvality projektu, a to, že naše žádost o poskytnutí dotace na projekt nebyla schválena.
- **Opravy a impregnace šindelových střech v areálech VMP**
  - Opravy a nátěry střech byly financovány z vlastních zdrojů ve výši 1 300 000,00 Kč
- **Pustevny – opravy venkovních nátěrů**
  - Poslední dílčí obnova nátěrů byla provedena v roce 2009. V roce 2011 byl stav nátěrů ještě uspokojivý, proto nebyla řešena jejich obnova.
- **Pustevny, rekonstrukce objektu Pustevenky**
  - Na celkovou rekonstrukci nám nebyly přiděleny finanční prostředky z rozpočtu investic MK. Byla provedena výměna střešní krytiny z finančních prostředků muzea.
- **Rekonstrukce technického zázemí vmp**
  - Doposud nebyly nalezeny finance na zadání vypracování projektové dokumentace.
- **Rozšíření ústředního depozitáře ve Frenštátě p. R.**
  - Vzhledem k finančním možnostem doposud nebyla provedena projektová dokumentace.
- **Výstavba Mandlovny v DM**
  - V současné době je vypracován projekt pro stavební povolení. Vzhledem k blízkosti objektů umístěných v Dřevěném městečku nelze projekt realizovat bez vypracování návrhu požárně samohasícího systému, který by byl realizován v rámci celého Dřevěného městečka.
- **Dostavba Dřevěného městečka**
  - Vzhledem k blízkosti objektů umístěných v Dřevěném městečku nelze projekt realizovat bez vypracování návrhu požárně samohasícího systému, který by byl realizován v rámci celého Dřevěného městečka.

Prezentace sbírkového fondu – druhé největší ucelené sbírky textilu (tradiční lidový oděv a jeho doplňky) v rámci ČR.

V roce 2011 byla provedena revize scénáře ve vztahu k možnostem sbírkového fondu VMP a celé navržené expozice (zpracováno výtvarné a technické řešení).

V roce 2012 se plánuje zpracování žádosti na zadání veřejné zakázky na dodavatele včetně zpracování investičního záměru.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2011 byl rokem, ve kterém se i přes finanční těžkosti ve vztahu k naplňování nových metodických standardů podařilo navržený střednědobý plán koncepce a činnosti muzea naplnit.

9. SPOLUPRÁCE S JINÝMI INSTITUCEMI

VMP se aktivně spolupodílí na činnosti několika odborných komisí, zřízených Asociací muzeí a galerií ČR. Nejintenzivnější spolupráce se odvíjí v rámci Etnografické komise, kde jsou do činnosti zapojeni odborní pracovníci (Mgr. Mgr. Radoslav Vlk, Ph.D., Mgr. Barbora Jarošová, Mgr. Petr Lídák, Bc. Helena Cviklová, Mgr. Jana Tichá, Ing. Šárka Kramolišová). Ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. je členem:

- Muzejní rada Národního zemědělského muzea v Praze
- Ředitelská rada NÚLK ve Strážnici
- Vědecká a programová rada Muzea Těšínska
- Památková rada Národního památkového ústavu Olomouc
- Vědecká muzejní rada Muzea Novojičínska
- Poradní sbor pro sbírkotvornou činnost Regionálního muzea Mikulov

V rámci činnosti Mezinárodní asociace zemědělských muzeí (AIMA) byl stálý sekretariát AIMA na základě doporučení Valného shromáždění AIMA přesunut do Francie. Nadále Na základě spolupráce s jednotlivými muzei v rámci AIMA bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AIMA.

Na základě jednání valného shromáždění Evropského svazu muzeí v přírodě (AEOM) se stal členem prezidia ředitel VMP Ing. Vítězslav Koukal, CSc. V rámci spolupráce s jednotlivými členskými muzei AEOM bylo uskutečněno několik zahraničních stáží v partnerských muzeích AEOM.

25. KONFERENCE AEOM (EVROPSKÝ SVAZ MUZEÍ V PŘÍRODĚ)

Na základě rozhodnutí valného shromáždění AEOM (srpen 2009) při 24. konferenci AEOM v Dánsku – Arhus – Museum Den Gemly By, se 25. konference AEOM uskutečnila v roce 2011 (20. – 25. 8.) v SR a ČR ve spolupráci se Slovenským národním muzeem – Etnografické muzeum Martin a VMP.

Témata konference:

1. Muzeum a škola – implementace nových metod k podpoře zájmů a regionální historii a kulturu z řad dětského návštěvníka, formy výchovně-vzdělávacích programů, koncepce, muzejní pedagogika.
(garant - Slovenské národní muzeum – Etnografické múzeum v Martine)
2. Prezentace tradičního zemědělství v muzeích v přírodě s přihlédnutím k prezentaci pěstování tradičních polních plodin a chovu původních plemen hospodářských zvířat
(garant – Valašské muzeum v přírodě)

Konference se účastnilo 116 odborných pracovníků (ředitelů) muzeí v přírodě z 16 evropských zemí, USA a Austrálie.

Valašské muzeum v přírodě dále spolupracuje na základě členství s:

- Český svaz muzeí v přírodě (Ing. Vítězslav Koukal, CSc. – předseda svazu, Mgr. Petr Lidák – tajemník svazu)
- CIOFF (International Council of Organizations for Folklore Festivals and Folk Art) – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - člen Českého výboru CIOFF
- IOV – Internationale Organization Volkskunst – Ing. Vítězslav Koukal, CSc. - předseda Českého výboru IOV

Již tradiční spolupráce probíhala s Ústavem evropské etnologie Filozofické fakulty Masarykovy univerzity v Brně, Filozoficko-přírodovědnou fakultou Slezské univerzity v Opavě, jejichž studenti se účastní pod metodickým vedením odborných pracovníků VMP terénních výzkumů a odborných praxí.

Úspěšně se v průběhu roku také dařilo prakticky naplňovat dohody o spolupráci s partnerskými muzei v zahraničí.

V souvislosti s řešením projektu **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví** je aktivně udržována oboustranná spolupráce s partnerem projektu – Norským Institutem lidových řemesel (NHU), který je součástí muzea v přírodě Maihaugen v Lillehammeru. V rámci výzvy The Research Support Fund (Fond pro podporu výzkumu) se Eva Románková účastnila studijního pobytu v norském muzeu Maihaugen (zpracování, uložení, prezentace sbírek textilní povahy v součinnosti s kurátorkou textilu norského muzea).

V roce 2011 pokračovala navázána spolupráce s těmito zahraničními institucemi:

- The Kenozersky national park (Ruská federace, Archangelská oblast)
- Muzeum Liptovské dědiny v Pribyline (Slovenská republika)
- Muzeum narodowe rolnictwa a przemyslu rolnospozywczego v Szreniawe (Polsko)
- Muzeum Kaszubskie - Park Etnograficzny we Wdzyzach Kiszewskich (Polsko)
- Gornoslazski Park Etnograficzny v Chorzowe (Polsko)
- Národné osvetové centrum v Dolnom Kubíne (Slovensko)
- Nacionalnij Selskostupanskij muzej Sofia (Bulharsko)
- Muzeul National al Agriculturii Slobozia (Rumunsko)
- Muzeum pierwszych Piastow na Lednicu – Wielkopolski Park etnograficzny v Dziekanowicach (Polsko)

V roce 2011 také pokračovala spolupráce s institucemi ze zemědělské oblasti:

- Zemědělský výzkumný ústav Kroměříž s. r. o.
- Výzkumný ústav bramborářský, Havlíčkův Brod s. r. o.
- Mendelova zemědělská a lesnická univerzita - Zahradnická fakulta v Lednici
- Konopářský svaz ČR
- Svaz chovatelů ovcí a koz ČR

- Český zahrádkářský svaz

V rámci celosvětové spolupráce řízené ICOM, jsou každoročně vyvíjeny odborné a dílčí aktivity, které zastřešuje Český výbor ICOM se sídlem v Moravském zemském muzeu v Brně. VMP je stálým institucionálním členem. VMP v rámci své odborné činnosti se plně shoduje se schváleným strategickým plánem ICOM v oblasti:

- uchování kulturního a přírodního dědictví lidstva a jeho zpřístupňování veřejnosti;
- uznání lidské tvořivosti ve všech jejích projevech a její význam pro interpretaci minulosti, utváření přítomnosti a výhled do budoucnosti;
- uznání intelektuální, kulturní a sociální diverzity a respektování rozdílností;
- profesní rozvoj, vzdělávání, výměna zkušeností a vzájemná pomoc mezi členy muzejní profese;
- profesionální chování, dodržování Etického kodexu ICOM;
- podpora muzejní práce a aktivit propagujících kulturní dědictví jako pojittek mezi národy;
- vzdělávání a šíření vědomostí přispívající i udržitelnému rozvoji v souladu s různými společensko-kulturními potřebami;
- seznamování s cíli ICOM;
- demokratické hodnoty, komunikace, poskytování služeb;
- aktivní účast na debatách o společenských změnách, o umění, kultuře a dědictví;
- spolupráce s partnerskými organizacemi a mezinárodní propagace činnosti ICOM.

10. ZÁVĚR

Rok 2011 přinesl Valašskému muzeu v přírodě celou řadu významných podnětů pro zkvalitnění odborné a prezentační činnosti VMP.

Nejvýznamnější akcí roku 2011 bylo uspořádání 25. konference Evropského svazu muzeí v přírodě (20. – 25. 8.) ve spolupráci se SNM Martin. Konference se účastnilo 116 odborných pracovníků (ředitelů) významných muzeí v přírodě z Evropy (16 zemí), USA a Austrálie. Kvalita připraveného programu a prezentace dosažených výstupů v rámci eea grants v součinnosti s vysoce pozitivní odezvou všech zúčastněných jen potvrzuje vysoký odborný potenciál všech pracovníků muzea, ale také instituce jako takové.

Rok 2011 byl také pomyslnou tečkou v realizaci všech indikátorů a výstupů rozsáhlého projektu (2007 – 2010) **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví**. Celková návštěvnost, která má zvyšující se charakter, dokazuje, že muzeum splnilo stanovené výstupy nad očekávání výborně. Zájem široké veřejnosti jen potvrzuje opět schopnost muzea vytvořit zajímavé prezentační prostředí pro širokou laickou, ale také odbornou veřejnost.

Svůj pomyslný křest zažila nová stálá historicko - etnografická expozice „Městečko pod Radhoštěm“, která byla slavnostně otevřena 15. 12. 2010, ale skutečný návštěvnícký provoz zažila až v sezóně roku 2011.

Nedílnou součástí pracovní náplně všech odborných a technických pracovníků během celého roku 2011 byly stavební, konzervační, odborné a historicko etnografické práce v rámci plnění dílčích interních nebo profilových úkolů jednotlivých organizačních složek muzea.

Dlouhodobá spolupráce s odbornou pozůstalostí doc. dr. Ludvíka Kunze a jeho rodiny přinesla plody v podobě posledního svazku edičního encyklopedického projektu *Nástroje lidové hudby Čech, Moravy a Slezska*, díl IV (R – Ž). v rámci dalšího edičního počínu Valašského muzea byla završena pětiletá práce nad přípravou rukopisu frenštátského nářečí s názvem „Tak mluvíme pod Radhoštěm“.

Pochopitelně, že všechny podněty k dalšímu rozvoji si vyžadují vedle kvalifikovaného odborného zázemí i dostatečné množství finančních prostředků. Stále více se ukazuje, že ani VMP nebude moci v budoucnu existovat bez podpory cílených grantových a dotačních programů, které umožní realizaci řady plánovaných akcí – ať již na poli stavebně-investičním, tak v oblasti zlepšování péče o sbírkové předměty a všechny doklady hmotného i nehmotného kulturního dědictví, výzkumně-dokumentační a dalších odborných projektech atd. I přes poměrně vysoký počet investičních akcí vázaných na finanční zdroje eea grants, se v roce 2011 muselo VMP potýkat s omezenými finančními možnostmi z dalších grantových projektů

zřizovatele – MK ČR, které omezují nebo neumožňují realizaci některých akcí, jiné dokonce zůstávají již několik let nerealizovány.

Trvalým a každoročním problémem se stává náročná údržba střešního fondu muzea, které spravuje desítky šindelových střech. Jejichž životnost je omezená, což ve svém důsledku způsobuje nutnost investování značných finančních prostředků.

Pomyslnou černou skvrnou nad celoročním, ale také víceletým úsilím všech pracovníků VMP je stále neuzavřené vyhodnocení realizace tzv. eea grants - **Muzeum v přírodě a lidová kultura v nových formách prezentace kulturního dědictví**. Dílčí závěry uskutečněných kontrol, včetně vznesených připomínek, jsou negativně medializovány v neprospěch muzea. Věříme, že závěry, které mají být známé až v roce 2012, budou pro Valašské muzeum pozitivní a potvrdí tak erudovanost instituce jako takové, včetně schopnosti realizace takto finančně náročných projektů.

Závěrem lze konstatovat, že rok 2011 můžeme z hlediska naplnění stanoveného ročního plánu hodnotit jako úspěšný, zejména v oblasti vnitřní organizace, odborné činnosti, prezentace tuzemské, ale také zahraniční. Výrazné úspěchy jsou také na poli v péči o sbírkové objekty a sbírkové předměty, především v rámci postupné realizace nových depozitních prostor v objektu centrálního depozitáře ve Frenštátě pod Radhoštěm. Výsledky inventarizace sbírek, inovace některých programů a pořadů, realizace tuzemských a zahraničních výstav, jsou klady celoročního úsilí pracovníků VMP.

V Rožnově pod Radhoštěm, dne 4. 4. 2012

Ing. Vítězslav Koukal, CSc.
ředitel muzea